

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΒ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΙΩΑΝ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308 | 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1985 | ΑΡΙΘ. 6

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΣΤ'

15. Ὁ διάλογος τῆς Ἐκκλησίας μὲ τοὺς διαφόρους φορεῖς τοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ ὄντολογικὸ διαλογικὸ στοιχεῖο τῆς Ἐκκλησίας πρέπει ἐπίσης νὰ ἐκδηλώνεται καὶ στὴ σχέσι τῆς μὲ τὸν κόσμον καὶ τὸν πολιτισμὸ. Βεβαίως οἱ πιστοὶ κυριαρχοῦνται ἀπ' τὸ ἐσχατολογικὸ αἷτημα: «Καινοὺς οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ» (Β' Πέτρ. γ', 13). Ἄλλ' ὁ ἐσχατολογικὸς χαρακτήρ τῆς Ἐκκλησίας ὡς παράγοντος ἀνακαινίσεως τοῦ κόσμου δὲν αἶρει τὸ γεγονός, ὅτι τὰ μέλη τῆς ζοῦν μέσα στὶς ἐνδοκοσμικὲς ἱστορικὲς καὶ πολιτισμικὲς συναρτήσεις καὶ συνδιαλέγονται μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ πολιτισμοῦ.

Οἱ Χριστιανοί, παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι εἶναι «γένος ἐκλεκτόν, βασιλείον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν» (Α' Πέτρ. γ', 9), δὲν παύουν ἀπ' τὸ νὰ ζοῦν μέσα στὸν κόσμον. Κατὰ τὴν θαυμασιὰ παλαιохριστιανικὴ ἐπιστολὴ πρὸς Διόγνητον, «Χριστιανοὶ γὰρ οὔτε γῆ, οὔτε φωνῆ, οὔτε ἔθεσι διακεκριμένοι τῶν λοιπῶν εἰσιν ἀνθρώπων. Οὔτε γὰρ που πόλεις ἰδίας κατοικοῦσιν, οὔτε διαλέκτῳ τινὶ παρηλλαγμένῃ χρῶνται... Κατοικοῦντες δὲ πόλεις ἐλληνίδας τε καὶ βαρβάρους, ὡς ἕκαστος ἐκλήρωθη καὶ τοῖς ἐγγχωρίοις ἔθεσιν ἀκολουθοῦντες ἐν τε ἐσθῆτι καὶ διαίτῃ καὶ τῶ λοιπῷ βίῳ, θαυμαστῆν καὶ ὁμολογουμένως παράδοξον ἐνδείκνυνται

τὴν κατάστασιν τῆς ἑαυτῶν πολιτείας»¹⁰.

Μὲ τὴν Ὁρθοδοξία, ἡ ὁποία κορυφώνεται στὸν συνδυασμὸ τῆς Εὐχαριστιακῆς Ἐκκλησιολογίας καὶ τῆς Πνευματολογίας τῆς, ἐπιτυγχάνεται ἡ εἴσοδος καὶ ὀργανικὴ ἔνταξις στὴν ἐσχατολογικὴ πραγματικότητά τοῦ μεταμορφουμένου καὶ καινοποιουμένου κόσμου. Ἡ ἐνεργοποίησις τοῦ νέου αἰῶνος γίνεται μέσα στὰ τοπικὰ καὶ χρονικὰ πλαίσια τοῦ παλαιοῦ. Ἡ ἐπαναστατικὴ, ἀπελευθερωτικὴ, ἀνθρωπιστικὴ καὶ πολιτιστικὴ δρᾶσις τῶν πιστῶν σημαίνει τὴν παρουσία καὶ διακήρυξι τοῦ ἐρχομένου αἰῶνος μέσα στὸν «νῦν αἰῶνα». Ἐπομένως ἡ «καινὴ κτίσις» (Β' Κορ. ε', 17) ἐν Χριστῷ δὲν ἔχει μόνον κατὰ κέρυφην κατεύθυνσι πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ καὶ ὀριζόντια συνάρτησι πρὸς τὶς βαθύτερες νοσταλγίαις καὶ τοὺς δραματισμοὺς τῶν συνανθρώπων. Μάλιστα ὅσον περισσότερο τὰ ἀνακαινισμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἀνυψώνονται ἀληθινὰ πρὸς τὸν οὐρανόν, τόσο τὸ ὀπτικὸ πεδίο, πού παρουσιάζεται σ' αὐτὰ πρὸς τὴν ὀριζόντια κατεύθυνσι μὲ τὴ βοήθεια τοῦ εὐρυγωνίου φακοῦ τῆς ἀγάπης, γίνεται εὐρύτερο καὶ ἀποκαλύπτει καλύτερα τὶς ἀνάγκαις τῶν συνανθρώπων καὶ πασχόντων ἀδελφῶν τοῦ Χριστοῦ, μὲ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ πραγματοποιῆται διαφωτιστικὸς ἢ λυτρωτι-

10. Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τόμ. 2, Ἀθήναι 1955, σελ. 253-254.

κός ἢ παραμυθητικός ἢ κριτικός διάλογος. Μόνο μὲ τὸν διάλογο αὐτὸ ἢ Ἐκκλησία ἀποκαλύπτεται σ' αὐτοὺς ὡς φορεὺς τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς δημιουργὸς νέας ποιότητας ζωῆς.

Ἡ Ἐκκλησία ἀποβλέπει πάντοτε στὴν ἐκκόλαψι καὶ ἀνάπτυξι τοῦ ἐσωτάτου πυρῆνος τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητας καὶ τοῦ ὑποκειμενικοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖο προβαλλόμενο πρὸς τὰ ἔξω μεταβάλλεται σὲ ἀντικειμενικὸ πνεῦμα καὶ πολιτισμὸν. Ἡ ἐπαφή μὲ τὸν Θεό, μὲ τὸ ὄντικὸ αὐτὸ θεμέλιο καὶ τὴν πηγὴ ὅλων τῶν ἀξιῶν, ἔχει ὡς ἀναγκαῖο συνοδεῦον ἐπιφαινόμενο τὴν ἀναζωπύρῃσι, πυροδότησι καὶ ἀνάφλεξι ὅλων τῶν εὐγενῶν ἀξιολογικῶν πόθων τῆς ψυχῆς, οἱ ὅποιοι εἶναι ἡ μυστικὴ ἐντελέχεια τῆς πολιτιστικῆς δραστηριότητος.

Κατὰ τὴν Ἐπιστολὴ πρὸς Διόγνητο, «ὅπερ ἐστὶν ἐν σώματι ψυχῇ, τοῦτ' εἰσὶν ἐν κόσμῳ Χριστιανοί»¹¹. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν ψυχὴ τοῦ πολιτισμοῦ, εὐλογεῖ καὶ ἀγιάζει ὅλους τοὺς εἰλικρινῶς συνδιαλεγόμενους μὲ Αὐτὴν φορεῖς τῆς «πλουραλιστικῆς» δραστηριότητος τοῦ κόσμου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ (τῶν γραμμάτων, τῆς ἐπιστήμης, τῆς φιλοσοφίας, τῆς τέχνης, τῆς πολιτειακῆς ζωῆς, τοῦ δικαίου, τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας, τοῦ οἰκονομικοῦ βίου, τῆς τεχνικῆς κ.λπ.).

Ἐπίσης ἡ Ἐκκλησία, ὡς φρουρὸς τῆς ὑγιοῦς κλίμακος τῶν ἀξιῶν, μέσα στὴν ὁποία τὸ «χεῖρον» ὑποτάσσεται στὸ «κρεῖττον», μπορεῖ μὲ τὸν ἐλεύθερο κριτικὸν διάλογο νὰ ὑποβοηθήσῃ τοὺς τομεῖς τοῦ πολιτισμοῦ νὰ συναναπτύσσωνται ἀρμονικῶς μὲ ὀρθὴ ἱεραρχικὴ διαβάθμισι, γιὰ ν' ἀποφεύγεται ἡ δημιουργία κακοήθους πολιτισμικοῦ νεοπλάσματος, ποὺ σημαίνει τὴν ὑπερτροφικὴ ἀνάπτυξι ἐνὸς πολιτισμικοῦ τομέως (λ.χ. τοῦ οἰκονομικοῦ βίου ἢ τῆς τεχνικῆς ἢ τοῦ ἀθλητισμοῦ) εἰς βάρος τῶν ἄλλων. (Περισσότερα βλ. στὴ σειρά σχετικῶν ἀρθρῶν μας: περ. «Ἐκκλησία», ἔτος 1983, ἀρ. 17-18 καὶ ἔτος 1984, ἀρ. 1-2).

Ἡ διαλογικὴ συνάντησις τῆς Ἐκκλησίας μὲ τίς διαφορὰς μορφές τοῦ πολιτισμοῦ

ὠφελεῖ σημαντικῶς καὶ τὴν ἰδίαν τὴν Ἐκκλησία, διότι μέσα σ' αὐτὲς βρίσκει πάντοτε καινούρια ὁμολογὰ, ὁμογενῆ καὶ ὁμοιογενῆ μέσα ἐκφράσεως τοῦ αἰωνίου μηνύματός της καὶ ἀνιχνεύει τρόπους ἀνανεώσεως τῶν μεθόδων καὶ τῆς στρατηγικῆς τῆς ἀνακαινιστικῆς ἐργασίας της.

16. Ὁ διορθόδοξος διάλογος.

Ἡ ἐπιτυχία τῶν διαφορῶν μορφῶν τοῦ διαλόγου τῆς Ἐκκλησίας, τίς ὁποῖες ἀναφέραμε ἕως τώρα, ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα ποσοστὸν ἐκ τοῦ κατὰ πόσον οἱ φορεῖς αὐτῆς διέπονται ὑπὸ πνεύματος ἐνότητος. Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ συνειδητοποιεῖται ὅλον ἐν καὶ περισσότερον ἀπ' τίς ἐπὶ μέρους Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, οἱ ὁποῖες, παρὰ τὴν ποικιλομορφία τῶν χωροχρονικῶν τους συναρτήσεων καὶ ἐκφραστικῶν τους μέσων καὶ παρὰ τὴ διαφορὰ τῶν κοινωνικοπολιτικῶν καθεστώτων, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἀνελίσσουν τὴν ἀνακαινιστικὴ ἀποστολὴ καὶ πορεία τους μέσα στὸν κόσμον, ἔχουν κατανοήσει ὅτι μόνο μὲ τοὺς διαλόγους τῶν διορθόδοξων ἐπαφῶν, τῶν Πανορθόδοξων Διασκέψεων καὶ τῆς προετοιμαζομένης Μεγάλῃς Πανορθόδοξου Συνόδου θὰ ἐπιτευχθῇ ἐνιαία, κατὰ τὸ δυνατόν, κοινὴ στάσις τους ἀπέναντι στὰ μεγάλα προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζουν.

Ἡ κοινὴ ὀρθόδοξος πίστις· τὸ ἴδιο βάπτισμα· ἡ κοινὴ λατρευτικὴ παράδοσις· τὸ κοινὸ ποτήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας· ἡ ἰδία εὐλάβεια πρὸς τὴν Παναγία καὶ τοὺς ἀγίους· οἱ κοινὲς ἅγιες καὶ ἱερὲς εἰκόνες· οἱ αὐτὲς θεμελιώδεις κανονικὲς διατάξεις· τὰ κοινὰ θρησκευτικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα· τὸ ἴδιο μοναστικὸ καὶ ἀσκητικὸ ἰδεῶδες· ἡ ἰδία ἀναγωγικὴ καὶ μυσταγωγικὴ πνευματικότης καὶ πολλὰ ἄλλα κοινὰ στοιχεῖα πρέπει μὲ συνεχῆ διορθόδοξο διάλογο ὑπὸ τὴν ἐνοποιὸ αἰγίδα τοῦ πρώτου στὴν τάξι Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νὰ ἀξιοποιουῦνται καὶ νὰ ὀδηγοῦν τόσον στὴν ἐν πνεύματι ἀγάπης ἀπόκρουσι ὁποιασδήποτε ἐνδεχομένης ἐθνικιστικῆς, σωβινιστικῆς καὶ ἱμπεριαλιστικῆς τάσεως μέσα στὸν ὀρθόδοξο ἐκκλησιαστικὸν χῶρον, ὅσον καὶ στὸν προσδιορισμὸν κοινῆς πολιτικῆς, στρατηγικῆς καὶ τακτικῆς γιὰ τὴν μαρτυρία καὶ

11. Ἐνθ' ἄνωτ.

προβολή στον σημερινό κόσμο της 'Ορθοδοξίας ως μόνης ἐλπίδος σωτηρίας για τὴν παραπαίουσα ἀνθρωπότητα.

Ὁ διορθόδοξος διάλογος πρέπει νὰ ὀδηγήσῃ ἀφ' ἑνὸς στὴν ἀναμόρφωσι πτυχῶν τοῦ κανονικοῦ δικαίου καὶ στὴ διασάφησι ἢ ἀποκρυστάλλωσι τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας ἐπὶ μερικῶν «θεολογούμενων», ἀφ' ἑτέρου στὸν ἐνιαῖο προσδιορισμὸ τῶν κριτηρίων τῆς συμμετοχῆς τῆς 'Ορθοδοξίας στοὺς διεκκλησιαστικοὺς ἢ «οἰκουμενικοὺς» διαλόγους καὶ τρίτον στὴν πανορθόδοξη ἢ καὶ παγγρηγοριανὴ ἀντιμετώπισι τῶν μεγάλων ὑπαρξιακῶν, ἠθικοκοινωνικῶν καὶ πολιτισμικῶν προβλημάτων με ἐνιαῖα στάσι λ.χ. ἀπέναντι στὴν ποικιλόμορφη ἀλλοτρίωσι τῆς νεολαίας· στὴν πλημμυρίδα τοῦ πανσεξουαλισμοῦ καὶ στὴν εὐρεία διάδοσι τῶν ναρκωτικῶν· στὴν ποιοτικὴ ὑποβάθμισι τῆς παιδείας, τοῦ ἐντύπου, τῶν ραδιοφωνικῶν ἢ τηλεοπτικῶν προγραμμάτων· στοὺς ἐκτροχιασμοὺς τῆς «ψευδοκουλτούρας» καὶ στὸ ἐγκληματικὸ ἐμπόριο τῆς κάθε εἴδους πνευματικῆς καθαριδίνης· στὸν ἐκφυλισμὸ τῆς κινήσεως ὑπὲρ τῶν γυναικῶν σ' ἓνα ἀντιφεμινιστικὸ ψευδοφεμινισμό· στὴν τρομακτικὴ ἐξάπλωσι τῆς πείνας καὶ τοῦ ὑποσιτισμοῦ· στὴν ἐκμετάλλευσι τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' τὸν συνάνθρωπο καὶ στὴν κάθε εἴδους κοινωνικὴ ἀδικία· στὸ στίγμα τῶν φυλετικῶν διακρίσεων ἢ τῶν παλαιῶν καὶ νέων ταξικῶν ἀνταγωνισμῶν· στὸν ἐν ὄνοματι τῆς «δημοκρατίας» κυνικὸ στραγγαλισμὸ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα σὲ τυραννικὰ ὀλοκλήρωτικὰ καθεστῶτα ὅλων τῶν ἀποχρώσεων καὶ συνασπισμῶν· στὴ ρύπανσι καὶ μόλυνσι τοῦ οἰκολογικοῦ περιβάλλοντος· στὴ σχιζοφρένεια τῶν ἐξοπλισμῶν καὶ στὴν ἀπειλὴ τοῦ πυρηνικοῦ ὀλοκαυτώματος· στὴν ἔλλειψι τῆς ἀμοιβαίας εἰλικρινείας καὶ ἐμπιστοσύνης, ἢ ὅποια εἶναι ἡ μόνη *sine qua non* προϋπόθεσις για τὴν ἀνάπτυξι ὑγιοῦς καὶ τελεσφόρου καθολικοῦ φιλειρηνικοῦ κινήματος.

Τὸ πλῆθος τῶν προβλημάτων αὐτῶν, τὰ ὅποια δειγματοληπτικῶς ἀνεφέρθησαν, ἐπιβάλλει τὴ συνένωσι τῶν ὀρθοδόξων δυνάμεων. Για τὴ συνένωσι αὐτὴ ἀπαιτεῖται διορθόδοξος διάλογος, ὁ ὅποιος δὲν πρέπει νὰ διεξάγεται μόνον περιστατικῶς στὰ περι-

θώρια τῶν οἰκουμενικῶν διεκκλησιαστικῶν συναντήσεων, οἱ ὅποιες ὁμολογουμένως ἔδωσαν στοὺς 'Ορθοδόξους εὐκαιρίες καὶ δυνατότητες ἐπαφῆς. Εἶναι καιρὸς νὰ ἐνταθῇ ἡ προσπάθεια πρὸς ἄρσι τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν γιὰ μερικές 'Ορθόδοξες 'Εκκλησίες ἐμποδίων, τὰ ὅποια ἐπιπροσθοῦν στὴν ἐνεργοποίησι καὶ ἀνανέωσι τῆς πανορθόδοξου συνοδικῆς παραδόσεως. Ἡ προσπάθεια, ποὺ ἀξιεπαίνως καταβάλλεται τὰ τελευταῖα ἔτη τόσον ἀπ' τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὸ 'Ορθόδοξο Κέντρο τοῦ στὴν Γενεύη (Σαμπεζύ), ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἐπαφῆς τῶν Προκαθημένων καὶ ἄλλων ἐκπροσώπων τῶν ἐπὶ μέρους 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν, πρέπει νὰ συνεχισθῇ καὶ συστηματοποιηθῇ.

Ὅλοι οἱ 'Ορθόδοξοι πρέπει νὰ ἔχουν ὡς πρότυπο τὴν παλαιοχριστιανικὴν ἐνότητα, ποὺ ἐπιτυγχανόταν μετὰ τὸ συνοδικὸ σύστημα καὶ μετὰ τὴν συνεχῆ προσωπικὴ ἐπαφή, τὴν ἀδελφικὴν ἐπισκέψεις καὶ τοὺς διαλόγους τῶν ἐκπροσώπων τῶν Τοπικῶν 'Εκκλησιῶν. Τὰ ὅσα διηγοῦντο οἱ φιλοξενούντες καὶ οἱ φιλοξενούμενοι καὶ ἡ δι' αὐτοψίας καὶ αὐτηκοῖας ἀναπτυσσομένη ἐμπειρία τῆς ζωῆς, τῶν ἀγῶνων, τῶν προβλημάτων, τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν πνευματικῶν ἐπιτευγμάτων τῶν ἀδελφῶν 'Εκκλησιῶν ἀφύπνιζαν σ' αὐτὲς τὸ αἶσθημα τῆς ὁλότητος καὶ τῆς ἐνότητος, προσῆγγιζαν ἐκείνους, ποὺ βρίσκονταν μακρὰν, μετέβαλλαν τοὺς ἀγνώστους σὲ γνωστούς, πυροδοτοῦσαν καὶ ζωοποιοῦσαν αἰσθήματα ἀδελφικά, σφυρηλατοῦσαν ἀρρήκτους δεσμοὺς ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ καλλιεργοῦσαν τὴ συνείδησι, ὅτι, ὅπως ἀναφέρεται στὸν Ποιμένα τοῦ Ἑρμᾶ, ὅλοι οἱ 'Ορθόδοξοι «μία ν φρόνησιν ἔσχον καὶ ἓνα νοῦν, καὶ μία πίστις αὐτῶν ἐγένετο καὶ μία ἀγάπη»¹². Ἐτσι, κατὰ τὴν ὁμολογία τοῦ ἐθνικοῦ Κέλσου, ἐπετεύχθη ὅ,τι αὐτὸς θεωροῦσε ὡς ἀπραγματοποίητο ὄνειρο καὶ οὐτοπία, δηλαδὴ «εἰς ἓνα συμφρονῆσαι νόμον τοὺς τὴν Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην καὶ Λιβύην... ἄχρι περάτων νενεμημένους»¹³. Ὅπως ἐτόνιζε καὶ ὁ Εἰρηναῖος, ἡ 'Εκκλησία,

12. Παραβ. IX, 17.

13. Ὁριγένης, Κατὰ Κέλσου, VIII, 72.

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

«Ἐπεγράφημεν οἱ πιστοὶ ὀνόματι θεότητος...» *

Ἡ σαφής καὶ κατηγορηματικὴ διαβεβαίωσις τοῦ Ἰησοῦ, «ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν»¹⁵⁸ ἦτο διὰ τοὺς πρώτους χριστιανούς ἢ ἀγκυρα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τοῦ θείου, μάλιστα δὲ κατὰ τὰς κρισίμους στιγμὰς τῶν διωγμῶν καὶ τοῦ μαρτυρίου. Ἡ λυτρωτικὴ θυσία τοῦ Θεοανθρώπου ἦτο ἡ πλέον ἠχηρὰ καὶ μελωδικὴ λύρα καὶ σάλπιγξ, διαρκῶς μελωδοῦσα καὶ σαλπίζουσα, ὅτι: «εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολημπάγων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνουσιν αὐτοῦ»¹⁵⁹. Ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου παρέμεγεν τὸ ἀναπεπταμένον λάδαρον τοῦ ἀγῶνος τῶν πιστῶν, τὸ ἐμπνέον καὶ ἐμψυχῶνον τοὺς ἀγωνιστάς, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Παύλου, κωχόμενου, «εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου»¹⁶⁰. Τὸ δὲ ὄνομα τὸ «πάντων μεζόν, ἐκεῖνο τὸ χριστιανός» ἔφερεν αὐτοὺς εἰς περισσὴν περίσκεψιν, ὥστε ἀκηλίδωτον γὰρ δυσπηροῦν αὐτὸ διὰ τῆς καθαρότητος τοῦ θείου καὶ τῆς πληροφορίας τῆς πίστεως, ὅτι οὐ μόνον ἀπεκαλοῦντο χριστιανοὶ ἀλλὰ καὶ «προθυμότερους ἐποίησε αὐτοὺς πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς ἐργασίαν»¹⁶¹. Τὰ πάντα ἐθυσίαζον ὑπὲρ Ἐκείνου, τὸν ὅποιον διεκηρύττον ὡς ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς τῶν καὶ διὰ τοῦ ὀνόματος «χριστιανός», «ὥστε τοὺς μὲν πλοῦτου, τοὺς δὲ ἀξίας, τοὺς δὲ καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς καταφρονήσαι, ἵνα μὴ τὸ τῶν χριστιανῶν ἀρνήσασθαι ὑπομείνωσιν ὄνομα»¹⁶².

Ἰπῆρχον καὶ κατὰ τὴν πρώτην περίοδον οἱ ἀδύνατοι: κατὰ τὴν πίστιν, οἱ ἀσταθεῖς, οἱ κωροσκόποι, «οἱ νο-

μίζοντες πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσεβείαν»¹⁶³, οἱ ἐποικοδομοῦντες «ἐπὶ τοῦ θεμελίου λίθου, «ὃς ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός» οὐκί «χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους ἀλλὰ ξύλα, χόρτον, καλάμην»¹⁶⁴. Ἦρχετο ὁμοῦ ἐν κωρῷ τὸ πῦρ τῶν διωγμῶν καὶ «οὕτω τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτῶν φανερὰ γίνετα»¹⁶⁵ ἐὰν ἐκ συμφέροντος, ἰδιωτελείας, ἐπιπολαϊότητος, προχειρότητος ἢ ὑποκρισίας προσήρχοντο εἰς τὴν ὀρθοκρίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἐκάστου τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν σταθερότητα εἰς τὴν πίστιν τὸ πῦρ τοῦτο ἐδοκίμαζεν. Ἐν εἶδει δικράνου οἱ διωγμοὶ διεχώριζον «εἰς τὸν ἄλωνα», τὸν χώρον τῆς Ἐκκλησίας, «τὸν σίτον ἀπὸ τοῦ ἄχυρον»¹⁶⁶.

Κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους τὸ μαρτύριον κατέχει κεντρικὴν θέσιν εἰς τὴν καρδίαν τῶν πιστῶν. Ἡ θυσία τῆς ζωῆς «ἐνεκεν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου» θεωρεῖται ὡς ἡ ἐκλήκη καὶ ἐπιθυμητὴ τελείωσις τοῦ πιστεύοντος εἰς αὐτόν. Κατὰ τοὺς Ὀριγένην καὶ Τερτυλλιανόν, ἡ ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ συνίσταται εἰς τὴν προετοιμασίαν διὰ τὸ μαρτύριον¹⁶⁷. Τὸ φρόνημα τοῦτο ἐκαλλιεργεῖτο μεταξὺ τῶν χριστιανῶν τῆς δικαιομένης Ἐκκλησίας ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον Ἰησοῦν, διὰ τῆς ἐλπίδος εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ ἐκ πίστεως εἰς τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Χριστόν, ὡς ὁ Παῦλος διακηρύσσει: διὰ τῶν Ἐπιστολῶν του¹⁶⁸.

Οἱ πρώτοι: χριστιανοὶ δὲν ἐπεδιδίωκον δεδαίως τὸ μαρτύριον, ἐνῶ ἦσαν πάντοτε ἐτοιμοὶ δι' αὐτό. Δὲν ἐπανεπαύοντο εἰς τὸ Βάπτισμα, τὸ ὅποιον, ὡς προείπαμεν, μετὰ μακρὰς δοκιμασίας ἐλάμβανον, μηδὲ ἐνεθρόνοντο φέ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 166 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 τεύχους.

158. Μάρκ. γ' 35.

159. Α' Πέτρ. β' 21.

160. Γαλ. στ' 14.

161. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, Ὁμιλία ιθ', παρ. 3.

162. Ἡσύχιος, Ἑρμηνεία Ψαλμῶν, Εὐθυμίου Ζιγαβινοῦ, μεταφρ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Κων/λις 1821.

163. Α' Τιμ. στ' 15.

164. Α' Κορ. γ' 11-13.

165. Α' Κορ. ιδ' 25.

166. Ματθ. γ' 12.

167. Ὁρθόδοξος Πνευματικότης, μετάφρ. Σάββα Ἀγουρίδου, Ἀθήναι, χ. χ., σελ. 20.

168. Ρωμ. η' 35-39, Α' Κορ. ιε' 1-28, Ἑβρ. ια' 6,33. Α' Ἰωάν. ε' 4.

παραλαβοῦσα καὶ διαφυλάττουσα τὴν κοινὴν ὁμολογίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, «καίπερ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ διεσπαρμένη, ἐπιμελῶς φυλάσσει, ὡς ἐν ἑοῖκον οἰκοῦσα. Καὶ ὁμοίως πιστεύει, ὡς μίαν ψυχὴν καὶ τὴν αὐτὴν ἔχουσα καρδίαν, καὶ συμφώνως ταῦτα κηρύσσει καὶ διδάσκει καὶ παραδίδωσιν, ὡς ἐν στόμα κεντημένη καὶ γὰρ αἱ κατὰ κόσμον διά-

λεκτοὶ ἀνόμοιοι, ἀλλ' ἡ δύναμις τῆς παραδόσεως μία καὶ ἡ αὐτὴ»¹⁴.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

14. Εἰρηναίου, Ἐλεγχος ψευδονόμου γνώσεως, Α, 10,2. Πρβλ. Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Ἱστορία τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, Ἀθήναι, 1950, σελ. 156-157.

ροντες ἀπλῶς τὸ ὄνομα τοῦ χριστιανοῦ, ἀλλ' ἠγωνίζοντο νὰ τηροῦν πιστῶς τὴν προτροπὴν τοῦ Παύλου, «πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν ἵνα γίνησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα...»¹⁶⁹. Ἐγνώριζον καλῶς ὅτι ἡ προσχώρησις των εἰς τὸν Χριστιανισμόν συνεπήγετο μόνον θυσίας. Οὐδαμῶν ὑλικὴν ἀπόλαυσιν εἶχον νὰ ἀπολαύσουν. Ἀντιθέτως θὰ ἐστεροῦντο ἐν πολλοῖς αὐτὰς τὰς ὁποίας εἶχον ἢ ἐδικαιούντο, ὡς ἄνθρωποι καὶ πολῖται τῆς κοινωνίας. Ὁρισμέναις θυσίας ἐκαλοῦντο νὰ ὑποστοῦν πρὶν εἰσέτι: βαπτισθῶν, ὅπως ὑπεχρεοῦντο νὰ παρακτιθῶν πάσης ἐργασίας συνδεαμένης πῶς μετὰ τῆς ἐθνικῆς λατρείας ἢ τοῦ ἐθνικοῦ θεάτρου. Οἱ μετὰ τὸ βάπτισμα ἀμαρτάνοντες καὶ μετανοοῦντες, ἐξαμολογοῦντο δημοσίως καὶ ἐπεβάλλοντο εἰς αὐτοὺς θυρεῖται: ποινὰι τὰς ὁποίας ἠδύνατο ὁ Ἐπίσκοπος ἢ ἡ Ἐκκλησία νὰ μετριάσῃ.

Πάντες ἐκαλοῦντο νὰ ἀθλήσουν χάριν τοῦ Κυρίου. Ἐάν τις δὲν εἶχε τὸ προνόμιον νὰ μαρτυρήσῃ ἔνεκεν τοῦ Χριστοῦ ἐθεώρει: τιμὴν καὶ εὐλογίαν παρά τοῦ ἀγωνοθέτου Χριστοῦ τὴν περίπτωσιν διωγμοῦ καὶ βασανιστηρίων, πρὸς χάριν τοῦ Ἰησοῦ «ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι»¹⁷⁰. Οὕτω πῶς ἔχομεν τὴν μεγάλην τάξιν τῶν Ὁμολογητῶν τῆς Πίστειος. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου διακηρυχθεῖσα ἀλήθεια, ὅτι: «τὸν γὰρ πιστὸν οὐκ ἀπὸ τῆς δωρεᾶς χρὴ φαίνεσθαι μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ζωῆς τῆς κωνῆς, τὸν πιστὸν φωστῆρα δεῖ εἶναι τοῦ κόσμου καὶ ἄλλας»¹⁷¹ ἦτο διὰ τοὺς πρῶτους τὸ μέτρον τῆς ὠρίμου πνευματικῆς ἡλικίας καὶ τῆς πλήρους ἠθικῆς τελειότητος τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ»¹⁷².

Εἶχον τόσον ὑψηλὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς ιδιότητος τοῦ χριστιανοῦ, ὥστε εἰς τὰς περιπετείας καὶ τοὺς διωγμοὺς τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπεχρεοῦντο νὰ δίδουν τὸ «παρὼν» ἀπήντων θαρραλέως εἰς τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς βασανιστὰς των, «χριστιανός εἰμι», ὡς τοῦτο μαρτυρεῖται: ἐκ πλείστων δικασθέντων Μαρτυρολογίῶν, ὅπως Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, Πολυκάρπου Σμύρνης, Μάρτυρος Μαρίνης, Παρθενομάρτυρος Βλανθίνης, γενίου Ποντικῶν¹⁷³ καὶ ἐξ ἕσων ἀναφέρει: ὁ Μ. Βασίλειος εἰς τὴν Ὁμιλίαν του εἰς τοὺς Ἄγγιους Τεσσαράκοντα Μάρτυρας: «... εἶπον τοῖσιν ἕκαστος εἰς τὸ μέσον παριὼν χριστιανός εἰμι... ὥστε ἐγένετο πάντων προσηγορία μία οὐκέτι γὰρ ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα ἀλλὰ χριστιανοὶ πάντες ἀνεκηρύττοντο...»¹⁷⁴. Δὲν ἐλέγοντο ἀπλῶς χριστιανοὶ ἀλλὰ καὶ ἐπασχον καὶ ἐθανοῦντο ὑπὲρ Χριστοῦ.

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΕΝΔΟΞΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑ

Πάντες ἡμεῖς οἱ φέροντες τὸ ὄνομα «χριστιανός» φέρομεν μεθ' ἑαυτῶν λαμπρὰν καὶ ἐνδοξὴν κληρονομίαν, οὐχὶ θεδαίως πρὸς καύχησιν ἀλλὰ πρὸς συναισθησιν εὐθύνης. Ἡ ἀξία τῆς κληρονομίας προέρχεται: ἐκ τῆς ρίζης καὶ τῆς προσελύσεως τοῦ ὀνόματος, καθ' ὅτι «ἡμεῖς οὐ στρατηγῶν, οὐδὲ ἄρχοντός τινος τῶν ἐπὶ γῆς, οὐκ ἀγγέλου, οὐδὲ ἀρχαγγέλου, οὐδὲ τῶν Σεραφίμ, ἀλλ' αὐτοῦ, τοῦ τοιαύτων βασιλέως, καλούμενοι: ἀπὸ τῆς προσηγορίας... Ἐγνωσώμεν οὖν καὶ αἰδοσώμεν τῆς προσηγορίας τὸ μέγεθος...»¹⁷⁵. Θεμελιώτα: ὑπὸ τῶν πιστῶν, διότι τὸ ὄνομα «χριστιανός» ἔχει: καταπορφυρωθῆ καὶ καταπορφυροῦται: διὰ τοῦ ἁγίου αἵματος τῶν Μαρτύρων καὶ Ὁμολογητῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐχει: γραφεῖ εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἱστορίαν οὐχὶ διὰ μελάνης ἀλλὰ διὰ τοῦ Παναγίου Αἵματος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν πιστῶν ὁπαδῶν Του. Ἡ ζωὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ δημιουργεῖ τεραστίαν εὐθύνην καὶ ὑποχρεώσεις εἰς πάντας ἡμᾶς τοὺς μεταγενεστέρους χριστιανούς, καθ' ὅτι ἡ χριστιανικὴ Ἰδεολογία ἐκφραζομένη διὰ τῆς διστοῆς τῶν χριστιανῶν ἐπηρεάζει: μεγάλως τὴν πορείαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐφ' ὅσον οἱ φέροντες τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Χριστοῦ, διακρίνονται: «ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ»¹⁷⁶, ποιοῦντες καὶ διδάσκοντες τὰς ἐντολάς τοῦ Ἀρχηγοῦ των¹⁷⁷ προκαλοῦν πνευματικὴν ἀφύπνισιν εἰς τοὺς πνευματικῶς καθυθοντας καὶ ζωηροὺς ἐρεθισμοὺς καὶ συνεχῆ ἔλεγχον εἰς τοὺς ἀντιλέγοντας¹⁷⁸.

Τὸ ὄνομα «χριστιανός» μαρτυρεῖ τὸν στενότατον σύνδεσμον ἐκάστου ὀνομαζομένου δι' αὐτοῦ μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Καθορίζει: δι' ἕκαστον τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑποχρεοῦται: νὰ ζῆ καὶ νὰ δρᾷ: «Μάθωμεν κατὰ Χριστιανισμόν ζῆν»¹⁷⁹. Τοῦτο πρέπει: νὰ εἶναι ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ συνεχῆς ἀγὼν ἐκάστου χριστιανοῦ. Τὸ ὄνομα τὸ δοθὲν ὡς κληρονομία παρά τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι: ἐν ἱστορικῶν καιρῶν, τὸ ὁποῖον οἱ ἀπόγονοι τὸ λαμβάνουν παρά τῶν προγόνων πρὸς φύλαξιν. Δὲν εἶναι: ὄνομα ἐνδοξοῦ τινός ἀνδρός παρέχον ἀφορμὴν καυχῆσεως εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ, διὰ τοὺς ἄθλους καὶ τοὺς ἡρωϊσμούς του. Ὅχι! Εἶναι: «τάλαντον» καὶ «πολύτιμος μαργαρίτης»¹⁸⁰ δοθέντα παρά τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ εἰς ἕνα ἕκαστον ἰδιαιτέρως, ὑπὸ προσωπικὴν αὐτοῦ εὐθύνην διὰ τὸν πολλαπλασιασμόν, τὴν διαφύλαξιν καὶ ἀκεραιότητα αὐτῶν. Διὰ τὸ ἀνόθευτον τῆς εὐαγγελικῆς Διδασκαλίας καὶ τὴν ἐμπρακτὸν ἐφαρμογὴν αὐτῆς.

Διὰ τῆς διστοῆς τῶν ὁπαδῶν τοῦ Χριστοῦ ἡ δοξάζε-

169. Φιλιπ. β' 14,15.

170. Πράξ. ε' 41.

171. Ἰωάν. Χρυσοστόμου, Ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον κεφ. α' ὁμιλία δ'.

172. Ἐφεσ. δ' 13.

173. Φιλαρέτου Βαφειάδου, Ἐκκλησι. Ἱστορία, τόμ. Α' σελ. 69, Κων/λις 1884.

174. Μ. Βασιλείου, Β.Ε.Π.Α.Δ. τ. 54 σελ. 174 στ. 4, 7, 8.

175. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, ὁμιλία ιθ'.

176. Φιλ. β' 15.

177. Ματθ. ε' 19.

178. Ἰω. γ' 20.

179. Ἰγνατίος Θεοφόρος, Ἐπιστολὴ πρὸς Μαγνησιεῦσιν, Β.Ε.Π.Α.Δ. τ. 3, σ. 270, X, 28.

180. Ματθ. κε' 15-20, ιγ' 46.

ται ἢ δλασφημεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ: «Ὁὕτω λαμφάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς»¹⁸¹ ὑποδεικνύει σαφέστατα ὁ Κύριος εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὁμιλίαν. Ὁ δὲ Παῦλος συνιστᾷ, «Σὺ ὅς ἐν τῷ νόμῳ κωχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμᾶς; τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς δλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι»¹⁸². Ἐκείνος ὅστις δὲν κυκλοφορεῖ τὸ τάλαντον τῆς χριστιανικῆς του ἰδιότητος ἐντὸς τῆς κοινωνίας, διὰ τῆς κατ' ἐπίγνωσιν πίστεως καὶ δι' ἔργων ἀγαθῶν ἀλλὰ περιορίζεται αὐτὴν εἰς τὴν ἀναγραφὴν τοῦ ὀνόματος εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ταυτότητα, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα «χριστιανός Ὁρθόδοξος» ἢ ἐμφανίζεται ὡς χριστιανός, διὰ τῆς τηρήσεως ὠρισμένων καθιερωμένων θρησκευτικῶν τύπων κινδυνεύει γὰρ τὸ ἀπολέση, ὑφ' ἑσταμένους συγχρόνως τὰς φοβερὰς συνεπειὰς μιᾶς τοιαύτης ἀπωλείας. Ἡ ὑπὸ τοῦ Κυρίου διδασχθεῖσα παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν λέγει παλλὰ εἰς ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς¹⁸³.

Τὸ ὄνομα «χριστιανός» περιλαμβάνει ἐν αὐτῷ πᾶσαν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, «διόπερ ἀναγκαῖον πνευματικῶς καὶ σωματικῶς χριστιανίζεσθαι»¹⁸⁴. Ἀναγραφόμενον ἐπὶ τοῦ δελτίου τῆς ταυτότητος, ὡς δηλωτικὸν τῆς ὀρθοσκείας εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει: ὁ εἰκονιζόμενος, διακηρύσσεται: ὅτι οὗτος ἀνήκει εἰς τὸ ἐνδοξον γένος τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ, ἐφ' ὅσον «οἱ χριστιανοὶ γενεαλογεῦνται ἀπὸ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ»¹⁸⁵. Διὰ τῆς ἐπικολλήσεως τῆς φωτογραφίας ἐπὶ τοῦ Δελτίου τῆς Ταυτότητος τοῦ χριστιανοῦ δηλοῦται, ὅτι τὸ εἰκονιζόμενον τοῦτο σῶμα εἶναι μέλος αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ¹⁸⁶ καὶ συνεπῶς οὐδὲν δικαίωμα ἔχει «παραστήσαι τὰ μέλη αὐτοῦ δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν»¹⁸⁷.

Πᾶς βαπτιζόμενος εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ λαμβάνων τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατατάσσεται ἰσχυρῶς¹⁸⁸ εἰς τὴν θεόλεκτον «καλὴν στρατείαν»¹⁸⁹ τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐλευθέρου δὲ προσωπικότητος πλέον ἔχει καθήκον γὰρ πιστεῦν, ὅτι «ἠγοράσθη τιμῆς»¹⁹⁰ καὶ ἐλυτρώθη ἐκ τῆς ματαίας ἀναστροφῆς «οὐ φθορῶν, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι... Χριστοῦ»¹⁹¹. Χριστιανός σημαίνει στρατιώτης τῆς, εἰς ἐμπόλεμον κατὰστασι¹⁹². Μέλος τῆς στρατευομένης, ἐπὶ γῆς Ἐκκλη-

σίας τοῦ Χριστοῦ. Ὡς τοιοῦτος ὑποχρεοῦται γὰρ παλαιῇ κατὰ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ὑπαρχούσης ἀμαρτίας καὶ κατὰ τοῦ ἐντὸς αὐτοῦ οἰκούντος νόμου τῆς σαρκὸς¹⁹³. Καλεῖται ὡς πνευματικὴ ἐξηγιασμένη προσωπικότης γὰρ ὑπέρικηται τῆς φυσικῆς σφαίρας τῶν ἐνστικτῶν, ἐπὶ τῆς ὁποίας κινεῖται: καὶ δροῦν τὰ ἄλογα ζῶα. Διὰ τοῦ συνεχοῦς προσωπικοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς συμπαραστάσεως τοῦ Ἐσταυρωμένου καὶ ἀναστάντος Λυτρωτοῦ Χριστοῦ γὰρ τοποθετῆ ἑαυτὸν ἐντὸς τῆς σφαίρας τῆς κυριαρχίας, ὡς βασιλέα οὐ μόνον τῆς ὕλης φύσεως¹⁹⁴ ἀλλὰ καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, διότι «μόνος ἄρχων καὶ τῶν βασιλείων βασιλικώτερος ὁ τῶν παθῶν ἀπηλλαγμένος»¹⁹⁵. Διὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς, τῆς ὁρθῆς πίστεως καὶ τῶν ἔργων τῆς ἀρετῆς πληροῦται παρ' ἐκάστου ὁπαδοῦ τοῦ Χριστοῦ ὁ ὀρισμός, τὸν ὁποῖον δίδει: ὁ Μ. Ἀθανάσιος εἰς τὸ ἐρώτημα, «Τί ἐστὶ χριστιανός; Χριστιανός ἐστὶ ἀληθινὸς οἶκος, Χριστοῦ λογικός, δι' ἔργων ἀγαθῶν καὶ δογματικῶν ὁρθῶν συνιστάμενος»¹⁹⁶. Ἐκείνος ὅστις ποθεῖ γὰρ φέρη ἐπαξίως καὶ μετὰ συνεπειὰς τὸ ὄνομα «χριστιανός» φροντίζει, ὥστε γὰρ ζῆ διαρκῶς ἐντὸς τῆς θείας ἀτμοσφαιρας τῆς χριστιανικῆς Πίστεως, ἀνευ δισταγμοῦ καὶ σκεπτικισμοῦ. Νὰ ἀναπνέη τὴν ζωογόνο ἀέραν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος¹⁹⁷. Νὰ πίνῃ τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς «ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου»¹⁹⁸, διὰ τῆς μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Νὰ τρέφεται διὰ τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ¹⁹⁹. Νὰ παρουσιάζῃ τόσον διὰ τῶν ἔργων ὅσον καὶ διὰ τῆς καθημερινῆς ζωῆς του τοὺς καρποὺς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οἱ ὁποῖοι εἶναι: ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραΰτης, ἐγκράτεια²⁰⁰. Τοιοῦτοτρόπως διατηρεῖ ἀνεπτυγμένον τὸ ἡθικὸν αἰσθητήριον καὶ ἀντικειμενικὴν καὶ ὁρθὴν τὴν κρίσιν δι' ἑαυτὸν πρωτίστως καὶ ἐκ δευτέρου διὰ τοὺς συναθρώπους του. Πληροὶ τοὺς ὅρους δι' ἀσφαλῆ αὐτοκριτικὴν καὶ μελέτην τῆς κοινωνίας ὡς ὁ Ὁριγένης διαγράφει, «ἕκαστος ἡμῶν ἑαυτὸν ἐξεταζέτω ἄρα στάχυς ἐστίν; ἄρα εὐρήσει: αὐτῷ τρυγήσαι ἢ θερίσαι: ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ... Τίς ἡμῶν ἔχει: ὄφρυς ἀρετῆς; Τίς ἡμῶν ἔχει: γεννήματα τοῦ Θεοῦ»²⁰¹.

Ε Π Ι Α Ε Γ Ο Μ Ε Ν Α

Ἐκφρασις τοῦ παραπόνου τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ Προφήτου Ἡσαίου ἐκφραζομένη, διὰ τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ, «υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δὲ με ἠθέτησαν»²⁰²,

181. Ματθ. ε' 16.

182. Ρωμ. 23,24.

183. Ματθ. κα' 33-34.

184. Ὁριγένης, Β.Ε.Π.Α.Δ. τ. 11 σελ. 254 στ. 29, 30.

185. Ἀριστέιδου, Ἀπολογία, Β.Ε.Π.Α.Δ. τ. 3 σελ. 147 στ. 39.

186. Α' Κορ. στ' 15.

187. Ρωμ. στ' 9.

188. Ματθ. ιστ' 24.

189. Α' Τιμ. α' 18.

190. Α' Κορ. στ' 20.

191. Α' Πέτρ. α' 18.

192. Β' Τιμ. β' 3-5.

193. Ρωμ. ζ' 14-25.

194. Ἐβρ. β' 6-8, Ἰακ. γ' 13-17.

195. Ἰωάννης Χρυσόστομος.

196. Μεγάλου Ἀθανασίου, Ἀμφιλεγόμενα περὶ Ὁρων XI, ΒΕΠΕΣ, τ. 36, σελ. 30, 1-3.

197. Ἰωάν. γ' 8.

198. Ἡσαίου ιβ' 3.

199. Ἰωάν. γ' 8.

200. Γαλ. ε' 22.

201. Ὁριγένης, ὁμιλία εἰς Ἱερειάν ιε' Β.Ε.Π.Α.Δ. τ. 12 σελ. 103 στ. 37.

202. Ἡσαίου α' 12.

Η Π Ρ Ο Σ Ε Υ Χ Η

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

Πραγματικά «ή ζωή του ανθρώπου της Ἐκκλησίας, είναι: μία διαρκής πορεία από τη γη προς τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τῆ λάσπη τῆς ἀνθρώπινης ἀμαρτίας, πρὸς τὴν ἀγιότητα τοῦ Θεοῦ... Αὐτὴ τὴν πορεία κὶ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου, θέλοντας νὰ βοηθήσει: καὶ νὰ ἐμφυχώσει: ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας, ἔρισε τὸν ἐτήσιο κινητὸ καὶ ἀκίνητο ἑορταστικὸ κύκλο, γεμάτο ἀπὸ μνήμες ἁγίων, ποὺ ἂν καὶ περπάτησαν τὴν ἐπὶ γῆς πορεία τους κὶ ἀγωνίστηκαν τὸν «καλὸν ἀγῶνα», ὅμως συμπορεύονται μαζί μας κάθε φορὰ πού θὰ τοὺς ζητήσουμε εὐχαριστικά. Ἔρχονται καὶ περπατοῦν μπροστὰ μας, μὲ τὸ φωτεινὸ λυχνάρι: τῆς ἁγίας ζωῆς τους, καὶ μᾶς δείχνουν πῶς πρέπει: νὰ περπατεῖ ὁ χριστιανὸς τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ φτάσει: στὸν προσορισμὸ του, δηλαδή στὸν ἐξαγιασμὸ του καὶ στὴν ἔνωσή του μὲ τὸ Θεό. Καὶ πρέπει: νὰ ὁμολογήσουμε πῶς μέσα ἀπὸ ὄλους τοὺς ἁγίους καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς γιορτὲς τοῦ ἐτησίου κύκλου, ἡ πιὸ ἀνθρώπινη περίοδος, πού περισσότερο ἐνισχύει: τὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανοῦ, στὴ δύσκολη πορεία του πρὸς τὴν τελειότητα τοῦ Ἐδαγγελίου εἶναι: ἡ περίοδος τοῦ κατανακτικοῦ τριωδίου» (Π. Πάσχος: «Ἐρωτες Ὀρθοδοξίας» σελ. 95-96).

Μέσα ὅμως στὴν περίοδο αὐτὴ ἡ Μ. Τεσσαρακοστὴ, πού ἡ ἀρχὴ τῆς γίνεται: μὲ τὸν ἑσπερινὸ τῆς Τυρινῆς, πού εἶναι: ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συγγνώμης καὶ τελειώνει: τὸ Μέγα Σάββατο, μὲ τὸν ἑσπερινὸ τοῦ Πάσχα, παίρνει: μιὰ πιὸ ἰδιαίτερη σημασία γιὰ τὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τοῦ πιστοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας.

ἔχει: κλίονον κύρος. Ἀφορὰ δὲ περισσότερον εἰς τοὺς χριστιανούς, «οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν»²⁰³. Οὕτω, λοιπόν, καλούμεθα νὰ συμμορφώμεθα συνεχῶς πρὸς τὴν προτροπὴν καὶ παράκλησιν τοῦ οὐρανοδόμου Παύλου, «Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ ἀξίως περιπατεῖσαι: τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε...»²⁰⁴ διὰ νὰ ἐκπληροῦται: τὸ καθημερινὸν αἷτημα τῆς Ἐκκλησίας, «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ ἐδόξασον τὴν κληρονομίαν σου... Ὑψῶσον κέρας χριστιανῶν Ὀρθοδόξων...»²⁰⁵.

(Τέλος)

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου ΣΩΤΗΡΙΟΣ

203. Ἰωάν. α' 13.

204. Ἐφεσ. δ' 1.

205. Ἀκολουθία Ὁρθρου ἡ Μεγάλης καὶ Μικρῆς Παρακλήσεως.

Ἡ Μ. Τεσσαρακοστὴ ὡς σταθμὸς τῆς πνευματικῆς πορείας τοῦ πιστοῦ δημιουργεῖ: τίς προϋποθέσεις γιὰ τὸ ἐντονο καὶ πιὸ ἐντατικὸ πνευματικὸ ἀγῶνα. Ἡ κατανακτικὴ ἀτιμώφαιρα μὲ τὸ πλῆθος τῶν λατρευτικῶν εὐκαιριῶν ἢ ἀσκηση τῆς νηστείας: οἱ πολλὰς εὐκαιρίες μᾶς πρὸς συγχῆς μυστηριακῆς ζωῆς, εἶναι: μερικὰ δείγματα τῆς ἰδιαίτερότητος πού ἔχει: αὐτὴ ἡ περίοδος.

Ἀνάμεσα στὰ πολλὰ νέα λατρευτικὰ στοιχεῖα πού μᾶς προσφέρει: ἡ περίοδος αὐτὴ σὲ σύγκρισή μ' ἄλλες ἐκκλησιαστικὲς περιόδους, ἐπιθυμῶ νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχή σας σὲ μιὰ μικρὴ σὲ μέγεθος καὶ ἀπλή, ἀλλὰ γεμάτη νόημα καὶ θαυ πνευματικὸ περιεχόμενο προσευχὴ πού ἀκούγεται: γιὰ πρώτη φορὰ τὸ ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς καὶ θὰ συνεχισθεῖ νὰ ἀκούγεται: σ' ὅλη τὴν περίοδο τῆς Ἁγίας καὶ Μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Εἶναι: ἡ προσευχὴ, πού μπορεῖ νὰ ὀνομασθεῖ ὡς ἡ προσευχὴ τῆς ἁγίας καὶ Μεγ. Τεσσαρακοστῆς.

«Κύριε, καὶ Δέσποτα τῆς ζωῆς μου, πνεῦμα ἀργίας, περιεργείας, φιλαρχίας, καὶ ἀργολογίας μὴ μοι: δῶς.

Πνεῦμα δὲ σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, ὑπαμονῆς, καὶ ἀγάπης, χάρισάι μοι: τῷ σὺ δούλω.

Ναί, Κύριε, Βασιλεῦ, δώρησαί μοι: τοῦ δρᾶν τὰ ἐμὰ πταίσματα, καὶ μὴ κατακρίνειν τὸν ἀδελφόν μου».

Ὡς συγγραφέας τῆς προσευχῆς αὐτῆς φέρεται: ὁ Ἐφραίμ ὁ Σύρος πού ἔζησε τὸν τέταρτο αἰῶνα καὶ θεωρεῖται: ὁ πιὸ μεγάλος ἀπὸ τοὺς Σύρους ἐκκλησιαστικούς Πατέρες. Μιὰ φυσιογνωμία, πού διακρίθηκε: στὰ θεολογικὰ γράμματα τῆς πατρίδος του. Μοναχός, δάσκαλος τῆς πνευματικῆς ζωῆς, συγγραφέας καὶ ποιητῆς ἐκκλησιαστικός, ἔλαβε τὸ χαρακτηρισμὸ τῆς «Κιθάρας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Ἡ προσευχὴ αὐτὴ μπορεῖ νὰ ὀνομασθεῖ προσευχὴ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, γιὰτι λέγεται: σ' ὅλες τὶς ἀκολουθίες τῆς περιόδου αὐτῆς, καθημερινά, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Σάββατο καὶ τὴν Κυριακὴ, πού ὅπως εἶναι: γνωστὸ διατηροῦν: περισσότερο τὸν ἀναστάσιμο χαρακτήρα.

Ὅταν ἀπαγγέλλεται ἡ προσευχὴ αὐτὴ, πού ἔχει: τρία αἰτήματα καὶ ἔτσι χωρίζεται: σὲ τρία μέρη, τὸ κάθε αἷτημά της συνοδεύεται: καὶ ἀπὸ μιὰ μεγάλη μετάνοια. Στὸ τέλος τῆς κάνουμε: δώδεκα μικρὲς μετάνοιες λέγοντας: τὴν προσευχὴ τοῦ τελώνη: «Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι: τῷ ἁμαρτωλῷ» (Λουκ. :ἡ' 14). Καὶ κλείνουμε: μὲ μιὰ τελευταία μεγάλη μετάνοια.

Εὐκαιρικά πρέπει: νὰ σημειωθεῖ: ἐκεῖνο πού ἀναφέρεται: τὸ ἐκκλησιαστικὸ βιβλίον τῆς περιόδου αὐτῆς, τὸ «Τριῶδιον», πῶς: «ποσοῦνται: αἱ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ γενόμενα: μετάνοια τοῦ γηχθημέρου τριακόνσια, ἀνευ τοῦ μεσοκυκτικοῦ». Στὶς ἑπτὰ ἀκολουθίες τῆς ἡμέρας οἱ μετάνοιες.

νοιες φθάνουν στις τριακόσιες. "Άλλο πώς, όπως συνεχίζει: τὸ Τριώδιο, «μετανοίας δὲ ποιεῖν, ὅ σ α ς ἔ κ α ἄ σ τ ω, κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, ὁ Προσευχὴ τυπώση». Πού σημαίνει: πὼς ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία δρῶζει: ἕνα ὄριο, ἕνα πλαίσιο τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων, ἀλλὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν ἔκταση αὐτῶν τῶν ἀσκήσεων στὸ συγκεκριμένο πρόσωπο τοῦ πιστοῦ τὸ καθορίζει: ὁ πνευματικὸς του Πατέρας. Δὲν μπορεῖ ὁ καθένας νὰ αὐτοσχεδιάζει, γιατί τότε οἱ κίνδυνοι καὶ οἱ πειρασμοὶ πληθαίνουν, μάλιστα «οἱ ἐκ δεξιῶν», ὅπως τοὺς ὀνομάζουν οἱ Πατέρες, πὺ καλλυπεροῦν τὴν ὑπερηφάνεια, τὸν φαρισαϊσμὸ καὶ τὴν οἴηση.

Οἱ μετάνοιες, ὡς μιὰ μορφή πνευματικῆς ἀσκήσεως, μάλιστα σήμερα, γιὰ πολλοὺς ἀνόπιστους, εἶναι: χωρὶς νόημα, γιὰ τὸν πιστὸ ὅμως ἡ σωματικὴ μετάνοια εἶναι: μιὰ μετοχὴ τοῦ σώματος στὸ γεγονός τῆς ἐσωτερικῆς μετανοίας. Ἡ ἁμαρτία, ὅπως καὶ ἡ σωτηρία, δὲν εἶναι καταστάσεις καὶ γεγονότα πὺ περιορίζονται: στὸ καθαρὰ πνευματικὸ μέρος τοῦ ἀνθρώπου. Προσκεινόνται: στὴν ὅλη ψυχοσωματικὴ δομὴ τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ σῶμα μετέχει: καὶ στὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ καὶ στὴ σωτηρία. "Άλλωστε, ὅπως μᾶς λέγει: καὶ ὁ Ἁπ. Παῦλος, «δοξάζουμε τὸν Θεὸν ἐν τῷ πνεύματι ἡμῶν καὶ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν, ἅτιν᾽ ἐστὶ: τοῦ Θεοῦ» (Α' Κορ. στ' 20). Ἐπομένως ἡ χρῆση τῆς σωματικῆς μεγάλης μετανοίας, πὺ γίνεται: μὲ κλίσεις τῶν γονάτων καὶ προσπτώσεις μέχρι: τοῦ ἑδάφους καὶ τῆς μικρῆς μὲ κλίση τῆς κεφαλῆς καὶ κάμψη ἑλαφρὰ τοῦ σώματος πρὸς τὰ ἔμπρός, εἶναι: ἐκφρασιτικὸς συμμετοχὸς τοῦ σώματός μας στὴν λατρεία τοῦ Θεοῦ.

"Ὅπως ἀναφέρουμε καὶ πὺ πάνω, ἡ προσευχὴ αὐτὴ ἔχει: τρία μέρη μὲ τρία αἰτήματα. Τὸ πρῶτο μέρος - αἰτήματα εἶναι: «Κύριε, καὶ Δεσπότης τῆς ζωῆς μου, πνεῦμα ἀργίας, περιεργίας, φιλαρχίας, καὶ ἀργολογίας μὴ μοι δῆς».

Τὰ αἰτήματά μας τὰ θέτουμε σ' Ἐκεῖνον, πὺ εἶναι: ὁ «Κύριος» καὶ ὁ «Δεσπότης» τῆς ζωῆς μας. Δηλαδή σ' Αὐτὸν πὺ κυριαρχεῖ καὶ ἐξουσιάζει: καὶ δεσπόζει: κυριολεκτικὰ σ' ὅλη μας τὴ ζωὴ. Στὸ πρῶτο μέρος τοῦ αἰτήματος ζητοῦμε ἀπὸ τὸν Κύριο καὶ Δεσπότη τῆς ζωῆς μας νὰ μᾶς ἀπαλλάξει: ἀπὸ τέσσερα ἀρνητικὰ στοιχεῖα, πὺ στέκονται: μεγάλο ἔμπόδιο στὴν πνευματικὴ μας πορεία.

Καὶ αὐτὰ εἶναι: ἡ ἀργία, ἡ περιεργία, ἡ φιλαρχία καὶ ἡ ἀργολογία.

Ἄ ρ γ ί α: Εἶναι: ἡ ὀκνηρία, ἡ ταπεινὰ γιὰ κάθε τι: τὸ πνευματικὸ. Ἐκεῖνη ἡ ἀμέλεια καὶ ἀφροντισία, πὺ φέρεται: καὶ ὡς ἀκηδία καὶ ἡ Ἐκκλησία τὴν κατατάσσει: ἀνάμεσα στὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα καὶ μάλιστα τὴν θέτει: πρῶτη ὡς θαρύτερη, γιατί ὅπως λέγει: καὶ ὁ ἁγιος Μάξιμος: «πάντα σχεδὸν ὁμοθυμαδὸν κινεῖ τὰ πάθη διότι: πάντων τῶν ἄλλων παθῶν εἶναι: τὸ θαρύτερον». Μοιάζει: μ' ἐκεῖνη τὴ σωματικὴ ἀδυναμία, πὺ εἶναι: διάχυτη μέσα στὸ σῶμα μας καὶ δὲν γνωρίζουμε τὸ αἶτιό τῆς.

Πραγματικὰ ἡ ἀργία «εἶναι: ἡ ρίζα ὅλης τῆς ἁμαρτίας, γιατί δηλητηριάζει: κάθε πνευματικὴ ἐνεργητικὸ-

τητα στὴν πὺ δαδιά τῆς πηγῆς» (Ἄλεξ. Σμέμαν: «Μ. Σαρακοστή», σελ. 40).

Ἡ π ε ρ ι ἔ ρ γ ε ι α: Εἶναι: τὸ πάθος ἐκεῖνο πὺ μᾶς ὀδηγεῖ στὸ νὰ στρέφουμε τὴν προσοχὴ μας σ' ἐκεῖνα πὺ συμβαίνουν γύρω μας καὶ ἔξω μας. Ἐνας τρόπος νὰ λησμονεῖ κανεὶς τὰ δικὰ του καὶ νὰ ἀποφεύγει: νὰ σταθεῖ «ἐνώπιος ἐνωπίω», μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του, εἶναι: ἡ ἀπασχόληση καὶ μάλιστα: πρῶτερη μὲ τὴ ζωὴ τῶν ἄλλων, μὲ τὰ προβλήματα τῶν ἄλλων, καὶ γενικότερα ὁ προβληματισμὸς γιὰ κάθε τι πὺ συμβαίνει: ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μας. Ἐνῶ «ἀπειναντίας ὄλο: οἱ Πατέρες παραγγέλλουν "ἀμεριμνία γιὰ ὄλα", μοναδικὴ μέριμνα γιὰ τὴ σωτηρία μας» (Ἰερσμ. Πετρώνας: περιοδικὸν "Ὅσιος Γρηγόριος, 1979, σελ. 11).

Ἡ φ ι λ α ρ χ ί α: Τὸ πάθος αὐτὸ, νὰ θέλουμε νὰ ἄρχουμε, νὰ κυριαρχοῦμε πάνω στοὺς ἄλλους, ἄς μὴν τὸ περιορίζουμε μόνο σ' ἐκεῖνους πὺ ἔχουν κάποιο ἄξίωμα.

Εἶναι: ἕνας πειρασμὸς πὺ ἐμφανίζεται: σ' ὄλους καὶ στοὺς πὺ ἀσήμαντους καὶ μικροὺς: ἀρκεῖ νὰ ἔχουν κάποιο ἢ κάποιους πὺ νὰ ἔχουν μιὰ ἐξάρτηση καὶ σχέση μαζί τους. Εὐκόλα τότε ἐκδηλώνεται: ἡ διάθεση νὰ ἐπιδηλοῦν, νὰ κυριαρχήσουν, νὰ ἐξουσιάζουν. Πραγματικὰ «ἂν ὁ Θεὸς δὲν εἶναι: ὁ Κύριος καὶ Δεσπότης τῆς ζωῆς μου, τότε τὸ «ἐγὼ» μ ο υ γίνεται: ὁ κύριος καὶ δεσπότης μ ο υ, γίνεται: τὸ ἀπόλυτο κέντρο τοῦ κόσμου μ ο υ καὶ ἀρχίζω νὰ ἐκτιμῶ κάθε τι μὲ βάση τὶς δικές μ ο υ ἀνάγκες, τὶς δικές μ ο υ ιδέες, τὶς δικές μ ο υ ἐπιθυμίες καὶ τὶς δικές μ ο υ κρίσεις. Ἐτσι ἡ ἐπιθυμία τῆς φιλαρχίας γίνεται: ἡ βασική μου ἁμαρτία στὶς σχέσεις μὲ τὶς ἄλλες υπάρξεις, γίνεται: μιὰ ἀναζήτηση ὑποταγῆς τους σὲ μένα» (π. Σμέμαν, σελ. 41). Ὁ Κύριός μας, μᾶς εἶπε πὺς: «ὅς ἐὰν θέλη ἐν ὅμνι εἶναι πρῶτος, ἔσται ὅμνι δούλος» (Ματθ. κ' 27). Μὲ τὴ φιλαρχία, γιὰ νὰ γίνουμε πρῶτοι, προσπαθοῦμε νὰ κάνουμε ὄλους τοὺς ἄλλους δούλους μας.

Ἡ ἀ ρ γ ο λ ο γ ί α: Ὁ λόγος εἶναι: ἕνα μεγάλο χάρισμα γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Πραγματικὰ «ὄλο: οἱ Πατέρες βλέπουν σ' αὐτὸ τὸ χάρισμα τὴν ἀκριδὴ «σφραγίδα» τῆς θείας εἰκόνας στὸν ἄνθρωπο, γιατί ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἀποκαλύφθηκε ὡς Λόγος. Ἄλλὰ ὄντας ὁ λόγος τὸ ὕψιστο δῶρο, ἔτσι: εἶναι: καὶ ὁ ἰσχυρότερος κίνδυνος» (π. Σμέμαν, σελ. 41). "Ὅπως θὰ ἔλεγε καὶ ὁ ἀδελφός Ἰάκωβος: «ἐν αὐτῇ (δηλαδή τῇ γλώσσᾳ πὺ φανερώναται: ὁ λόγος) εὐλογοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους... ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται: εὐλογία καὶ κατάρα» (Ἰακ. γ' 9-10). Πιθανὸν γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ νὰ προστιμᾶται: ἡ σιωπὴ ὡς κάτι πὺ σὺμφέρον γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ἄν καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ ἔχει: τὴ θέση ἐκεῖνο πὺ ἀναφέρει: τὸ «Γερωνικὸ» πὺς καὶ ὁ λόγος καὶ ἡ σιωπὴ, ὅταν γίνονται: γιὰ τὸ Θεὸ εἶναι: καὶ τὰ δύο εὐλογημένα. Φαίνεται: ὅμως πὺς γιὰ νὰ σταθεῖ ἰδιαίτερα ὁ λόγος στὸ ἐπίπεδο αὐτὸ εἶναι: δύσκολο κατ'ὄρθωμα. «Εἶ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγεῖσθαι: καὶ ὄλον τὸ σῶμα» (Ἰακ. γ' 2). Ὅταν μάλιστα ὁ λόγος μας εἶναι: «ἀργός» μᾶς

λέγει ὁ Κύριος πῶς θὰ ἀποδώσουμε «περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιοθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ» (Ματθ. 16' 37).

Μετὰ ἀπὸ τὸ πρῶτο αἶτημα γιὰ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰ τέσσερα ἀρνητικὰ στοιχεῖα τῆς πνευματικῆς μας πορείας, περνοῦμε στὸ δεῦτερο αἶτημα — μέρος τῆς προσευχῆς, γὰ μᾶς χαρίσει: ὁ «Κύριος καὶ Θεοπάτης τῆς ζωῆς μας» σωφροσύνη, ταπεινοφροσύνη, ὑπομονὴ καὶ ἀγάπη. Δηλαδή τέσσερα θετικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν πνευματικὴ μας ἄνοδο.

Σ ω φ ρ ο σ ύ ν η: Γιὰ τοὺς πολλοὺς εἶναι ἐκείνη ἡ ἀρετὴ ποὺ μᾶς ἐξασφαλίζει: τὴν σωματικὴ ἀγιότητα ἀπὸ τὰ ἁμαρτήματα τῆς ἀκολασίας. Ἐδῶ ὅμως πρέπει γὰ ἔχει: μιὰ πιὸ γενικότερη σημασία. Σώφρων εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος ποὺ ἔχει: νοῦν ὑγιή, ἔχει: σώας τὰς φρένας, ἐπομένως εἶναι συνετός, φρόνιμος. Ποῦ γνωρίζει: σωτὰ καὶ ὀρθὰ γὰ κατευθύνει: τὴ ζωὴ του. Ἔτσι ἡ σωφροσύνη ὡς σύνεση καὶ κυριαρχία πάνω στὸ νοῦ μας δὲν ἐπιτρέπει: τὴ χαλάρωση καὶ τὴν πνευματικὴ ἀδράνεια. Εἶναι: τὸ ἀντίδοτο στὴν ἀκηδία καὶ τὴν πνευματικὴ ἀφρονεσία.

Τ α π ε ι ν ο φ ρ ο σ ύ ν η: Γνωστὴ καὶ θεμελιώδης ἀρετὴ τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι: χωρὶς ὑπερβολὴ τὸ θεμέλιο καὶ ἡ ρίζα τῆς ὅλης πνευματικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ὅλες οἱ ἀρετὲς γὰ γὰ καταξιώνουν τὸν ἄνθρωπο, ἐπιβάλλεται: γὰ στηρίζονται: στὸ ταπεινὸ φρόνημα. Διαφορετικὰ ὑπηρετοῦν τὴν ὑπερηφάνεια καὶ τὸν ἐγωϊσμὸ καὶ ἀποπροσανατολίζουν: κάθε καλὴ προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ τὴν ταπεινοφροσύνη ὁ ἄνθρωπος γίνεται: ἀληθινὸς καὶ ἐκτιμᾶ σωτὰ τὸν ἑαυτὸ του, μπορεῖ γὰ συνυπάρχει: μὲ τοὺς ἄλλους καὶ κυρίως δέχεται: τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ πλοῦσια στὴ ζωὴ του.

Ἰ π ο μ ο ν ή: Ἡ ζωὴ μας εἶναι: γεμάτη ἀπὸ ἀντιξοότητες, ἐμπόδια καὶ δυσκολίες. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ χρειάζεται: πολλὴ ὑπομονὴ γὰ γὰ τίς ἀντιμετωπίσει: ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ ὁ πιστός. Ἀκόμη, ἐπειδὴ «διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν» (Πράξ. 14' 22) μᾶς χρειάζονται: «ὑπομονές», ὅπως θὰ ἔλεγαν οἱ ἁγιορεῖτες μοναχοί. Ἡ εὐχή τους εἶναι: «γιὰ καλὰς ὑπομονές», ποὺ μπροστὰ στὶς θλίψεις καὶ τίς στενοχώριες τῆς ζωῆς εἶναι: ἀπαράιτες καὶ ἀνοήκατες. Κάποτε ἴσως δὲν ἀρκεῖ ἡ ὑπομονή, ἐπιβάλλεται: γὰ ἐξοπλιζόμεστε μὲ πολλὰς ὑπομονές.

Ἄ γ ἄ π η: Τὸ ἐπιστέγασμα καὶ τὸ ἀποκορύφωμα ὅλων τῶν ἀρετῶν εἶναι: ἡ ἀγάπη. «Πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη» (Ρωμ. 13' 11) καὶ «σύνδεσμος τῆς τελειότητος» (Κολ. 3' 14) κατὰ τὸν Ἄπ. Παῦλο.

Ἀφοῦ στὸ πρῶτο αἶτημα τῆς προσευχῆς ζητοῦμε γὰ μᾶς ἀπαλλάξει: ὁ Κύριος καὶ Θεοπάτης τῆς ζωῆς μας ἀπὸ τὰ τέσσερα ἀρνητικὰ στοιχεῖα καὶ στὸ δεῦτερο αἶτημα γὰ μᾶς χαρίσει: τὰ τέσσερα θετικὰ, κλείνει: ἡ προσευχὴ μὲ τὸ τελευταῖο αἶτημα: «δώρησαί μοι: τοῦ ὄραν τὰ ἐμὰ πταίσματα καὶ μὴ κατακρίνειν: τὸν ἀδελφόν μου».

Τὸ τρίτο αὐτὸ μέρος τῆς προσευχῆς «εἶναι: μιὰ ἀνακεφαλαίωση αὐτῶν ποὺ ζητήσαμε στὸ δεῦτερο μέρος τῆς προσευχῆς, μὲ μιὰ πιὸ συντεταγμένη μορφή. Πράγματι, τὸ ὄραν (δηλαδή τὸ γὰ βλέπουμε) τὰ ἴδια πταίσματα εἶναι: μιὰ ἐνδειξη ταπεινοφροσύνης καὶ τὸ μὴ κατακρίνειν: τὸν πλησίον εἶναι: ἐνδειξη ἀγάπης, ἡ ὁποία «πάντα στέγει» (Α' Κορ. 13' 7). Οἱ δύο μεγάλες αὐτὲς ἀρετὲς εἶναι: στενὰ συνδεσμένες μεταξύ τους. «Ἡ ἀγία δυάς», λέγει: ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, «εἶναι: ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη· ἡ πρώτη ὑψώνει: καὶ ἡ δευτέρα στηρίζει: τοὺς ὑψωμένους καὶ δὲν τοὺς ἀφήνει: γὰ πέσουν» (π. Πιερῶκος, σελ. 14).

Ἀφοῦ, ὅπως ἀναφέραμε καὶ στὴν ἀρχή, τὸ κάθε ἓνα ἀπὸ τὰ τρία αἰτήματα συνοδεύεται: ἀπὸ μιὰ μεγάλη μετάνοια, ἀκολουθοῦν: δώδεκα μικρὲς μετάνοιες μὲ τὸ λόγο τοῦ Τελώνη: «ὁ Θεὸς ἐλάσθητί μοι: τῷ ἁμαρτωλῷ» (Λουκ. 18' 14).

Ἡ Ἐκκλησία κάνει: συχνὴ χρῆση τῆς προσευχῆς αὐτῆς. Ἡ ἀπλότητα καὶ ἡ συντομία τῆς προσευχῆς αὐτῆς δοῦναι: τὸν κάθε πιστό, πάντα θέδαια, ἰδιαίτερα ὅμως σ' ὅλη τὴν περίοδο τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, γὰ εἶναι: καὶ ἡ προσωπικὴ του προσευχῆ. Προσιτὴ σ' ὅλους: μᾶς τὴν προσφέρει: ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία καὶ ὡς εὐλογία στὴν ἀρχὴ τῆς Ἀγίας καὶ μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Εὐχομαί: ὁ Κύριος καὶ Θεοπάτης τῆς ζωῆς μας γὰ μᾶς χαρίσει: διάθεση γὰ τὴν ἐπαναλαμπάνουμε τακτικὰ στὴν καθημερινὴ ἐπικοινωνία μαζί Του, καὶ μὲ τὸ στόμα μας, ἀλλὰ κυρίως μὲ τὸ νοῦ μας, καὶ ἀκόμη περισσότερο μὲ τὴν καρδιά μας.

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΚΤΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ*

Ἐν τοῖς ἀνωτέρω στίχοις ὁ ποιητής κηρύσσει κανονιστικὸν κοινωνικὸν κήρυγμα. Ἐν τῷ ἔργῳ του «Ὁρέστης» διδάσκει: ὅτι τῶν φίλων εἶναι κοινά:

«Εὐγκατασκάπτους ἀν ἡμᾶς κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων»¹⁰¹.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐν παρόδῳ ἐκτεθέντων συνάγεται, ὅτι καὶ ὁ ἀπὸ σκηπτικῆς φιλόσοφος καὶ δραματικὸς εἰς τὰ ἀθάνατα ἔργα του διδάσκει ὑψηλὰς διδασκαλίας κοινωνικοῦ περιεχομένου, οὐχὶ βεβιαίως ἀπολύτως κοινοκτημονικὰς, ὑποδεικνύει δὲ τὰ μέσα τῆς θεραπείας τοῦ κοινωνικοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἀδικίας τῶν κρατούντων κατὰ τῶν ἀδυνάτων.

Ὁ φιλόσοφος ἐκείνος, ὅστις ἀναφανδὸν καὶ ἀπεριφράστως τάσσεται ὑπὲρ τῆς κοινοκτημοσύνης εἶναι: ὁ Φαλέας ὁ Χαλκηδόνιος, σύγχρονος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τοῦ Σωκράτους (470-399 π.Χ.). Ὁ Φαλέας, ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφερόμενος διὰ τὰ κοινωνικὰ προβλήματα, πρῶτος ἐστράφη κατὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀτομικῆς ιδιοκτησίας, ὃν ἐθεώρει γενεσιουργὸν αἰτίαν πάσης διχονοίας καὶ ἀθλιότητος. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, ὅστις δριμύτως ἐπέκρινε τὰς περὶ κοινοκτημοσύνης ἀντιλήψεις τοῦ Φαλέου, ὁ εἰρημένος φιλόσοφος ἐκήρυσσε ὅτι: πρέπει: «ἴσας εἶναι τὰς κτήσεις τῶν πολιτῶν»¹⁰², γενόμενος οὕτως εισηγητῆς τῆς ἰσότητος τῆς περιουσίας.

Ὁ τελειωτῆς τῆς κλασσικῆς φιλοσοφίας, Ἀριστοτέλης (384-322 π.Χ.), ἐν ἀντιθέσει: πρὸς τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Πλάτωνα, ἦτο ἐχθρὸς τῶν περὶ κοινοκτημοσύνης ἀντιλήψεων. Ἐκ τοῦ ἔργου αὐτοῦ «Πολιτικά» ἀποδεικνύεται: ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἦτο ἀνὴρ θαθείας φιλοσοφικῆς συγκροτήσεως καὶ ἐξαιρετικῆς εὐφυΐας, ὡς τοιοῦτος δὲ πλήρως κατενόησε τὰ πολιτικὰ προβλήματα, ἀλλ' ἤμωσ διέκειτο ἐχθρικῶς πρὸς πᾶσαν ἐπανάστασιν, ριζικὴν μεταρρύθμισιν καὶ πάντα κομμουνικὸν ἀγῶνα. Κατὰ τὸν Σταγίριτῆν φιλόσοφον ἡ ἰκανότης τοῦ πολιτικοῦ συνίσταται: εἰς τὸ νὰ διατηρῇ τὴν ἰσορροπίαν τῶν δυνάμεων ἐν τῷ κράτει, ἐν ᾧ ἀπαγορεύεται ἡ ὑπαρξίς, ἀφ' ἑνὸς μὲν πολὺ πλουσίων καὶ πολὺ ἰσχυρῶν πολιτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πολὺ πτωχῶν καὶ πολὺ ἀδυνάτων τοιοῦτων,

διότι: πᾶσα αὐξήσις τοῦ πλούτου καὶ τῆς πενίας, τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἀδυναμίας, ἀποτελεῖ μέγαν κίνδυνον διὰ τὸ κράτος. Ἡ ὑπεράγαν ἀνισότης ὠθεῖ τοὺς πάσχοντας εἰς ἀγῶνας μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος, οἱ δὲ δημαγωγοὶ καταλλήλως ἐκμεταλλεύμενοι: τὰς δυσηρεστημένας μάζας, προλείβουν τὸ ἔδαφος δι' ἐξέγερσιν. Ὁ λαὸς στασιάζει: καὶ διὰ τὴν ἀνισότητα τῆς περιουσίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀνισογον ἀπονομήν τῶν πολιτικῶν ἀξιομάτων. Ὁ Ἀριστοτέλης ἐπικρίνων τὴν περὶ ἰσότητος τῶν ἀγαθῶν ἀντίληψιν τοῦ Φαλέου, ὑποστηρίζει: ὅτι: ὁ λαὸς πολλάκις ἐξεγείρεται: οὐ μόνον διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ἀλλὰ διότι ἐπιθυμεῖ πλεῖονα καὶ ἀρέσκεται: εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἄνευ λυπηρῶν κόπων παραγομένων ἡδονῶν: «Ἔτι στασιάζουσιν οὐ μόνον διὰ τὴν ἀνισότητα τῆς κτήσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τῶν τιμῶν... Οὐ μόνον δ' οἱ ἄνθρωποι: διὰ τὴν ἀναγκαίαν ἀδικουσί, ὧν ἄκος εἶναι νομίζει: τὴν ἰσότητα τῆς οὐσίας...: ἐὰν γὰρ μεῖζω ἔχωσιν ἐπιθυμίαν τῶν ἀναγκαίων, διὰ τὴν ταύτης ἰατρειάν ἀδικήσουσιν. Οὐ τοίνυν διὰ ταύτην μόνον, ἀλλὰ καὶ [ἐν ἐπιθυμοῖσιν] ἴνα χαίρωσι: ταῖς ἄνευ λυπῶν ἡδοναῖς»¹⁰³.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἀντιτίθεται: εἰς τὴν γνώμην, καθ' ἣν ἡ ἀτομικὴ ιδιοκτησία, ἡ δουλεία καὶ ὁ κρατικὸς καταναγκασμὸς εἶναι: κατὰ τοῦ φυσικοῦ δικαίου. Ὁ εἰρημένος φιλόσοφος, ἐν ἀντιθέσει: πρὸς τὸν Πλάτωνα, καταπολεμεῖ μετὰ πολλῆς δραμύτητος καὶ σχολαστικότητος τὰς περὶ κοινοκτημοσύνης ἰδέας, προβάλλων πάσας ἐκείνας τὰς παρατηρήσεις, αἵτινες θὰ διατυπωθῶσιν εἰς πάσας τὰς ἐποχὰς κατὰ τοῦ σοσιαλισμοῦ. Ἐλέγχει: τοὺς κοινοκτημονικοὺς θεσμοὺς τῆς πολιτείας καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀσφαλείας περὶ τὸν καθορισμὸν τῆς θέσεως τῶν γεωργῶν¹⁰⁴. Ἀνεπιφυλάκτως ἀποφαίνεται: ὅτι: ἡ μετὰ κοινο-

103. Ἀριστοτέλους Πολιτικά, 1266b 38 - 1267a 9,

104. Ἀριστοτέλους, ἐνθ' ἀν., 1262b 37 - 1263a 8: «Ἐγόμενον δὲ τούτων ἐστὶν ἐπισκέψασθαι: περὶ τῆς κτήσεως, τίνα τρόπον δεῖ κατασκευάζεσθαι τοῖς μέλλουσι πολιτεῦσθαι τὴν ἀρίστην πολιτείαν, πότερον κοινὴν ἢ μὴ κοινὴν εἶναι τὴν κτήσιν. Τοῦτο δ' ἂν τις καὶ χωρὶς σκέψαιτο ἀπὸ τῶν περὶ τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας νενομοθετημένων λέγων [δὲ τὰ περὶ τὴν κτήσιν] πότερον, κἂν ἢ ἐκεῖνα χωρὶς καθ' ὃν ἔστιν ὁ τρόπος ἔχει: πασι, τὰς τε κτήσεις κοινὰς εἶναι βέλτιον καὶ τὰς χρήσεις, ὅσον τὰ μὲν γῆπεδα χωρὶς τοὺς δὲ καρποὺς εἰς τὸ κοινὸν φέροντας ἀναλίσκειν (ἅπερ ἔνια ποιεῖ τῶν ἔθνων), ἢ τὸναντίον τὴν μὲν γῆν κοινὴν εἶναι: καὶ γεωργεῖν κοινῇ, τοὺς δὲ καρποὺς διαί-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 171 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 τεύχους.

101. Εὐριπίδου Ὁρέστης, στίχος 735.

102. Ἀριστοτέλους Πολιτικά, Βιβλίον Β', § 1266.1.

κτημοσύνης συμβίωσης ἐπὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν εἶναι δύσκολος, δυσχερεστάτη δὲ προκειμένου περὶ τῶν τοιούτων, οἷα εἶναι τὰ κτήματα καὶ οἱ καρποί: «Ὅλως δὲ τὸ συζῆν καὶ κοινωνεῖν τῶν ἀνθρωπικῶν πάντων χαλεπὸν, καὶ μάλιστα τῶν τοιούτων», καὶ ἐπάγεται: «Τὸ μὲν οὖν κοινὰς εἶναι τὰς κτήσεις ταύτας τε καὶ ἄλλας τουαύτας ἔχει δυσχερείας»¹⁰⁵.

Κηρύσσει: ὅτι τὸ καθεστὼς τῆς κοινοκτημοσύνης ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, διότι: θὰ ἠμπούδιζε τὴν δημιουργίαν πλοῦτου, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἐργάζεται: μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ὑπερασιζόμενος πάντοτε τὰ συμφέροντα αὐτοῦ. Κατὰ τὴν γνώμην του ἡ ἀπόκτησις περιουσίας εἶναι τὸ μόνον κίνητρον τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας. Ὡς πηγὴν τοῦ κακοῦ δὲν θεωρεῖ τὴν ἀτομικὴν ἰδιοκτησίαν, ἀλλ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, οὖσαν κατὰ θάθος κακὴν. Συνιστᾷ τὴν κοινοχρησίαν τῶν καρπῶν, ἀλλ' ἐμμένει: εἰς τὴν ἀποψίν του περὶ ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας, τὸ ἔθιμον δὲ τῆς κοινοχρησίας τῶν καρπῶν δύναται μόνον διὰ τῆς ἀρετῆς τῶν πολιτῶν γὰρ δημιουργηθῆ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς παροιμίας «κοινὰ τὰ φίλων»: «Ἐν δὲ γῶν τρόπον ἔχει: καὶ ἐπικοσμηθὲν ἦθεσι καὶ τάξει: νόμων ὀρθῶν οὐ μικρὸν ἂν διενέγκαι: ἔξει γὰρ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων ἀγαθόν, λέγω δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων τὸ ἐκ τοῦ κοινὰς εἶναι τὰς κτήσεις καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἰδίας. Δεῖ γὰρ πῶς μὲν εἶναι: κοινὰς, ὄλως δι' ἰδίας. Αἱ μὲν γὰρ ἐπιμέλειαι διηρημέται: τὰ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους οὐ ποιήσουσι, μᾶλλον δ' ἐπιδώσουσιν ὡς πρὸς ἴδιον ἐκάστου προσεδρεύοντος: δι' ἀρετὴν δ' ἔσται: πρὸς τὸ χρῆσθαι κατὰ τὴν παροιμίαν κοινὰ τὰ φίλων»¹⁰⁶. Ἡ ἰδιοκτησία θὰ ἔδει: γὰρ εἶναι: κοινή, ἀλλά, γενικῶς, πρέπει: γὰρ εἶναι: ἀτομική, διότι: ἂν ἀσχολεῖται τις μὲ τὰς ἰδικὰς του ὑποθέσεις, θὰ ἀποφεύγοντα: αἱ φιλονικεῖαι καὶ τὰ παράπονα τῶν μὲν κατὰ τῶν δέ, ὁπότε θὰ προσδύωσι. Καὶ ὅμως μεταξὺ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων καὶ κυρίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατανάλωσιν, πάντα θὰ πρέπη γὰρ εἶναι κοινὰ μεταξὺ τῶν φίλων: «Αἱ μὲν γὰρ ἐπιμέλειαι διηρημέται: τὰ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους οὐ ποιήσουσιν, μᾶλλον δ' ἐπιδώσουσιν ὡς πρὸς ἴδιον ἐκάστου προσεδρεύοντος: δι' ἀρετὴν δ' ἔσται: πρὸς τὸ χρῆσθαι: διὰ τὴν παροιμίαν κοινὰ τὰ φίλων»¹⁰⁷.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἀπεριφράστως ἐκφράζεται: ὑπὲρ τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλ' ὑποστηρίζει: ὅτι ἡ κατανάλωσις πρέπει: γὰρ εἶναι: κοινή: «Φανερόν τοίνυν ὅτι βέλτιον εἶναι: μὲν ἰδίας τὰς κτήσεις τῇ δὲ χρῆσει: ποιεῖν κοινὰς»¹⁰⁸. Ἡ παραχώρησις αὕτη τοῦ Ἀριστοτέλους πρὸς

τὴν κοινοκτημοσύνην, ἐν τῇ διαθέσει: τῶν εισοδημάτων πρὸς κοινὴν χρῆσιν, δὲν εἶναι καὶ τόσον ἀξιόλογος, διότι: τὸ μέτρον τοῦτο λαμβάνεται: πρὸς θεραπείαν καὶ ὡς ἀντιστάθμισμα τῶν ὑπερβολῶν τοῦ ἀτομικισμοῦ. Ὁ φιλόσοφος τάσσεται: ὑπὲρ τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἀποδοκιμάζει: τὸν θεσμόν τῆς κοινοκτημοσύνης, διότι: ἐν τῇ θεσμῷ τούτῳ δὲν γεννᾶται: ἡ ἀρρητος ἐκείνη ἀγαλλίασις, ἣν διαδλέπομεν εἰς πάντα ἔχοντα συνείδησιν, ὅτι: εἶναι: ἰδικόν του, ὅ,τι: κατέχει. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου γλυκύτατον εἶναι: καὶ τὸ συναίσθημα τῆς εὐαρεσκείας, ὅπερ καταλαμβάνει: πάντα παρέχοντα χάριν ἢ βοήθειαν εἰς οικείους ἢ ξένους ἢ συντρόφους: τοῦτο ὅμως γίνεται, μόνον ὅταν ἡ ἰδιοκτησία εἶναι: ἀτομική: «Ἔτι: δὲ καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀμύθητον ὅσον διαφέρει: τὸ νομίζειν ἴδιόν τι:... Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ χαρίσασθαι: καὶ βοηθῆσαι: φίλοις ἢ ξένοις ἢ ἐταίροις: ἡδίστον: ὃ γίνεται: τῆς κτήσεως ἰδίας οὐσης»¹⁰⁹. Ὁ Ἀριστοτέλης θεωρεῖ τὴν κοινοκτημοσύνην ὡς ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀνάδειξιν τοῦ ἀνθρώπου ἐλευθέρου, διότι: κατὰ τὴν γνώμην του τὸ ἔργον τῆς ἐλευθεριότητος ἔγκαιται: ἐν τῇ χρῆσει: τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας: «ἐλευθεριότητος δὲ τὸ περὶ τὰς κτήσεις (οὔτε γὰρ ἔσται: φανερός ἐλευθέριος ὢν οὔτε πράξει: πράξει: ἐλευθέριον οὐδεμίαν: ἐν γὰρ τῇ χρῆσει: τῶν κτημάτων τὸ τῆς ἐλευθεριότητος ἔργον ἔστιν)»¹¹⁰. Κατωτέρω ἀντικρούων τὴν ἀναντιρρήτως θελκτικὴν καὶ φιλάνθρωπον κοινοκτημονικὴν νομοθεσίαν τοῦ Σωκράτους, ὑπεραμύνεται: τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας, ἣν ὡς αἴτιον πάσης κακοδοκιμονίας θεωροῦσιν οἱ ὀπαδοὶ τῆς κοινοκτημοσύνης: «Ἐὐπρόσωπος μὲν οὖν ἡ τοιαύτη νομοθεσία, καὶ φιλάνθρωπος ἂν εἶναι: δόξειεν: ὃ γὰρ ἀκρώμενος ἄσιμος ἀποδέχεται, νομίζων ἔσσεσθαι: φιλίαν τινα θαυμαστὴν πᾶσι: πρὸς ἀπαντας, ἄλλως τε καὶ ὅταν κατηγορή: τις τῶν γῶν ὑπαρχόντων ἐν ταῖς πολιτείαις κακῶν ὡς γινόμενων διὰ τὸ μὴ κοινὴν εἶναι: τὴν οὐσίαν, λέγω δὲ δίκας τε πρὸς ἀλλήλους περὶ συμβολαίων καὶ ψευδομαρτυριῶν κρίσεις καὶ πλουσιῶν κολακείας»¹¹¹.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης ANTONIOS

ρεῖσθαι πρὸς τὰς ἰδίας χρήσεις (λέγονται δὲ τινες καὶ τοῦτον τὸν τρόπον κοινωνεῖν τῶν βαρβάρων), ἢ καὶ τὰ γήπεδα καὶ τοὺς καρποὺς κοινούς».

105. Ἀριστοτέλους, ἐνθ' ἄν., 1263α 15-22.

106. Ἀριστοτέλους, ἐνθ' ἄν., 1263α 22-30.

107. Αδτόθι.

108. Ἀριστοτέλους, ἐνθ' ἄν., 1263α 38-40.

109. Ἀριστοτέλους, ἐνθ' ἄν., 1263α 41 - 1263β 8.

110. Ἀριστοτέλους, ἐνθ' ἄν., 1263β 11-14.

111. Ἀριστοτέλους, ἐνθ' ἄν., 1263β 15-23.

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΗΣ

(ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ - ΒΙΩΜΑΤΑ - ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ)*

Σὰν περὸς τὴν ἐρημιά, ὡ διαβάτη πλάνε,
καὶ σοῦ φαίνεται ν' ἀκοῦς
κάτι θρήνους μυστικούς
καὶ σωπαίνουν τὰ πουλιά
καὶ βαθεῖα ἔναι ἡ σιγαλιὰ
ὡ διαβάτη πλάνε,
τὸν σταυρὸν σου κάνε!

Κάποιοι ἀγνώριστοι νεκροὶ
μέσα κεῖ ἔχουν γύρει.
Στὸ ρουμάνι, στὴν πλαγιά,
στὴν κρυφὴ τὴν ρεμματιά,
χάμου ἐκεῖ ποὺ περπατεῖς
οἱ νεκροὶ ἔχουν γύρει
καὶ τὸ χῶμα ποὺ πατεῖς
εἶναι κοιμητῆριον.³⁹⁷

Ὁ χρόνος μεταβάλλει τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας, φθείρει καὶ ἀλλοιώνει. Οὐδεὶς νόμος εἶναι περισσότερον στέρεος ἀπὸ τὸν ἀμετάβλητον κανόνα τῆς μεταβλητότητος τοῦ χρόνου. Ἡ οὐσία τῶν πραγμάτων εἶναι ὡς ποταμὸς εἰς διαρκῆ ροῦν εὐρισκόμενος καὶ αἱ ἐνέργειαι αὐτῆς εὐρίσκονται εἰς συνεχεῖς μεταβολὰς καὶ τὰ αἰτίαι τῆς εἰς χιλίας μετατροπᾶς. Εἶναι νόμος ἀπαράβατος ἡ ἀλλαγὴ, ἡ φθορὰ καὶ τὸ τέλος, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος εἰς ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ὅταν ταῦτα δὲν ἀνανεοῦνται διὰ τῆς ἀδιακόπου αὐτῶν ἀναβαπτίσεως εἰς τὰς ἀρχικὰς τῶν πηγῶν. Τὴν ἱστορίαν ὅμως τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς, τῶν κληρικῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τῆς Ὁμογενείας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ διὰ τὴν παλαίφατον Πατριαρχικὴν Θεολογικὴν Σχολὴν δὲν θὰ δυνηθῆ ὁ χρόνος νὰ ξεριζώσῃ ἀπὸ τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὸ προνόμιον εἶτε νὰ ζήσουν εἴτε ἀπλῶς ἐκ τοῦ ἐγγύς ἢ μακρόθεν νὰ λάβουν γνώσιν τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῆς Σχολῆς καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς καλλιέργειας καὶ προαγωγῆς τῶν θεολογικῶν γραμμάτων, ὅπως δὲ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸ πνεῦμα, τὴν σκέψιν, τὴν φροντίδα καὶ τὴν συνείδησιν τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γενικῶς, εἰδικώτερον δὲ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους εἰς τὸ ὁποῖον ἔδωκε μεγάλας πνευματικὰς φυσιογνωμίας, τὰς ὁποίας ἐγαλούρησε κατὰ τοιοῦτον ἰδανικὸν τρόπον ὥστε εὐκόλως νὰ ἀναπροσανατολιζῶνται, βάσει τῶν ἐκάστοτε νέων δεδομένων τῆς ἐποχῆς,

καὶ νὰ αἰσθάνωνται, ἀνευ οὐδεμιᾶς δυσκολίας, ὅτι αἱ νέαι συνθήκαι τῆς ζωῆς, τῆς σκέψεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐπιβάλλουν καὶ νέαν πορείαν εἰς τὸ πνευματικὸν σκάφος τοῦ ὑπευθύνως σκεπτομένου ἀνθρώπου ὅστις διακατέχεται ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀναζητήσεως καὶ τῆς ἀνησυχίας, τοῦ πειραματισμοῦ καὶ τῆς τάσεως τῆς ὑπερσκελίσεως τῶν καθιερωμένων, ἔστω καὶ ἂν γνωρίζῃ ἐκ τῶν προτέρων ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ πηδήσῃ ἔξω ἀπὸ τὴν σκιάν του, ὅπως δὲ ἰδιαιτέρως νὰ ἀναζητοῦν διαρκῶς ὅ,τι ὑψηλότερον, καλύτερον, ἰδεωδέστερον, ἰδανικώτερον, ἀγαθότερον, ὠραιότερον ὑπάρχει, διὰ τὸν εὐπαθῆ καὶ εὐλύγιστον σκεπτόμενον κάλαμον, τ.ἔ. τὸν ἄνθρωπον, ὡς λέγει ὁ βαθύνους Πασκάλ, ἔχοντες πάντοτε πλήρη γνώσιν καὶ βαθεῖαν συνείδησιν ὅτι τὸ ἀγνωστον ὅσον περισσότερον τὸ γνωρίζομεν τόσον περισσότερον αὐξάνει τὴν δίψαν πρὸς μάθησιν καὶ τὴν ἀποκάλυψιν νέων ἀγνωστων, ἕως τὴν στιγμὴν ἐκείνην, πεδίων περὶ τῶν ὁποίων τόσον ἐκφραστικὰ καὶ τόσον ὁμορφα καὶ τόσον παραστατικὰ, ἀλλὰ καὶ τόσον μεθυστικὰ γράφει ὁ συμπαντικὸς ποιητῆς Κωστῆς Παλαμαῆς:

Ἔστω βουνὰ κι ἂν ἀνεβῆτε
ἀπ' τὶς κορφές τους θ' ἀγνατεῦτε ἄλλες κορφές
ψηλότερες, μιὰν ἄλλη πλάση ξελογιάστρα
πάλε θὰ καταλάβετε πὼς βρῖσκεστε
σὺν πρῶτα κάτου ἀπ' ὅλα τ' ἄστρα...³⁹⁸

Ἐκαστος ἐξ αὐτῶν ἀναλογιζόμενος τὸ ἔνδοξον παρελθὸν τῆς Σχολῆς, τὴν ἀνεκτίμητον αὐτῆς προσφορὰν τόσον εἰς τὰ γράμματα ὅσον καὶ κυρίως εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ βλέπων τὸ μέγα καὶ ὄντως δυσαναπλήρωτον κενόν, τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησε τὸ κλείσιμον τῶν πυλῶν αὐτῆς καὶ τὸ ὁποῖον ἤδη τώρα τόσον ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Αὐλῇ ὅσον καὶ ἐν ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Μητροπόλεσι τοῦ Θρόνου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς καὶ εἰς τὰς Αὐτοκεφάλους τῆς Ὁρθοδοξίας Ἐκκλησίας ἀρχίζει νὰ γίνηται αἰσθητὸν, μετὰ τὴν πάροδον ὅμως τοῦ χρόνου θὰ γίνηται αἰσθητὸν καὶ λίαν ἀπελπιστικόν, δεδομένου ὅτι καὶ αὐταὶ αὐταὶ αἱ δύο Θεολογικαὶ Σχολαὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δὲν θὰ δυνηθῶσι πλέον νὰ καλύψωσι τὰ κενὰ τὰ ὁποῖα θὰ δημιουργηθοῦν ἐν τῇ Διασπορᾷ ἐντὸς τῆς προσεχοῦς

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 126 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4 τεύχους.

397. Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, Πολεμικά.

398. Κ. ΠΑΛΑΜΑ, Δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αριθ. { Πρωτ. 842
 Διεκπ. 433

'Αθήνησι τῆ 8-3-1985

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὴν παράγρ. 3 τοῦ ἀρθρου 19 τοῦ Ν. 590) 1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», δημοσιεύσμεν κατωτέρω «Συμπληρωματικὸν Προκαταρκτικὸν Πίνακα» κληρικοῦ προταθέντος διὰ τὴν ἐγγραφήν του εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν Ἐκλογίμων ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου τασσομένης δεκαπενθημέρου προθεσμίας καὶ ἔχοντος τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου δριζύμενα προσόντα.

Συμφώνως πρὸς τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἀρθρου 20 τοῦ Ν. 590) 1977, κατὰ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ κατωτέρω προτεινομένου ὑποψηφίου δύναται νὰ ἀσκηθῆ παρ' οἰουδήποτε κληρικοῦ καὶ λαϊκοῦ ἔνστασις ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ προτεινόμενος δὲν διαθέτει τὰ πρὸς Ἀρχιερατεῖαν οὐσιαστικὰ ἢ τυπικὰ προσόντα.

Ἡ ἔνστασις αὕτη δύναται νὰ υποβληθῆ εἴτε πρὸς τὸν οἰκείον Μητροπολίτην εἴτε πρὸς τὴν Ἀρχιερατεῖαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὰ περικιτέρω.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΠΡΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

α/α

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΕΙΣ ΗΝ ΑΝΗΚΕΙ

'Αρχ.μ. ΦΡΑΓΚΙΟΥΔΑΚΗΣ Θεόκλητος

Κορίνθου

Ἐντολῆ καὶ ἐξουσιοδότησε: τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιερατάρχης

'Αρχ.μ. ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΓΚΙΝΗΣ

δεκαετίας, ὀφείλει νὰ προβληματισθῆ ἐπὶ τοῦ κενοῦ τούτου καὶ γενναίως, εὐλαχρῶς, εὐθέως, μὲ μεγάλην ὑπευθυνότητα ἐναντι τῆς ἱστορίας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἀπάσης τῆς Χριστιανοσύνης, τῆς Ρωμιοσύνης καὶ ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους, ὡς καὶ μὲ πολιτικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐνόρασιν τῆς μελλοντικῆς ἐκβάσεως τῶν πραγμάτων νὰ θέσῃ εἰς ἑαυτὸν τὸ ἐρώτημα: τί ἔχασα, τί ἔχω, τί δὲ μοῦ πρέπει διὰ τὸ μέλλον μου; Πρὸ παντὸς δὲ νὰ λάβῃ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν του καὶ, εἰ δυνατόν, νὰ κἀν βίωμα του τὴν ἀρχὴν τοῦ ΤΖΩΝ ΣΤΙΟΥΑΡΤ ΜΙΛΛ θεσπίζοντος ὅτι «ἐν καθεστῶς, τὸ ὅποῖον μεταβάλλει τὰ στελέχη του εἰς ἀνους, προκειμένου νὰ τὰ καταστήσῃ πειθήνια ὄργανά του, θὰ διαπιστώσῃ κάποτε, ὅτι μὲ μικροὺς ἀνθρώπους εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνουιν μεγάλα

ἔργα». «Ὅλα ὅσα κάνει ὁ ἄνθρωπος μὲ σοβαρότητα φθάνουιν εἰς τὴν ἀπεραντωσύνην» διακηρύσσει ὁ Γκαϊτε. Εἰς τὴν πραγματικότητα οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι δημιουργοῦν, δικαιοῦν καὶ καταξιώνουιν τὰ διάφορα ἀξιώματα καὶ τὰς ὑψηλὰς θέσεις, τὰς ὁποίας οὗτοι καταλαμβάνουιν.

* * * *

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Μητροπολίτης Περιστερίου

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ (ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ) ΖΑΦΕΙΡΗΣ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

(Στά πλαίσια τής ΚΖ' Κληρικολαϊκής Συνελεύσεως)*

Πρέπει να εξάρουμε και χαίρετίσουμε το γεγονός, ότι ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος κ. Γάβριελ, ως φωτισμένος μεγάλος Ηγέτης του Ορθόδοξου Έλληνισμού τής Β. και Ν. Αμερικής, δεν επαναπαύθηκε πάνω στην επιτυχία τής ΚΖ' Κληρικολαϊκής και στις δάφνες του θριάμβου, τον οποίο και ο ίδιος προσωπικώς κατήγαγεν εκ τής υπ' αυτό αξιολογίας κληρονομιάς πολλών εκατοντάδων λαμπρών κληρικών και επιλέκτων αποδήμων Έλλήνων για την νικηφόρο πορεία του Ορθόδοξου Έλληνισμού τής Αμερικής προς τον 21ον αιώνα, αλλά άμέσως ενιγήθη αποφασιστικώς προς αξιοποίηση: στο μέλλον τής αποκτηθείσης πείρας. Γι' αυτό δεν περιορίσθηκε στο να εξάρη γραπτώς σε άρθριδο την επιτυχία τής Συνελεύσεως, αλλά με άφορμή την έναρξη του νέου εκκλησιαστικού έτους τήν 1η Σεπτεμβρίου 1984 συνέταξε και Έγκύκλιο προς τὰ άπανταχού τής Αμερικής πνευματικά του τέκνα, με την οποία άσκει κριτική για τή Συνέλευσι: αυτή και, προβάλλοντας την ανάγκη τής άμέσου προπαρασκευής για την προσεχή ΚΗ' Κληρικολαϊκή, επιστημαίνει με παρηρησία, με ειλικρίνεια και με άναγκαίο στην πνευματική ήγεςία ρεαλισμό μερικά σφάλματα και άπείλειες, που είναι άναπόφευκτα σε κάθε μεγάλο πνευματικό έργο, που επιτελείται συλλογικά από εκατοντάδες ή και χιλιάδες προσώπων διαφορετικής ιδιοσυγκρασίας και ψυχοσυνθέσεως.

Η Έγκύκλιος αυτή, που άποτελεί πράγματι στην ούσια της προσωπικό Γράμμα του Προκαθημένου τής Έλ-

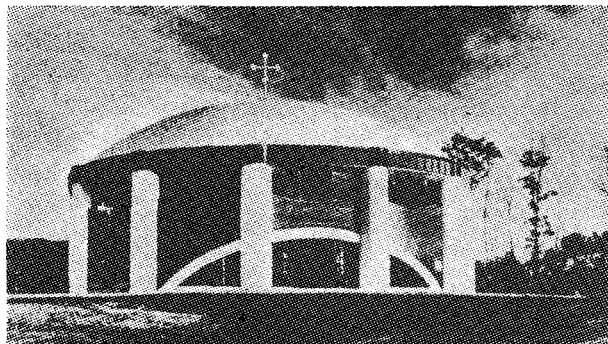

Ο ορθόδοξος έλληνικός ι. ναός τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου στο DANBURY (CONNECTICUT).

ληγικής Ορθοδοξίας στις Αμερικές προς κάθε ένα μέλος τής Έλληνορθόδοξου Ομογενείας, έχει ως εξής:

«Αγαπητοί συνεργοί εν Κυρίω,
προσφιλή πνευματικά τέκνα,

Γράφω την εγκύκλιο αυτή επιστολή με άφορμή του νέου εκκλησιαστικού έτους. Κατά τή διάφοιά του θα βρήτε την εύκαιρία να αξιολογήσετε, μεταξύ άλλ-

Ο ορθόδοξος έλληνικός ι. ναός τής Άγίας Τριάδος στο WATERBURY (CONNECTICUT).

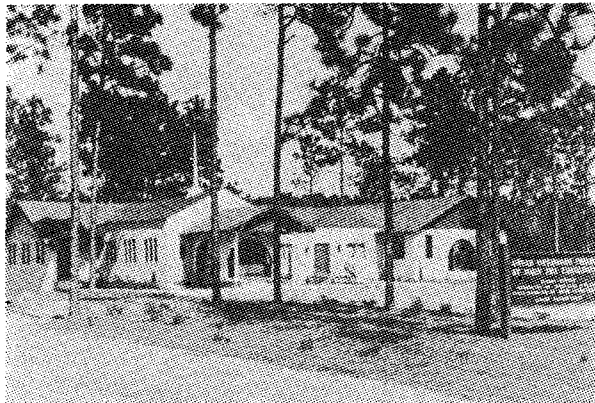
λων, τή γραμμή, που χαραχθηκε ως γραμμή πορείας προς τον 21ο αιώνα στο ΚΖ' Κληρικολαϊκό Συνέδριο μελετώντας προσεκτικά το κείμενο τής εισηγητικής μου όμιλης. Μετά την αξιολόγηση αυτή παρακαλώ να άρχίσετε να σκέπτεσθε για την ΚΗ' Κληρικολαϊκή Συνέλευση, που θα συνέλθη στο Ντάλλας, Τέξας από τις 29 Ιουνίου μέχρι τις 4 Ιουλίου 1986.

Με την επιστολή μου αυτή επιθυμώ να μοιρασθώ μαζί σας μερικές από τις έντυπώσεις μου, τις σκέψεις μου και τις παρατηρήσεις, που έκαμα στη διάρκεια του συνεδρίου.

1. Έντυπώσεις.

Η πρώτη και κυριότερη έντυπώσή μου, που ώριμένως είναι και δική σας, είναι το πνευματικότερο μέρος του συνεδρίου μας, ή Θεία Δειτουργία τής 1ης Ιουλίου, ή δοξολογία τής 4ης Ιουλίου και οι καθημερινές λειτουργίες, έσπερινοι και θρησκευτικές συνάξεις ύπηρεζαν άριστα ώργανωμένες χάρις στην έν-

* Συνέχεια εκ τής σελ. 178 του ύπ' άριθ. 5 τεύχους.

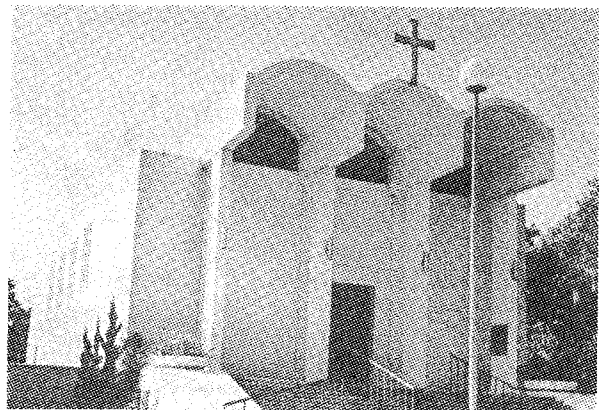

Ο ορθόδοξος ελληνικός ι. ναός του άγ. Ιωάννου του Θεολόγου
στο PANAMA CITY (FLORIDA).

δελεγή προσπάθεια της οργανωτικής επιτροπής υπό το Θεοφιλέστατο Έπίσκοπο Βοσιώνης. Άνευ προηγούμενου ύπηρεξαν πράγματι το παρεκκλήσιο, καθώς και ο χώρος των εκθέσεων και οι κοινωνικές εκδηλώσεις, οι οποίες με την άθροια συμμετοχή όλων έδωκαν τη νέα εικόνα των συνεδρίων μας, πού πρέπει να είναι ευκαιρία για πανηγυρική αναφιέρωσή μας στην Άγια μας Έκκλησία και παράδοση και μεγαλύτερη επιρροή τους στη ζωή μας.

2. Σ κ έ ψ ε ι ς.

Οι σκέψεις πού θέλω να μοιρασθώ μαζί σας είναι α) δι υπάρχει ακόμη πολύς χώρος για θελιώσεις, τόσον όσον άφορά το πνευματικό, όσο και το κοινωνικό μέρος των συνεδρίων μας, β) δι ή θέση πού κατέχετε στην Κοινότητά σας επιβάλλει μεγαλύτερη αντιπροσώπευση και συμμετοχή, γ) δι χρειάζεται πειό προσεκτική αντίδραση σάν πειρασμό να εκφέρουμε γνώμες και κρίσεις στους διαδοχόμεους, πού θα έπρεπε να γίνονται στις γενικές συνελεύσεις ή στις επιτροπές εργασίας, δ) δι διαν μιλούμε για την άνάγκη περισσότερης πνευματικότητας πρέπει έμεις πρώ-

Ο ορθόδοξος ελληνικός ι. ναός του άγ. Ιωάννου του Θεολόγου
στη JACKSONVILLE (FLORIDA).

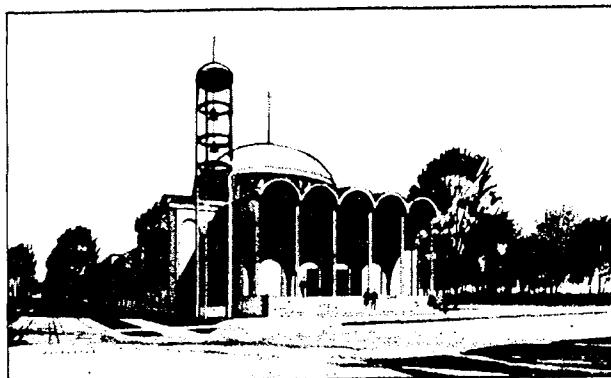

Ο ορθόδοξος ελληνικός καθεδρικός ι. ναός του Έδαγγελισμού
της Θεοτόκου στο CHICAGO (ILLINOIS).

τοι να βλέπουμε όλα τα ζητήματά μας από μιá πνευματικότερη γωνιά και διάθεση, ε) δι συνεχίζεται ακόμη ή τάση μερικοί από μās να υπερβάλλουν σε συντηρητισμό και σε Όρθοδοξότητα σάν οι άλλοι, οι περισσότεροι να μην είναι σάν αυτούς, σι) δι εξακολουθεί ή εντυπωσιακή ορητορεία για τη Θεολογική μας σχολή, για τη χρησιμοποίηση κολλεγίων για τα συνέδριά μας, για τη μεγαλύτερη οικονομική ενίσχυση των Διευθύνσεων Θεσηκεντικής Άγωγής και Ίεραποστολής, καθώς και για την θεμελίωση των οικονομικών πόρων των Κοινοτήτων μας στη διδασκαλία των Άγίων Γραφών, εξοβελιζόμενου κάθε άλλου είδους πορισμού.

3. Παρατηρήσεις.

Και τώρα έρχομαι στο τρίτο μέρος της επιστολής αυτής: τις παρατηρήσεις μου. Αιτές περιορίζονται σε δύο μονάχα. Η πρώτη είναι να μη μένουμε άσργά το βράδυ μετά τις συνεδριάσεις ή τις συνεδριακές κοινωνικές εκδηλώσεις και κοσμικοφέρνουμε στη συνο-

Ο ορθόδοξος ελληνικός ι. ναός της Άγίας Τριάδος στο
CHICAGO (ILLINOIS).

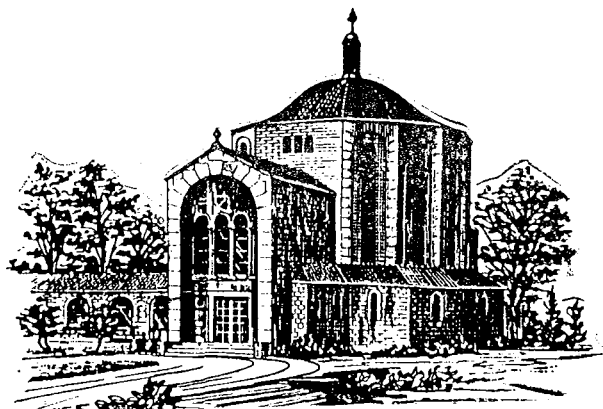

Ο ὀρθόδοξος ἑλληνικὸς ἱ. ναὸς τοῦ ἁγ. Νικολάου στὸ
DETROIT (MICHIGAN).

μιλία καὶ συνασπαστική. Κάτι τέτοιο ζημιώνει τὸ ἔργο τῆς Συνέλευσης καὶ υποβαθμίζει τὴν ἔννοια τῆς εὐθύνης μας ὡς ἀντιπροσώπων καὶ πολὺ περισσότερο ὡς ἡγρετῶν.

Ἡ δευτέρη εἶναι νὰ συντρέχουμε ὅσο πιὸ πολὺ μπορούμε στὴν ἀποδοτικότητα τῶν Συνελεύσεών μας, καθὼς καὶ στὴ δημιουργία τῆς κατάλληλης πνευματικῆς ἀτμόσφαιρας, μιᾶς ἀτμόσφαιρας ἀγάπης, ἱεροπρέπειας καὶ σεμνότητας, μέσα στὴν ὁποία πρέπει ἀπαραίτητα νὰ διεξάγονται οἱ ἐργασίες τῶν Κληρικολαϊκῶν μας Συνελεύσεων. Μιὰ τέτοια ἀτμόσφαιρα θὰ βοηθοῦσε καὶ σὲ κάτι ἄλλο πολὺ σημαντικό: σὺν νὰ βλέπουμε καὶ στὰ λάθη ἀκόμα, πὸν γίνονται ἀπὸ ἄλλους, τὴν καλὴ διάθεση, ἀφοῦ κανεὶς δὲν θέλει συνειδητὰ νὰ κάνει λάθη. Στὶς ὑπερβολές δὲ πάλι νὰ διακρίνουμε τὸ στοιχεῖο τῆς καλῆς προαίρεσης, ἀφοῦ κανεὶς δὲν ἐπιθυμῆ νὰ περιπέσει σὲ ὑπερβολές, πὸν μειώνουν καὶ ἐκείνον σὺν ὁποῖο ἀναφέρονται, καὶ ἐκείνον πὸν νομίζει, ὅτι μ' αὐτὲς δίνει πνευματικώτερο τόνο σὺν συνέδριον.

Ἐλπίζω, πὸς οἱ ἐντυπώσεις μου, οἱ σκέψεις μου καὶ οἱ παρατηρήσεις μου θὰ διακρίνετε τὴν ἀλήθεια, τὴν ἀντικειμενικότητα, τὴ σωστὴ κριτικὴ καὶ τὴν αὐτοκριτικὴ, μὲ τὴν ὁποία καὶ γράφονται. Γράφονται γιὰ νὰ μᾶς παρορμήσουν σὲ πνευματικώτερες ἐπιδιώξεις, ἢ πρῶτη ἀπὸ τίς ὁποῖες εἶναι νὰ ἀναδειχθεῖ ἡ Ἐκκλησία μας καὶ σὺν κοινοτικὸ καὶ τὸ ἐπισκοπικὸ καὶ τὸ ὀρχιεπισκοπικὸ ἐπίπεδο, τὸ κέντρο

Ο ὀρθόδοξος ἑλληνικὸς ἱ. ναὸς τοῦ Σωτῆρος στὴ NEW YORK.

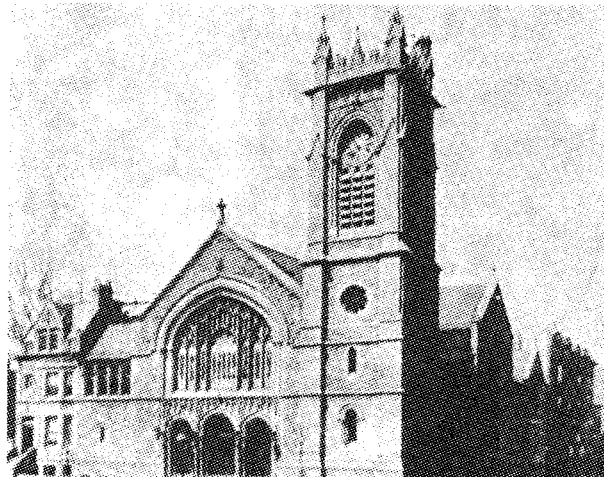
τῆς ὄλης μας ζωῆς. Μιᾶς ζωῆς, πὸν θὰ εἶναι ἡ θεβαίωση καὶ ἐνεργοποίηση τῶν διδαγμάτων, τῶν παραδόσεων, τῶν κανόνων καὶ τῶν βιωμάτων τῆς Ἁγίας μας Ἐλληνικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας σὺν καθημερινῇ μας ζωῇ.

Μὲ πατρικὴ ἀγάπη καὶ εὐχὲς

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ο Ἄμερικῆς ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἡ Ἐγκύκλιος αὐτῆ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ Ἰακώβου, ἢ ὅποια εἶναι ἕκφρασις τῶν ἀπολύτων καὶ «μαξιμαλιστικῶν» αἰτημάτων του γιὰ μιὰ ὅσον τὸ δυνατό πλερύτερη τελειότητα προσφοράς πρὸς τὸν Ὀρθόδοξο Ἐλληνοσὺν καὶ γιὰ μεγιστοποίησης τῆς ἀποδοτικότητος καὶ καρποφορίας τοῦ θεσμοῦ τῶν Κληρικολαϊκῶν Συνελεύ-

Ο ὀρθόδοξος ἑλληνικὸς ἱ. ναὸς τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου στὴ NEW YORK.

σεων, δὲν αἶρει τὸ γεγονός ὅτι ἡ ΚΖ' Κληρικολαϊκὴ ὑπῆρξε ἕνας μεγαλειώδης σταθμὸς στὴν Ἱστορία τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς. Ἡ ὀργάνωσις ὑπῆρξε τελεία. Ὁ ὑπογραφομένος ἐντυπωσιάσθηκε ἀπ' τὴν καταπληκτικὴ φροντίδα ἀκόμη καὶ γιὰ λεπτομέρειες, ὅπως καὶ γιὰ τὴν ἐξασφάλισι καὶ αὐτοῦ τοῦ αἰσθητικῶ καὶ καλλιτεχνικῶ στοιχείου, τὸ ὅποιο εἶναι ἀνακαλλοστρίωτο μέσα στὴν Ὀρθοδοξία, ἢ ὁποία ἀπ' τοὺς μεγάλους Πατέρες καὶ τὸν Ντοστογιέφσκυ ἐξυμνεῖται ὡς ἡ προδολὴ τῆς «καθολικῆς ὀραιότητος». Ὁ κατάλληλος διάκοσμος ἢ θαυμάσια χρωδιακὴ ψαλμωδία ἢ μουσικὴ ὑπόκρουσις τὸ θαυμάσιο βυζαντινὸ ξυλόγλυπτο τέμπλο καὶ οἱ ἅγιες εἰκόνες, πὸν ἔκαναν καταναυτικὸ τὸ παρεκλήσιον, σὺν ὅποιο εἶχε μεταβληθῆ μιὰ αἴθουσα τοῦ ξενοδοχείου Χίλτον τὰ περίπτερα τῶν Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν στὴν μνημονευθεῖσα Ἐκθεσις τὰ ἀνθοστόλιστα τραπέζια κατὰ τὴν ὄρα τῶν γευμάτων, πὸν συνοδεύονταν ἀπὸ ἐκλεκτὴ μουσικὴ ἢ τραγούδι τὰ καλλιτεχνικὰ καλὰθια μὲ ἄνθη, καρπούς καὶ ἑλληνικὸ κρασί, πὸν ἐστέλλησαν ἀπ' τὸν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο καὶ Ἰακώβου καὶ τίς κυρίες τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος σὺν δωμάτια τῶν προσκεκλημένων τὰ καλλιτεχνικὰ ἐν-

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Ι Σ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Έν όψει τής ληφθείσης κατά τήν συνεδρίαν τής 9 Ιανουαρίου 1985 απόφασεως τής Ίερας Συνόδου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος.

Α'. Κατά τήν γνώμη ημών, είναι Κανονικώς, Συνταγματικώς και Νομικώς θεμελιωμένα όσα διαλαμβάνονται εις τό ύπ' αριθ. Π. 373) 1.2.1985 έγγραφον του Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος κ. Άγθαθαγγέλου, εις ένίσχυσιν των όποιων αναφέρονται συνοπτικώς και τά κατωτέρω:

Οί Άγιορείται επικαλούνται τό αυτοδιοίκητον του Άγίου Όρους έκ του άρθρου 105 του ισχύοντος Συντάγματος και ισχυρίζονται, ότι, τά ειδικώς όριζόμενα δι' άρθρου 39 παρ. 7 του νόμου 590) 77 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος» δέν έχουν εφαρμογήν διά τήν Ίδρυσιν και λειτουργίαν εις τήν εδαφικήν περιφέρειαν τής Εκκλησίας τής Ελλάδος Μετοχίων των είκοσι εις Άθω Ίερών Μονών.

Εις τήν επιχειρηματολογία των επικαλούνται και τά διά τής παρ. 5 άρθρου 1 του ως άνω νόμου όριζόμενα κατά τά όποια: «Ή εις Κρήτην, Δωδεκάνησον και Άγιον Όρος κρατούσα Εκκλησιαστική κατάσταση, διαπομένη υπό του ισχύοντος έν αυτοίς Πατριαρχικού Καθεστώτος, δέν θίγεται διά του παρόντος».

Κατά τήν γνώμη μου είναι πρόδηλος ή παρερμηνεία.

Άπό τήν σαφή και μή έχουσαν ανάγκην προσφυγής εις έρμηνείαν έκφρασιν του συνταγματικού νομοθέτου τής παραγράφου 1 άρθρου 105 του ισχύοντος Συντάγμα-

τος προκύπτει ότι, ή υπό του Κυριαρχου Κράτους παρασχεθείσα εις τους άγιορείτας αυτοδιοίκησις είναι «δοτή», καθορίζεται υπό του Κ.Χ.Α.Ο. και περιορίζεται εδαφικώς μόνον εις τήν Χερσόνησον του Άθω. Διά γά καταστήση μάλιστα απολύτως σαφή τήν εδαφικήν έκτασιν τής «δοτής» αυτοδιοικήσεως, ό συνταγματικός νομοθέτης δέν περιώρισθη εις τόν περιληπτικόν προσδιορισμόν τής «Χερσονήσου του Άθω» άλλα, μαζί με αυτόν, καθώρισε λεπτομερώς και τά όρια τής περιοχής του Άγίου Όρους «άπό τής Μεγάλης Βίγλας και έξής».

Ακόμη διά τής παραγράφου 2 ίδιου άρθρου ώρισε: «τό Άγιον Όρος διοικείται, κατά τό καθεστώς αυτού, υπό των είκοσι Ίερών μονών του, μεταξύ των όποιων είναι καταγεγραμμένη όλόκληρος ή Χερσόνησος του Άθω, τό εδαφος τής εποιίας είναι: άναπαλλοστρίωτον».

Λέγομεν «δοτή» αυτοδιοίκησιν διότι, άπό τής 2 Νοεμβρίου 1912 που έστήθη υπό του νικητού Έλληνικού στόλου ή Έλληνική Σημαία επί του Άγίου Όρους, ή Χερσόνησος του Άθω υπήχθη «δικαιω πολέμου» εις τήν Έλληνικήν Κυριαρχίαν, και διά τής συνθήκης του Βουκουρεστίου άναγνωρίσθη και μάλιστα χωρίς επιφυλάξεις, ότι και τό Άγιον Όρος συμπεριελήφθη έντός των νέων όρίων τής Ελλάδος.

Θά πρέπει γά άποσαφηνισθή ότι τά προνόμια και ειδικά δικαιώματα τά όποια είχαν παραχωρηθή κατά τους Βυζαντινούς χρόνους «πρός τους εις Άθω μοναστικώς διούτας», είχαν παραχωρηθή χαριστικώς και, ως τοιαύτα, διά λόγους σκοπιμότητας, τά ήνέχθη ή Όθωμανική επικυριαρχία.

Θά ήδύνατο ή Έλληνική Πολιτεία γά τά άγνοήση και γά άσκήση τήν κυριαρχίαν της απολύτως και επί τής Χερσονήσου του Άθω. Εις πάσαν περίπτωση είναι σαφές ότι ή Πολιτεία παρεκράτησε, με ρητή συνταγμα-

τυπα, που χρησιμοποιήθηκαν στην ΚΖ' Κληρικολαϊκή ή καλαισθησία με τήν όποία Έλληνίδες με κόπο και αυτοθυσία προσέφεραν κατά τά διαλείμματα στους συνέδρους καφέ, αναψυκτικά και γλυκά, που είχαν κατασκευάσει οι ίδιες — αυτά και άλλες αναριθμητες λεπτομέρειες συνθέταν ένα καλαισθητικό κι άρμονικό διάκοσμο, που πλαισίωνε τήν ποιικίλως εκδηλουμένη θερμή άγάπη κι άφυσίωση των κληρικών και λαϊκών συνέδρων στη Μητέρα Ελλάδα, στην Όρθοδοξία και στο σεπτό Οικουμενικό Πατριαρχείο. Ένεκα τής άγάπης αυτής πολλοί έκ των όμογενών υπεδλήθησαν σε τεράστια έξοδα και προσωπικές θυσιές γιά γά έλθουν άπ' τις έσχατιές τής Β. και Ν. Αμερικής στο Χίλτον τής Ν. Υόρκης, γιά γά πρωταγωνιστήσουν στη θυμασία συμφωνία τής ΚΖ' Κλη-

ρικολαϊκής και γιά γ' άναγκάσουν τήν έλληγορθόδοξη αυτοσυνειδησία και πνευματική τους ταυτότητα.

Όσον άφορά στο περιεχόμενο των συζητήσεων, αποφάσεων, προτάσεων και άπολογισμών, που έγιναν ή διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια τής ΚΖ' Κληρικολαϊκής, θά χρειάζόταν όγκώδης τόμος, γιά γά τό παρουσίαση λεπτομερώς. Γι' αυτό στη συνέχεια θά περιορισθούμε σε άπλή υπάμνησι ή σύνοψι μερικών συζητηθέντων, προταθέντων και άποφασισθέντων, πλαισιώνοντας αυτή και με ώρισμένες έντυπώσεις, που άναφέρονται σε μερικούς έκ των σπουδαστέρων τομέων τής πνευματικής δραστηριότητος τής Ί. Αρχιεπισκοπής Β. και Ν. Αμερικής.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

τική διάταξη την άνωτάτη έποπτεία για την άκριβή τήρηση του άγιορειτικού καθεστώτος «ως προς τὸ δικαιοδικόν». Ὡς δέχεται καὶ ὁ Παναγιωτάκος ἡ Ἑλλάς, διὰ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης 1923, μόνη δέσμευση εἶχε διὰ τὴν εἰς Ἄθω μειονότητα τῶν μὴ Ἑλληνικῆς καταγωγῆς (Παναγιωτάκου, Ἡ Ὁργάνωσις τοῦ Μοναχικοῦ Πολιτεύματος ἐν Ἁγίῳ Ὄρει: Ἄθω, Ἀρχαῖον Ἑκκλ. καὶ Κανονικοῦ δικαίου).

Ἐπιμηρεύων τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ὁ ἀείμνηστος Σύμβουλος, καὶ μετέπειτα Πρόεδρος, τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας Σ. Σολιώτης ἐδέχθη ὅτι τοῦτο: «θεσπισθὲν ἐν ἀπολύτῳ ἐλευθερίᾳ καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς νομικῆς υποχρέωσης τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, διατηρεῖ ἄθικτον τὴν κυριαρχίαν ταύτης ἐπὶ τοῦ Ἄθω καὶ χορηγεῖ ἄπλῶς αὐτοδιοίκησιν συμφώνως πρὸς τὸ ἀρχαῖον προνομιακὸν καθεστῶς. Τὰ ὅρια δὲ τῆς αὐτοδιοικήσεως ταύτης εἶναι ρητῶς καθωρισμένα εἰς τὰ κείμενα τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ τοῦ κυρωτικοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος, ὡς ρητῶς διατυπῶνται εἰς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου. Συμπέρασμα τούτων εἶναι, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ κυριαρχία ἐπὶ τοῦ Ἄθω ὑφίσταται ἀπολύτως, καθὼς καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς παρεπόμενα δικαιώματα, παραλλήλως πρὸς τὴν αὐτοπροαίρετως χορηγηθεῖσαν αὐτοδιοίκησιν» (Θέμας ΜΗ' σελ. 67-68).

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν εἰς τὴν παράγραφον 1 ἄρθρου 105 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος «Ἡ Χερσονήσος τοῦ Ἄθω ἀπὸ τῆς Μεγάλης Βίβλας καὶ ἐξῆς, ἀ π ο τ ε λ ο ὕ σ α τ ῆ ν π ε ρ ι ο χ ῆ ν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, εἶναι κατὰ τὸ ἀρχαῖον τούτου προνομιακὸν καθεστῶς ἡ κυριαρχία π α ρ α μ ε ν ε ι ἄθικτος ἐπ' αὐτοῦ», εἶναι: ὅτι συνταγματικῶς παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, «αὐτοπροαίρετως» εἰς τοὺς εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἄθω μονάζοντας «δοτῆ» αὐτοδιοικήσεως ὅχι ἕως καὶ «αὐτονομία» ἀφοῦ καὶ αἱ σχετικαὶ διεθνεῖς συνθήκαι: (Βερολίνου 1878, Σεβρών 1920) περιλαμβάνουσι μόνον περὶ «προνομίων» καὶ «ἀπολύτου ἰσότητος». Διὰ τῆς συνθήκης μάλιστα τῶν Σεβρών 1920 καθωρίσθη ἡ ἄπλη προστάσια καὶ διατήρησις τῶν δικαιωμάτων τῶν μὴ Ἑλληνικῶν Μονῶν, ὡς μειονοτήτων.

Κατὰ ταῦτα καὶ σήμερον συγχέεται προφανῶς ὑπὸ τῶν ἀγιορειτῶν ἡ ἔννοια τῆς «δοτῆς αὐτοδιοικήσεως», ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς καὶ ὡς πρὸς τὴν τῆς «αὐτονομίας». Εἰς τὴν σύγχυσιν αὐτὴν εἶχε περιέλθει καὶ ὁ Ἰωακείμ Ἰδριήτης, εἰς Ἀγιορειτικὴν Πολιτείαν σελ. 6 ἐπ.

Διὰ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης 1923 ἀνεγνωρίσθη ὀριστικῶς ἡ κ υ ρ ι α ρ χ ι α τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ ἐπικολούθησε τὸ σχέδιον τοῦ Κ.Χ.Α.Ο. τῆς 10ης Μαΐου 1924 τὸ ὁποῖον, μετ' ἐπεξεργασίας τῆς ὑπὸ τὸν Ἄθω. Ἐδταξίαν εἰδικῶς συγκροτηθεῖσης Ἐπιτροπείας, ἐκυρώθη διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 10.9.1926. Κατὰ τὸν Σ. Σολιώτην (εἰς Θέμαδα ΜΗ' 72) «Ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ρητὴ διάταξις ἐξαιρετικοῦ δικαίου, ρυθμίζουσα εἰδικῶς θέμα τι, θὰ ἰσχύσουν κατ' ἀνάγκην αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου τῆς Χώρας καὶ οὐχὶ τὸ παρελθὸν δικαίον τοῦ Ἁγίου Ὄρους».

Β'. Ἡ ἀντίληψις ὅτι ὑπάρχει ἀσυνδοσία ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας μετοχιῶν τῶν Μονῶν τοῦ Ἄθω εἰς τὴν ἑδαφικὴν περιφέρειαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ἐσφαλμένη καὶ ἀντίθετος πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ Συντάγματος, τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου τῆς 29.6.1850 καὶ τῆς Συνοδικῆς Πράξεως τῆς 4.9.1928.

Αὐτοδιοικητος συνταγματικῶς (ἄρθρον 3 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος) δικαιουμένη μάλιστα, κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς, γὰ ἐκδίδη Κανονισμοὺς ἀφορώντας τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν τῆς (Σ.π.Ε. Ὀλ. 1584) 74) εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα χωρὶς τὴν παρακράτησιν ἐποπτείας ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ὡς προαναφέρεται ὅτι ἔχει, προκειμένου περὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, συνταγματικὰ ὁρισθεῖ μὲ τὸ ἄρθρον 105 τοῦ Συντάγματος. Ἐπιπροσθέτως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ αὐτοκέφαλος καὶ, τόσον μὲ τὸν Τόμον τοῦ 1850 ὅσον καὶ μὲ τὴν Πράξιν τοῦ 1928, ἔχουν καθορισθεῖ αἱ δικαιοδοσίαι τῆς καὶ αἱ σχέσεις τῆς μὲ τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον. Κατὰ ταῦτα, ὅπως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει δικαίωμα γὰ ἰδρύσιν καὶ γὰ λειτουργίαν Μονῆν ἢ Μετόχιον Μονῆς εἰς τὴν ἑδαφικὴν περιφέρειαν τῆς Χερσονήσου τοῦ Ἄθω, ὅπου τὸ αὐτοδιοικητικὸν τῶν 20 Ἱ. Μονῶν Ἁγίου Ὄρους, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ Συνταγματικοῦ, Κανονικοῦ καὶ Νομικοῦ λόγου, εἶναι ἀπηγορευμένη, ἄνευ τῆρησεως τῶν διὰ τῆς παραγράφου 7 ἄρθρου 39 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (νόμος 590) 1977) εἰδικῶς ὀριζομένων, ἡ ἴδρυσις καὶ λειτουργία Μονῶν καὶ Μετοχιῶν Μονῶν ποὺ δὲν ἀνήκουν εἰς τὸ κλίμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Πρόβλ. καὶ γνωμοδότησιν Χαρ. Φραγκίστα, ΝοΒ, ἔτος 18ον σελ. 3 ἐπ., ὡς καὶ ἄρθρου 18 παρ. 8 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος).

Γ'. Τέλος ἐκ τῶν ὀριζομένων διὰ τῆς παραγράφου 5 ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 590) 77 (Κ.Χ.Ε.Ε.) ὅτι: «Ἡ εἰς Κρήτην, Δωδεκάνησον καὶ Ἁγίον Ὄρος κρατοῦσα Ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις, διεπομένη ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος ἐν αὐτοῖς Πατριαρχικοῦ καθεστώτος, δὲν θίγεται διὰ τοῦ παρόντος» οὐδὲν στήριγμα παρέχει διὰ τὰς παρεξηγήσεις ἐν σχέσει μὲ τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἑδαφικὴν ἔκτασιν τοῦ αὐτοδιοικητοῦ τῆς Χερσονήσου τοῦ Ἄθω, ἡ ὁποία ὡς σαφῶς ὀρίζεται δι' ἄρθρου 105 τοῦ Συντάγματος εἶναι: «Τμήμα» τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ μόνον ἀσκειται τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 105 Συντάγματος αὐτοδιοικητικὸν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐνῶ ἡ ἑδαφικὴ δικαιοδοσία τῆς αὐτοδιοικητοῦ καὶ αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐκτείνεται ἀνεμπόδιστως, καὶ κατὰ τὰ ὀριζόμενα διὰ τοῦ νόμου περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου ταύτης, εἰς δὲκλήρον (πλήν τῆς Δωδεκανήσου καὶ τῆς Κρήτης) Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν ὡς ἄνω εἶναι ὅτι, διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καθορίζονται αἱ σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Πολιτείας (ἴδετε καὶ τὴν ἀπὸ 16.3.1977 εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων τῶν ἄρμοδιων Ἰπουργῶν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Κώδικος Καταστατικοῦ Χάρ-

ΤΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΣΗΜΕΡΟΝ

(Χρονικόν, εισηγήσεις, πορίσματα 'Ιερατικού Συνεδρίου τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Δράμας) *

Γ'. Ποῖα προσόντα απαιτοῦνται: δ: ἂν ἄντα πο κ ρ ι θ ῶ μ ε ν εἰς τὸ ἔργον μας.

Διὰ τὴν ἐπιτύχουμεν εἰς τὸ μεγάλο ἔργον μας, χρειάζονται ὀρισμένα προσόντα. Ὅχι: προσόντα κοσμικά, ἀλλὰ πνευματικά. Θὰ σημειώσουμε εἰς τὴν συνέχειαν μερικὰ βασικά προσόντα. Ἐκείνα, τὰ ὁποῖα ὅλοι μποροῦμεν καὶ πρέπει: νὰ ἔχωμεν. Καὶ εἰς τὸν κατάλογον, ποῦ θὰ παρουσιάσωμεν, ἂς προσθέσῃ ὁ καθένας ὅ,τι κρίνει: ὡς ἀπαραίτητον διὰ μίαν τελείαν ἐπιτυχίαν.

ΠΡΩΤΟΝ ΠΡΟΣΟΝ

Ἀπαιτεῖται: ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον μας.

α) Ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν.

Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν πρέπει: νὰ φλογίξῃ τὴν καρδίαν μας. Οἱ ἀδελφοί μας εἶναι παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὰ τὰ παιδιὰ Του ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐθυσιάσθη. Ὁ Κύριος ἔζησε μίαν ζωὴν πτωχικὴν καὶ ταλαιπωρημένην. Ἐκουράσθη ὁ Κύριος, ἐπόνεσεν, ἔχυσεν τὸ ἅγιον αἷμα Του. Ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου εἶναι ἰδικόν Του ἔργον. Εἶναι ἔργον τῆς Ἁγίας Τριάδος. Τὸ ἀγαπᾶ καὶ τὸ ποιεῖ ὁ Θεὸς τὸ ἔργον Του. Καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ ἀγαπήσωμεν τὸν Θεόν, γιὰ νὰ ἀγαπήσωμεν καὶ νὰ ποιήσωμεν τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. Νὰ ἀγαπήσωμεν τὸν Θεόν, διὰ νὰ ἀγαπήσωμεν τὸν ἀγῶνα, ποῦ κάμνει: ὁ Θεὸς διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Νὰ ἀγαπήσωμεν τὸν Θεόν, διὰ νὰ νοιώσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν λαχτάραν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος «πάντας ἀνθρώπους θέλει: σωθῆναι: καὶ εἰς ἐπι-

γνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α' Τιμ. δ' 4). Ὁ Θεὸς θέλει: νὰ σωθῶν ὅλοι. Δι' αὐτὸ ὁ Κύριος ἐδάκρυσε, ὅταν ἀντίκρυσε τὴν προφητοκτόνον Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία δὲν ἐδέχετο τὰς πλήρεις στοργῆς προσπαθείας τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς.

Ὅποιος ἀγαπᾶ τὸν Θεὸν προσφέρεται διὰ νὰ διακογῆσθαι εἰς τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας Του. Ἐκείνος ποῦ ἀγαπᾶ τὸν Θεὸν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ εὐχαριστῇ τὸν Θεὸν μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις του. Θέλει: νὰ κάμνῃ αὐτὸ, ποῦ κάμνει: καὶ ποῦ θέλει: ὁ Θεός. Θέλει: νὰ ἐργάζεται: μαζί μὲ τὸν Θεὸν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Ἐκείνος, ποῦ ἀγαπᾶ τὸν Θεόν, θέλει: μὲ τὴν ζωὴν καὶ τὰ ἔργα του νὰ δοξάζῃ τὸν Θεόν. Δι' αὐτὸ ὁ ἱερός ζῆλος διὰ τὸ ποικαντικόν ἔργον μας, εἶναι: εὐθέως ἀνάλογος μὲ τὴν ἀγάπην, ποῦ ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν. Ὅσον ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν, τόσον καὶ ὁ ζῆλος μας εἶναι: θερμὸς καὶ ἅγιος.

Ὅλοι: δέδοικα ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν. Ἡ ἀγάπη ὅμως αὐτὴ πρέπει: νὰ γίνεται: κάθε ἡμέραν περισσότερο φλογερή. Νὰ καλλιεργῶμεν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν. Συνεχῶς νὰ τελειοποιούμεθα ὡς πρὸς αὐτήν. Καὶ τότε, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν, θὰ παραδιδώμεθα εἰς τὸν Θεὸν ἄνευ ὄρων. Καὶ θὰ προσφέρωμεν τὰ «πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ» (Α' Κορ. ι' 31), κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

β) Ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

Μαζί ὅμως μὲ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν πρέπει: νὰ καλλιεργῶμεν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον μας. Βασικὸν προσόν καὶ αὐτὸ διὰ τὸ ποικαντικόν ἔργον μας. Ἄλλως τε ἡ γνησία πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη ἔχει: καὶ ὡς φυσικὸν ἀποτέλεσμα τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην. Τὸ διακηρύττει: σαφῶς αὐτὸ ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης εἰς μίαν ἐπιστολήν του. «Ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν ἀγαπᾶ καὶ τὸν ἀ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 182 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 τεύχους.

του τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος), χωρὶς νὰ θίγεται: ἡ κρατούσα Ἐκκλησιαστικὴ κατάσταση: ἢ «διεπομένη ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος (εἰς Κρήτην, Δωδεκάνησον, Ἁγίον Ὄρος) Πατριαρχικοῦ καθεστῶτος» τὸ ὁποῖον, εἰδικῶς διὰ τὸ Ἁγίον Ὄρος, ὡς ρητῶς ὀρίζεται: διὰ τοῦ ἄρθρου 105 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος «ἐξ ἀπόφωας πνευματικῆς διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου» (ἴδετε καὶ ἄρθρον 1 νόμου 4149) 1961 περὶ Καταστατικοῦ νόμου τῆς ἐν Κρήτη Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία: «...εἶναι: ἡμιαυτόνομος, ἔχουσα τὴν Κανονικὴν ἐξάρτησιν αὐτῆς ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου»).

Τέλος ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 7 ἄρθρου 39 τοῦ νόμου 590) 77, ἀποτελέσασα τὸ νόμιμον ἔρεισμα τῆς λη-

φθείσης, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 9.1.1985, Συνοδικῆς ἀποφάσεως, δὲν εὐρίσκειται: εἰς ἀντίθεση μὲ τὰ δριζύμενα δι' ἄρθρου 105 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, διότι: διὰ τῆς διατάξεως καὶ τῆς ἐπὶ ταύτης θεμελιωθείσης ὡς ἄνω Συνοδικῆς ἀποφάσεως, ρυθμίζεται: θέμα «ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ὄρους» καὶ μάλιστα: εἰς τὴν κυριαρχικὴν ἑδαφικὴν περιφέρειαν καὶ δικαιοδοσίαν τῆς αὐτοδιοικήτου καὶ αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ ὁποῖον δὲν συνάπτεται: ἀμέσως πρὸς τὴν αὐτοδιοίκησιν (ἐντὸς τῆς Χερσονήσου τοῦ Ἄθω) τοῦ Ἁγίου Ὄρους (ἴδετε καὶ Σ.τ.Ε. 869) 1967, Ἄρειος Πάγιος Ὁλομέλεια 177) 1976 καὶ γνωμοδότησιν Χαρ. Φραγκίστα ἔπου ἀνωτέρω).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΛΙΑΛΙΟΣ

δελφόν αὐτοῦ» (Α΄ Ἰωάν. δ΄ 21). Ἐν ὀνόματι τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης ἀγαπῶμεν καὶ τὸν πλησίον μας καὶ τοῦ προσφέρωμεν διακονίαν. Διακονίαν ἀγάπης.

Ὁ πλησίον μας εἶναι εἰκόνα Θεοῦ. Ἔχει προορισμὸν γὰρ γίνῃ «καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ». Νὰ γίνῃ Θεὸς κατὰ χάριν. Καὶ ἡ ἰδική μας ἀποστολή, τὸ ἰδικόν μας ποιμαντικὸν ἔργον, εἶναι γὰρ προσφέρωμεν πᾶσαν δοθήθειαν εἰς τοὺς ἀδελφούς μας Χριστιανούς, διὰ γὰρ ἐπιτύχουν, μετὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, τὸν προορισμὸν τους.

Ἰδιαιτέρως ἔχωμεν χρέος ἀπέναντι τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου. Διότι εἶναι κουρασμένος σήμερα ὁ ἄνθρωπος. Εἶναι ταλαιπωρημένος ἀπὸ ποικίλους πειρασμούς. Τὸ κακὸν εἶναι ἀπλωμένον καὶ ἀπειλητικόν. Παντοῦ τὸ φέμα, ἡ ἀδικία, ἡ αἰσχροτης, ὁ δόλος, ἡ ἀχαριστία, ἡ ἀπιστία, ἡ ἀποστασία... Πολλὰ εἶναι τὰ κακά, ποὺ κουράζουν καὶ ταλαιπωροῦν καὶ θασανίζου ψυχικῶς τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἐδῶ εἶναι ἡ ἰδική μας ἀποστολή. Νὰ παρηγορήσωμεν, γὰρ τονώσωμεν, γὰρ διαφωτίσωμεν, γὰρ συμπαρασταθῶμεν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ μας. Νὰ ἀγαπήσωμεν τὸν περιούσιον λαὸν τοῦ Κυρίου. Ὅπως «ὁ Θεὸς ἠγάπησεν τὸν κόσμον καὶ ἔδωκεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. γ΄ 16), ἔτσι καὶ ἡμεῖς γὰρ ἀγαπήσωμεν τὸν κόσμον. Καὶ τότε ἡ ἀγάπη μας θὰ μᾶς κάμῃ γὰρ δώσωμεν τὰς δυνάμεις μας εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου.

Καὶ πάλιν ἡ προσφορά μας θὰ εἶναι εὐθέως ἀνάλογος μετὰ τὴν ἀγάπην ποὺ ἔχωμεν εἰς τὸν πλησίον μας. Ὁσον ἀγαπῶμεν τὸν ἀδελφόν μας, τόσον θὰ κουραζώμεθα διὰ γὰρ τὸν δοθήσωμεν γὰρ σῶσιν τὴν ψυχὴν του μετὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ.

Βασικόν, λοιπόν, προσὸν διὰ τὸ ποιμαντικόν μας ἔργον εἶναι τὸ γὰρ ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπόν μας.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΠΡΟΣΟΝ

Νὰ ζῶμεν ἡμεῖς ἀγίαν ζωὴν.

Ἡ ἀγία ζωὴ θὰ μᾶς δώσῃ τὴν δύναμιν γὰρ ἐργαζώμεθα ἀποδοτικὰ τὸ ποιμαντικὸν ἔργον μας. Ἡ ἀκατάγνωστος συνείδησις δίδει παρηγορίαν καὶ ἐνθουσιασμὸν εἰς τὸν ἐργάτην τοῦ Εὐαγγελίου. Αἰσθάνεται τὸν Θεὸν κατὰ του. Νοιώθει τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ γὰρ τὸν τονῶν εἰς τὸν ἀγῶνα του. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἦτο τόσον δραστήριος. «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. δ΄ 13), γράφει ὁ μέγας Ἀπόστολος εἰς τοὺς Φιλιππησίους. Διότι, ὅπως ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος «ἀσκάω ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός» (Πράξεις κδ΄ 16). Ἡ ἀγία ζωὴ εἶναι μεγάλο κεφάλαιον. Γιγαντώνει τὸν ἐργάτην τοῦ Εὐαγγελίου, τὸν ποιμὸν τῶν λογικῶν προβάτων.

Ἀλλὰ καὶ ὁ κόσμος ἐλκύεται εἰς Χριστόν, ὅταν βλέπει τοὺς ἐργάτας τοῦ Εὐαγγελίου γὰρ ζοῦν πνευματικὴν ζωὴν. Ὅπως εἶπεν ὁ Κύριος, «οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ματθ. στ΄ 16). Νὰ παρουσιάζωμεν τὸ φῶς

τῆς ἀγίας ζωῆς, διὰ γὰρ φωτίζονται οἱ ἄνθρωποι καὶ γὰρ ἐνισχύονται εἰς τὴν πνευματικὴν τους ζωὴν. Ἄν ὁμως ἡ ζωὴ μας δὲν εἶναι φωτεινὴ; Ἄν ἔχῃ κάποια σκοτάδια; Τότε δὲν οικοδομοῦμεν, δὲν φωτίζομεν. Τότε σκανδαλίζομεν. Τότε ἀλλοιμόνοιν, «τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ἡμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι» (Ρωμ. β΄ 24). Θεὸς φυλάξοι, ἀδελφοί.

Εἴμεθα «τὸ ἄλλας τῆς γῆς. Ἐὰν τὸ ἄλλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται;» (Ματθ. στ΄ 13). Ἄν τὸ ἄλλας χάσῃ τὰς ιδιότητάς του, δὲν ἔχει τότε καμμίαν ἀξίαν καὶ δὲν εἶναι ἱκανὸν διὰ τίποτε. Καὶ ἡμεῖς γὰρ ἔχωμεν πνευματικὴν ζωὴν, διὰ γὰρ ἐργαζώμεθα τὸ ἅγιον, πνευματικὸν καὶ ποιμαντικὸν ἔργον μας.

Δι' αὐτὸ καὶ οἱ Πατέρες διεκλήρυνον ὅτι πρέπει πρώτα γὰρ καθαρῶμεν καὶ ἔπειτα γὰρ ἐργασθῶμεν διὰ τὸν καθαρῶν τῶν ἄλλων. Νὰ ἀγιασθῶμεν, διὰ γὰρ ἀγάσωμεν.

Ὁ κόσμος ἀπὸ λόγια ἐχόρτασε. Θέλει γὰρ δὴ ἔργα. Ἔργα καλὰ καὶ ἅγια. Ἐνας ἅγιος ποιμὴν χαίρει τῆς ἀπολύτου ἐκτιμήσεως τοῦ κόσμου. Τὸν ἅγιον τὸν ἀγαπᾷ ὁ λαὸς μας. Τὸν πλησιάζει μετὰ ἐμπιστοσύνην. Εἶναι πρόθυμος γὰρ ὑπακούσῃ καὶ γὰρ συμμορφωθῇ μετὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ ἁγίου.

ΤΡΙΤΟΝ ΠΡΟΣΟΝ

Νὰ ζῶμεν τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν λύτρωσιν.

Νὰ ζῶμεν ἡμεῖς, ὡς ἄτομα καὶ ὡς οἰκογένεια, τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν λύτρωσιν ποὺ παρέχει ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Νὰ εἴμεθα οἱ εἰρηνικοὶ ἄνθρωποι. Νὰ εἴμεθα οἱ πάντοτε παρηγορημένοι. Νὰ ζῶμεν τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν λύτρωσιν, ποὺ δίδει ὁ Θεός. Νὰ φροντίζωμεν, ὥστε ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας μας γὰρ εἶναι λυτρωμένα. Νὰ ζοῦν τὴν εἰρήνην, τὴν πνευματικὴν χαρὰν. Νὰ εἴμεθα ἀνθεκτικοὶ εἰς τὰς δοκιμασίας τῆς ζωῆς. Νὰ ζῶμεν καὶ γὰρ ἐξωτερικῶς τὴν πίστιν μας. Εἰς τὴν πίστιν γὰρ στηρίζομεθα. Καὶ τὴν πίστιν μας γὰρ τὴν ὁμολογῶμεν. Μέσα μας γὰρ ζοῦμε δυνατὰ τὴν λύτρωσιν. Καὶ ἐξωτερικῶς γὰρ εἶναι εἰς ὅλους φανερόν, ὅτι εἴμεθα οἱ λυτρωμένοι. Νὰ νοιώθωμε τὴν ἀγγαλίαν τῆς σωτηρίας, ποὺ δίδει ὁ Χριστός. Καὶ γὰρ παρουσιάζωμεν σὲ κάθε περίπτωση τὴν εἰκόνα τοῦ λυτρωμένου ἀνθρώπου. Ὅπως γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, γὰρ εἴμεθα «Χριστοῦ εὐωδία» (Β΄ Κορ. β΄ 15), καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ οἰκογένειά μας.

Βεβαίως, πολλὰς φορές, μπορεῖ κάποιο μέλος τῆς οἰκογενείας μας γὰρ δημιουργῇ ζητήματα. Νὰ μὴν ζῆ, ὅπως θέλωμε ἡμεῖς. Νὰ εἶναι, ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον, μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς γὰρ δάλη τὸ χέρι του. Δύσκολα καὶ μεγάλα προβλήματα. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρέπει σήμερα γὰρ τονίσωμεν, εἶναι ὅτι ἀπὸ μέρους μας εἶναι ἀναγκαῖον γὰρ ἀγωνιζώμεθα μετὰ ὅλας τὰς δυνάμεις μας, διὰ γὰρ ζοῦμε καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ οἰκογένειά μας τὴν λύτρωσιν καὶ τὴν σωτηρίαν. Διότι, διαφορετικὰ, πῶς θὰ ἐπιδράσωμεν; Πῶς θὰ παρηγορήσωμεν; Δὲν θὰ ἔχωμεν τὸ κουράγιο. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι θὰ εἶναι διστακτικοὶ ἀπέναντί μας. Θὰ προβληματίζονται ὡς πρὸς

ήμῶς. Ἀπεναντίας, ὅταν ζοῦμε εἰρηνικοὶ καὶ λυτρωμένοι, ὁ κόσμος θὰ ἀναπαύεται πλησίον μας.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΠΡΟΣΟΝ

Νὰ μὴ γ συσχηματιζώμεθα μὲ τὸν κόσμον τῆς ἀμαρτίας.

«Μὴ συσχηματιζέσθε τῷ αἵῳνι τούτῳ» (Ρωμ. 12' 2), γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν του. Μὴ παίρνετε τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου. Μὴ παρασύρεσθε ἀπὸ τὰς συνηθείας τῶν μακρῶν τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τὸν κοσμικὸν τρόπον τῆς ζωῆς των.

Ἰσχύει ὁ λόγος τοῦ ἀποστόλου Ἰωάννου «ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται» (Α' Ἰωάν. στ' 19). Ἡ πολυτέλεια, ἡ ἐπίδειξις, ἡ προκλητικότης, ὁ ἀμαρτωλὸς τρόπος διασκέδασις, οἱ ποικίλες παρεκτροπές, ὁ κακὸς τρόπος συμπεριφορᾶς, ὁ πλουτισμὸς, ἀποτελοῦν μεγάλας καὶ καταστρεπτικὰς δυνάμεις. Ἡ τηλεόρασις εἶναι ἐκπαιδευτικὴ στὸ κακὸ. Ὁ «κόσμος» ἀσκεῖ τρομερὰν ἐλξίν ἐπάνω εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἀσκεῖ ἐλξίν καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας μας. Εὐρισκόμεθα μέσα εἰς ἓνα συνεχῆ πειρασμὸν, ὁ ὁποῖος ζητεῖ νὰ μᾶς παρασύρῃ εἰς τὴν ἀμαρτίαν. Ἰσως, πολλές φορές, νὰ μᾶς λασπώγῃ ὁ κόσμος τῆς ἀμαρτίας, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνουμε. Προσαρμολοζόμεθα, συσχηματιζόμεθα, συμφιλωνόμεθα μὲ τὸν κόσμον, χωρὶς νὰ τὸ παίρνομε εἶδησιν.

ὦ, ἀλλοίμονον! Μὴ συσχηματιζώμεθα. Εἴμεθα ποιμένες. Πρέπει νὰ εἴμεθα οἱ ἅγιοι ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου. Νὰ πιστεύωμε εἰς τὴν ἀγιότητα καὶ νὰ ζοῦμε τὴν ἀγιότητα. Ἡ ἰδική μας ζωὴ εἶναι ὑπερφυσικὴ ζωὴ. Πρέπει νὰ εἶναι ὑπερφυσικὴ ἡ ζωὴ μας. Νὰ ζήσωμεν τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ. «Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν. ἡμῖν ὑπολαμβάνων ὑπογραμμῶν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἰχνεῖσιν αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. 6' 21). Εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Χριστοῦ νὰ βαδίσωμεν. Μὴν πῆ κανεὶς ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι καὶ δὲν μπορούμε νὰ ζήσωμε ἔτσι. Ἡ προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ἰσχύει δι' ὅλους τοὺς Χριστιανούς. Πολὺ περισσότερο ἰσχύει δι' ἡμᾶς. Ἡ κλήσις μας εἶναι νὰ ζήσωμεν τὴν ζωὴν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τὴν ζωὴν τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Χρὸς μας νὰ ἀνυψώσωμε τὸν κόσμον, ὅχι νὰ χαθῶμεν ἡμεῖς μέσα εἰς αὐτόν. Κάθε ἡμέρα νὰ εἴμεθα ἀγρυπνοὶ εἰς τὴν ἀγῶνα μας. «Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων» (Α' Ἰωάν. στ' 2), μᾶς λέγει ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης. Ἄρθονα τὰ σύγγραμμα εἶδωλα, ἀπειλοῦν νὰ μᾶς ἀχρηστεύσουν ὡς ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας. Μακρὰ ἀπὸ τὰ σύγγραμμα εἶδωλα.

Νὰ ζήσωμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διὰ νὰ μπορούμε νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὴν ἀποστολήν μας.

ΠΕΜΠΤΟΝ ΠΡΟΣΟΝ

Μελέτη καὶ προσευχὴ.

Νὰ εἴμεθα ἄνθρωποι μελέτης καὶ προσευχῆς. Τὸ ἔργον μας εἶναι σοβαρὸν καὶ μεγάλο. Καὶ χρειάζομεθα πολὺ ἐφόδια. Ἡ μελέτη καὶ ἡ προσευχὴ εἶναι βασικὰ ἐφόδια.

Δόξα τῷ Θεῷ ὑπάρχουν σήμερα πάρα πολλὰ διδλία. Κυκλοφορεῖ ἡ Ἁγία Γραφή ἐξηγημένη, ὥστε ὁ καθένας νὰ μπορῇ νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς. Τὰ ὑπομνήματα τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι σπουδαῖα διδλία. Τὰ ἔργα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας κυκλοφοροῦν ἐρμηνευμένα, ὥστε νὰ μπορῇ ὁ καθένας νὰ τὰ διαβάξῃ. Ἀλλὰ καὶ νεώτερα διδλία κυκλοφοροῦν, ἐρμηνευτικά, ἀπολογητικά, δογματικά, ἀντικριτικά, οἰκοδομητικά, βίαι Ἁγίων καὶ Μαρτύρων καὶ τόσα ἄλλα. Ὁ καθένας μας μπορεῖ νὰ τακτοποιήσῃ τὸ πρόγραμμα τοῦ, ὥστε νὰ διαβάξῃ, νὰ ἐνημερωθῆται, νὰ πλουτίξῃ τὰς γνώσεις του καὶ νὰ οἰκοδομηθῆται. «Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως» (Κολοσ. γ' 16), γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

Ἄς λάθωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ κόσμος γύρω μας μωφώνεται. Καὶ συνεχῶς μελετᾶ. Πῶς θὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ἐὰν καὶ ἡμεῖς δὲν μελετῶμεν συνεχῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ; Ἀλλὰ καὶ τόσο ἄλλοι ἄπιστοι καὶ ἄθεοι καὶ ἐχθροὶ τῆς πίστεως πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθοῦν. Πῶς ἕως; Πῶς θὰ ἱκανοποιήσωμεν τὸν κόσμον, ἐὰν δὲν γνωρίζωμε καλὰ τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεώς μας καὶ ἐὰν καθημερινῶς δὲν πλουτίζωμεν τὰς γνώσεις μας; Ὅταν ἡμεῖς κάμνωμεν τὸ χρέος μας καὶ φροντίζωμε νὰ μαθαίνωμε τὰ ἀρχα λόγια τοῦ Θεοῦ, τότε καὶ ὁ Κύριος θὰ μᾶς φωτίξῃ καὶ θὰ μᾶς ἐνισχύῃ εἰς τὸ ποιμαντικὸν ἔργον μας.

Μαζὶ δὲ μὲ τὴν μελέτην νὰ προσευχώμεθα μὲ προσήλωσιν καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν Θεόν. Νὰ προσευχώμεθα διὰ νὰ ζήσωμεν ἡμεῖς πρῶτοι τὸ Εὐαγγέλιον. Νὰ προσευχώμεθα διὰ τὰ ποικίλα προβλήματα τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου μας. Τὸ «ἀδιαιρέτως προσεύχεσθε» εἶναι τὸ ἀναγκαῖο δεῦρον τῆς ψυχῆς τοῦ ἐργάτου τοῦ Εὐαγγελίου. Προσεύχετα διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ δι' ὅλους τοὺς ἄλλους. Ἡ προσευχὴ νὰ μᾶς ἀγιάξῃ. Καὶ μὲ τὴν προσευχὴν νὰ ἀγωνιζώμεθα διὰ τὸν ἁγιασμὸν τῶν ἀδελφῶν μας.

Ἄς εὐλογῇ ὁ Θεὸς καὶ τὴν μελέτην μας καὶ τὴν προσευχὴν μας.

Ἄλλ' εἶναι καιρὸς πλέον νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὸ δεῦτερον μέρος τῆς εἰσηγήσεώς μας, δηλαδή εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος.

(Συνεχίζεται)

Ο Δ Ο Ι Π Ο Ρ Ι Κ Ο

ΣΤΑ ΙΕΡΑ ΧΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΙΟΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΩΝΙΑΣ

Σάν μαθεύτηκαν τὰ φοβερά γιὰ τὴν Τουρκία νέα τοῦ Τσεσιμέ, ὁ ἀναθρασυδὴς ἦταν φοβερός. Ὅλοι ζήτουσαν τὸ κεφάλι τῶν γκιαούρηδων. Ἦδη, στὴ Σμύρνη, ἔγινε τὸ «ρεμπελιὸ τῶν γενιτσάρων». Πῆγαν οἱ δυστυχισμένοι οἱ Σμυρنيοὶ στὴν Ἁγία Φωτεινὴ γιὰ νὰ λειτουργηθοῦν καὶ ὅταν δῆξαν ἀπὸ κεῖ, δέχτηκαν τὴν ἐπίθεσι τῶν Τούρκων, τὴ σφαγὴ καὶ τὴ λεηλασία πὺ ἐπακολούθησε. Χίλιοι Σμυρنيοὶ, τότε, σφάχτηκαν κατὰ τὸν ἀγριώτερο τρόπο. Στὴν Πόλι, ἡ ἀντίδρασι τοῦ Σουλτάνου καὶ τοῦ Μεγάλου Βεζύρη, ἦταν ἡ σύγκλησι οἱ τοῦ Μεγάλου Διδανίου. Αὐτὸ ἦταν τὸ ἀνώτερο στρατιωτικὸ συμβούλιον τῆς Τουρκίας, πὺ συνερχόταν ὅταν ἐπρόκειτο νὰ παρθῆ μεγάλη ἀπόφασι πολέμου ἢ ἐξοντώσεως πληθυσμῶν, μετείχαν δὲ σ' αὐτὸ καὶ οἱ θρησκευτικοί, πέραν τῶν στρατιωτικῶν, ἀρχηγοί. Τὸ Μεγάλον Διδάνι θάπρεπε τώρα ν' ἀποφασίσῃ τὴ γενικὴ ἐξόντωσι τῶν Ἑλλήνων τοῦ Αἰγαίου, πὺ κατηγοροῦντο ὅτι βοήθησαν τοὺς Ρώσους στὰ σχέδιά τους. Ὁ Χασάν μπέης, ἥρωας τοῦ Τσεσιμέ, ἦταν μεταξὺ αὐτῶν πὺ προσκάλεσε ὁ Μεγάλος Βεζύρης, γιὰ τὴ συνεδρίασι καὶ χάρις σ' αὐτόν, στὴ σύνεσί του καὶ στὴν εὐγνωμοσύνη πὺ διατηροῦσε στὸν Παπα - Γιάννη καὶ τοὺς Ἀἰθαλιώτες, ἀπέτρεψε τὴν ἐκδοσι τῆς ἐγκληματικῆς ἀποφάσεως.

Αὐτὰ ὅλα ἔγιναν στὰ 1770. Καὶ στὰ 1773, πάλι ὁ Χασάν, πὺ εἶχε γίνοι πιά πασὰς ἀπὸ τὸ Σουλτάνο, σ' ἀναγνώρισι τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ τῶν νικῶν του κατὰ τῶν Ρώσων, πὺ τοὺς ἀνάγκασε νὰ λύσουν τὴν πολιορκία τῆς Ἀθήμνου καὶ κατὰ τοῦ πασὰ τῆς Πτολεμαίδας, μὲ καθυπόταξι καὶ τῆς Αἰγύπτου στοὺς Τούρκους, νέα εὐνοια, γιὰ τοὺς Ἀἰθαλιώτες αὐτὴ τὴ φορά, κατώρθωσε νὰ παραχωρηθῆ. Ὑστερα ἀπὸ παράκλησι τοῦ ἀληθμονότου φίλου του, τοῦ Παπα - Γιάννη Οἰκονόμου, πέτυχε νὰ ἐκδοθῆ ἀπὸ τὸν Πατισάχ φερμάνι αὐτοδιοικήσεως στὸ Ἀἰθαλί, μὲ πρωτοφανεῖς παραχωρήσεις. Τὸ Ἀἰθαλί θὰ διοικεῖτο ἐφεξῆς ἀπὸ δημογεροντία τῆς ἐκλογῆς τοῦ λαοῦ, τουρκικὸς στρατὸς δὲν θὰ στεκόταν μέσα στὴν πόλι, θὰ γινόταν μερικὴ ἀπαλλαγὴ φορολογίας καὶ ἀπαγορευόταν ἡ διαμονὴ Τούρκων, σὲ ἀπόστασι πὺ ν' ἀκούγεται φωνὴ κόκορα. .

Αὐτὸ τὸ φερμάνι στάθηκε σταθμὸς στὴν ἱστορία τῶν Κυδωνιῶν. Ἀπὸ τότε, ἡ πολιτεία αὐτὴ πὺ ἀντικρίζομε, μεταμορφώθηκε σ' ἕνα ὀλάνθιστο, εὐωδιαστὸ καὶ καρποφόρο κῆπο τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐδῶ μέσα στὰ τόσα ἄλλα ἀναπτύχθηκε ἡ περίφημη «Ἀκαδημία τῶν Κυδωνιῶν», φυτώριον πνευματικὸ, ὅπου δίδαξαν κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τῶν προνομίων, μεγάλοι δάσκαλοι τοῦ Γένους, ὁ Γρηγόριος Σαράφης, Διευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου, ὁ Βενιαμὴν ὁ Λεσβίος σπουδασμένος στὰ Πανεπιστήμια τῆς Πίζας καὶ τοῦ Παρισιοῦ μὲ ἔξοδα τοῦ Κοινοῦ τῶν Κυδωνιῶν, Καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς Φιλο-

σοφίας, ὁ πολὺς Θεόφιλος Καίρης, μοναχὸς καὶ φιλόσοφος, ἀπόφοιτος καὶ αὐτὸς τῶν ἴδιων Πανεπιστημίων κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο πὺ φοίτησε ὁ προηγούμενος, ὁ Εὐστάθιος Πέτρος, διαπρεπὴς ἑλληγιστὴς, γέννημα καὶ θρέμμα καὶ αὐτὸς τῶν Κυδωνιῶν καὶ ἄλλοι. Οἱ μαθητὲς σ' αὐτὸ τὸ φωτεινὸ φάρο τῶν γραμμῶν φτάνανε περίπου τοὺς 450, σὲ κάθε χρόνο, ἐρχόμενοι ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Σήμερα, ὅμως, ὅλα αὐτὰ τὰ σκέπασε ὁ Χάρος καὶ ἡ μαύρη σκλαβιά. Οἱ ἑλληγικὲς ἐκκλησίαι — «καὶ πάλαι ποτὲ διαλάμψασαι» — ὀρθώνονται, ἀκόμα, μπροστά μας. Ὁ μεγαλόπρεπος Ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Νεομάρτυρα τοῦ Χιοπολίτη, πὺ ἄθλησε στὸ Ἀἰθαλί, ὁ Ἅγιος Νικόλαος καὶ κάποια τρίτη πὺ ἀντικρίζω ἀριστερά. Δίπλα τους, ὅμως, εἶναι ὑψωμένοι μινωαρέδες καὶ ὁ σταυρὸς ἀπὸ τὸν τροῦλλο τους γκρεμισμένος. Βλάσφημη πρόκλησι.

Στὰ νοικοκυρεμένα σπίτια τῶν Ἑλλήνων τῶν Κυδωνιῶν πὺ εὐημεροῦσαν καὶ κατασκευάζαν ὠραία δημόσια κτίρια, Νοσοκομεῖο καὶ Σχολεῖα, ἔχουν τώρα ἐγκατασταθεῖ Τουρκοκρατικοί, πὺ εἶναι ζήτημα ἂν σ' αὐτὰ ἔχουε ἔστω καὶ ἕνα καρφί βάλει...

Οἱ καύμενοι οἱ Ἀἰθαλιώτες, ἀληθινοὶ μάρτυρες, πέρασαν τὴ φωτιά τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου, μέσα στὸν κατατρεγμὸ καὶ στὸν πανικὸ, ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία, τοὺς Τσέτες, πὺ τοὺς εἶχανε κυκλώσει ὀρεγόμενοι «πλάτασκο», καὶ στὴν ἐξορία. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς δὲν μπόρεσαν νὰ σηκώσουν τὸ θάρος τῶν βασάνων. Ἀκραιφνεῖς Ἑλληγες, ἐραστές τῆς ἐλευθερίας, κρίθηκαν ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς, στὴν οὐσία τότε, ἐπικυριάρχους τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ὅτι κατοικῶντας σὲ περιοχὴ στρατηγικὴ, ἦταν ἐπικίνδυνοι γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Γερμανίας καὶ ὑποπτοὶ κατασκοπεῖας. Μὲ μιὰ λοιπὸν μονοκοντυλία — τότε ποῖς ὑπολόγιζε τὸν παράγοντα «ἄνθρωπο» — στάλθηκαν, ὅλοι μαζί, ἄντρες, γέροντες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ μὲ βοῦδάμαξες, οἱ μισοὶ πρὸς τὴν Προύσσα καὶ οἱ ἄλλοι μισοὶ πρὸς τὸ Ἰκόνιο, ἄθλιοι, ἀβοήθητοι, ἀγέστιοι, ἄσιτοι. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν φοβερό. Πέθαναν οἱ περισσότεροι ἀπὸ τίς στερήσεις καὶ τὸν ἐξανθηματικὸ τύφο, πὺ κυριολεκτικὰ τοὺς θέρισε. Γύρισαν — ὅσοι κατώρθωσαν νὰ γυρίσουν — ἄθλιοι, κοντὰ στὰ 1919 — ἄλλοι νωρίτερα, ἄλλοι ἀργότερα — γιὰ νὰ θροῦν λεηλατημένες τίς περιουσίες τους... Κι ὕστερα... Ὑστερα, σὲ λίγα χρόνια, ἦρθε ἡ τρομερὴ συνέχεια. Τὸ τελειωτικὸ χτύπημα μὲ τὴν Καταστροφὴ. Πίστεφαν οἱ ἄμοιροι στὶς προκηρύξεις καὶ στὰ διαγγέλματα τοῦ «ἀντιλεγόμενου σημείου» — τοῦ Ἀριστείδη Στεργιάδη, ὑπατου ἀρμοστή μας στὴ Σμύρνη — ὅτι οἱ Τούρκοι κατεβαίνουν — ἄλλοίμονο! — «μὲ καλὲς διαθέσεις» (!) καὶ ὅτι θὰ συμπεριφερθοῦν μὲ μεγαλοφυχία... Ὅσοι δέχτηκαν αὐτὸ τὸ ἀπίθανο κήρυγμα, κυριολεκτικὰ ἀφανίστηκαν. Πρῶτος, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν προκρίτων καὶ τοῦ λαοῦ πὺ τοὺς ἀκολουθοῦσε, ὁ ἐθνομάρτυρας Μητροπολίτης Κυ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 185 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 τεύχους.

δωνιῶν Γρηγόριος Ὁρολογᾶς. Αὐτὸς δὲν θέλησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ποίμνιό του καὶ τὰ ἱερά χρώματα τῶν Κυδωνιῶν, καὶ ἂν καὶ βγῆκε γιὰ νὰ ὑποδεχτῆ καὶ κατευνάσῃ τοὺς νικητὲς, ἐκτελέσθηκε σὲ λίγες μέρες, κατὰ τὸ βασανιστικώτερο τρόπο. Ρίχτηκε ζωντανὸς στὸν τάφο του, ἀφοῦ, προηγουμένως, σκότωσαν τὸ ἱερατεῖο καὶ τοὺς προκρίτους μπροστὰ στὰ μάτια του. Ὅλο τὸ ἄνθος τοῦ ἀρσενικοῦ πληθυσμοῦ, ἀπὸ τὰ 18 ἕως τὰ 45, —7.500 τὸν ἀριθμὸ— τὸ ὑποχρέωσαν νὰ «καταταχθῆ» στὰ τάγματα ἐργασίας, δηλ. γενοκτονίας καὶ ὄλων αὐτῶν τοὺς σκλάβους, τοὺς ἀπήγαγαν κάτω ἀπὸ πανάθλιες τραγικὲς συνθήκες, στὰ βάθη τῆς Ἀνατολίας. Ἀπ' αὐτοὺς μόνον δεκατέσσαρες (ἀριθμ. 14), καθὼς μαθαίνω, εἶδαν τὸ φῶς τῆς Λευτεριάς. Οἱ ἄλλοι πυκνώσαν τὸ ἀπέραντο νέφος τῶν μαρτύρων τοῦ Ἔθνους μας. Τὰ κουφάρια τους μένουν ἀκίνητοι φρουροί, ἐκεῖ πού θρεθῆκαν. Καὶ νὰ ἦταν μόνον αὐτό. Στὰ μαρτυρικά καὶ αἵματοβαμμένα Μοσχονήσια, πού τὰ λεηλάτησαν, μέσα σ' ἓνα μῆρα σφαγῆς καὶ τρόμου, ἐξοντώθηκε ἀπὸ τοὺς Τσέτες, στὴ θέσι Περαιματριά, τὸ σύνολο τοῦ πληθυσμοῦ —6.500 ψυχῆς— μ' ἐπικεφαλῆς τὸν ἐθνομάρτυρα Μητροπολίτη Μοσχονησίων Ἀμβρόσιο καὶ τὸ ἱερατεῖο του. Αὐτὸ τὸν Ἐπάρχη, τὸν θάψαν ζωντανὸ μέσα σ' ἓνα λάκκο ἀφήνοντας ἔξω τὸ κεφάλι του. Κι ἀφοῦ σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι τὸν τυράνησαν θγάζοντας τὰ γένηα καὶ κλωτσώντας τον, τελικὰ μὲ πέτρες τὸν ἀποτέλειωσαν. Πού νᾶναι ὁ τάφος του; Αὐτὸ παραμένει ἄγνωστο. Τώρα, θεδαίως, ὅλα αὐτὰ τὰ σκεπάζουν ἢ παγερῆ σιωπῆ καὶ τὰ διπλωματικὰ μειδιάματα...

Ἄλλοίμογο! Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ σπίτια πού βλέπουμε μπροστὰ μας, ὅπως καὶ σ' αὐτὰ πού θὰ δοῦμε στὴν Σμύρνη μας καὶ στὴν Πέργαμο, ὅπως καὶ στὶς ἄλλες ἐλληνικὲς πόλεις —μὴ μεταχειρίζεσθε τίς λέξεις «χαμένες πατρίδες», γιατί αὐτὲς δὲν ἀποδίδουν τὴν ἀλήθεια, ἀφοῦ ἡ πατρίδα εἶναι σύμβολο καὶ ἰδέα καὶ ποτὲ δὲν πεθαίνει— κάποιος νεκρὸς, ἢ ἐξαφανισμένος, ἢ τυραννισμένος ὑπάρχει. Παντοῦ τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοί.

Ὅσοι ἀπὸ τοὺς Ἀἰθαλιῶτες, τότε, γλύτωσαν —οἱ ἄνω τῶν 45 ἐτῶν ἄντρες— μὲ τὰ γυναικόπαιδα, ὅλοι αὐτοί, ἀφείλουν τὴν σωτηρία τους στοὺς Ἀμερικανούς, πού στείλανε καράβια μὲ τὴ σημαία τους, γιὰ τὴν παραλαβὴ τῶν προσφύγων, ἐκείνων πού πέρασαν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐγκαταλείψουν τίς περιουσίες τους... Ὅλοι οἱ ἄλλοι πού δὲν θέλησαν νὰ φύγουν, ἀκολούθησαν τὴν τρομερῆ τους μοίρα...

Μέσα στὸ καράβι θρῖσκονται Ἀἰθαλιῶτες. Ὅλων τὰ μάτια εἶναι στραμμένα πρὸς τὴν ἱερὴ γῆ. Καὶ ἢ σκέψιν στὶς ἀνεξάλγητες ἀγαμνήσεις, στὶς τραγικὲς σκηνὲς τοῦ παρελθόντος πού ξαναζῆ. Ἐνα σιωπηλὸ μνημόσυνο γίνεται γι' αὐτοὺς πού μαρτύρησαν...

Γι' αὐτοὺς μοῦρχονται στὸ νοῦ τὰ λόγια τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητῆ, τοῦ Κ. Παλαμᾶ:

«Τὸ σπῖτι πού γεννήθηκα,
κι' ἄς τὸ πατοῦν οἱ ξένοι,
στοιχεῖ εἶναι καὶ μὲ προσκαλεῖ,
φυχὴ καὶ μὲ προσμένει».

Τώρα, ὅμως, ὀλοένα καὶ πλησιάζουμε στὴν ἀποβάθρα. Φτάσαμε καὶ ἀποβιβαζόμαστε...

Ἐξω ἀπὸ τὸ Τελωνεῖο περιμένει τὸ πούλιμαν πού μας ἐξασφάλισε ἢ μέριμνα τῆς Λέσχης. Σ' αὐτὸ γίνεται ἢ μεταφορὰ τῶν ἀποσκευῶν μας. Γιὰ τὴν ξενάγησί μας ὠρίσθηκε ὁ Χουσεῖν, περιέργως τύπος, μίγμα ἐξυπνάδας ἀνατολίτικης καὶ πονηριάς. Ξανθὸς Τούρκος ἀπὸ τὴ Ρόδο. Μιλᾷει τὰ ἐλληνικὰ λίγο σπασμένα. Ὅταν θὰ ξεκινήσωμε καὶ ἀρχίσῃ τὴν ξενάγησί του, θὰ τὴν ἀνακατεύῃ μὲ ἀνατολίτικη θυμοσοφία καὶ παροιμίες.

Μιλώντας γιὰ τὴ νοοτροπία τῶν Λαῶν, λέγει, πῶς ὄταν τὰ ζῶα θέλησαν νὰ πουλήσουν στὴν ἀγορὰ καὶ ν' ἀλλάξουν τὰ μυαλά τους μὲ ἄλλα, στὸ τέλος τὸ καθένα διάλεξε γιὰ καλλίτερο τὸ δικό του!... Ἐφευγόντας σὰν χέλι ἀπὸ κάθε τι πού μπορεῖ νὰ πειράξῃ, λέγει πῶς οἱ Ἕλληνες πού θρίζουν τοὺς Ἀμερικάνους, εἶναι οἱ καλλίτεροι φίλοι τῶν Τούρκων, γιατί τοὺς διώχνουν κι αὐτοὶ φεύγουν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ λέφτουν στὴν ἀγκυλιὰ τους, γιὰ νὰ τοὺς γεμίσουν... δολλάρια!

Γιὰ τοὺς σκοποὺς πού θὰ συνηγοροῦμε κάθε τόσο, δυὸ - δυὸ ὀπλισμένους μὲ πολυβόλο, λέγει πῶς:

—Αὐτοὶ γιὰ κείνους πού θέλουν τὸ κακὸ εἶναι φόβος. Γιὰ τοὺς ἄλλους, ἀσφάλεια.

Τελικὰ, οἱ ἱστορικὲς του γνώσεις εἶναι πενιχρὲς ἢ ἠθελημένα παραμορφωμένες. Τὰ θαυμάσια κομψοτεχνήματα τῆς Ἀρχαιότητος, τοὺς Ἑλληνικοὺς Ναοὺς καὶ τὰ θέατρα, δὲν ἀναφέρει ὅτι τὰ κάναν Ἕλληνες —αὐτοὶ ξορκισμένοι νᾶναι!— ἀλλὰ οἱ Ἴωνες. Ὅχι ὁ Γιάγγης! Ἄλλὰ ὁ Γιαννάκης...

Στὴ λίγη ὥρα πού μέγαμε στὸ Ἀἶθαλί, χρειάσθηκα νὰ φάω. Ἦτανε μεσημέρι. Μαζὺ μὲ τὴν γυναίκα μου μπῆκα σ' ἓνα ἐστιατόριο, κοντὰ στὴν πλατεῖα τοῦ Τελωνεῖου. Ὁ ἐστιατορὸς Τούρκος, μονόγλωσσος. Μὲ τὴν παντομίμα, κοινὸ μέσο ἐπικοινωνίας ὄλων τῶν λαῶν, τοῦ δείχνω τί θέλω. Κάποιος, ὅμως, παρευρισκόμενος στὸ ἐστιατόριο, ἀκούει νὰ μιλάωμε ἐλληνικὰ. Πλησιάζει, εἶναι Τουρκοκρητικὸς, ζαχαροπλάστης τῆς περσοχῆς. Ἀρχίζει νὰ ἐξυμνῇ τὴν Πατρίδα μας καὶ νὰ μᾶς λέγῃ πῶς ὁ πατέρας του εἶναι... Ἕλληνας ἀπὸ τὰ Χανιά. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔλεγε «ψώμματα» δηλ. φέμματα, κατὰ τὴ θαρεια κρητικὴ διάλεκτο πού μιλάνε. Ἐθνικὰ ναυάγια, αὐτοί, μετὰ τὴν ἄλωσι τῆς Κρήτης, ἀπὸ τὸν Κιοπρουλῆ Πασᾶ, θέλοντας νὰ κρατήσουν τὰ κτήματα, πού ἀλλοιώτικα θὰ τὰ ἔπερνε ὁ κατακτητῆς καὶ ἀκόμα καὶ νὰ γλυτώσουν καὶ ἀπὸ τὴ δεινὴ φορολογία τῶν ραγιαδῶν, κάτω ἀπὸ συντριπτικὲς ψυχολογικὲς καὶ ἄλλες πιέσεις, ἀπαλλάχτηκαν ἀπὸ ὄλους αὐτοὺς τοὺς φόβους. Ἀλλαξοπίστησαν. Ὅλοι αὐτοὶ ἀπόκτησαν —ἦτανε φυσικὸ— τὸν φοβερὸ ζῆλο τοῦ προσηλύτου. Θέλανε νὰ δείξουν στοὺς Τούρκους ὅτι ἦτανε γνήσιοι στὴν φυχὴ Μουσουλμάνοι, φανατικώτεροι κι ἀπ' αὐτούς. Αὐτό, βέβαια, κρατήθηκε μόνον στὴν ἐπιφάνεια. Στὸ βάθος ἦταν Μουσουλμάνοι «τοῦ γλυκοῦ νεροῦ». Παρὰ τίς ἀπαγορεύσεις τοῦ Κοραγίου καὶ τοῦ Προφήτη, τὸ κρασάκι σ' αὐτοὺς δίνει καὶ παίρνει. Ὅτι ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ Ἰσλάμ, γι' αὐτοὺς ἐπιτρέπεται.

(Συνεχίζεται)

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Ι. ΝΕΑΜΟΝΙΤΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ὁ ἐπικείμενος ἑορτασμός τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου δίδει ἀφορμὴν, ἵνα οἱ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες ἐκφράσουν τὰς εὐχαριστίας των πρὸς τὸν Θεὸν ἀφ' ἐνὸς διὰ τὸ χαρμόσυνον περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λυτρωτοῦ ἄγγελμα, τὸ ὁποῖον ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ἔφερε πρὸς τὴν «πεχαριστωμένην» καὶ «ἐυλογημένην ἐν γυναιξὶ» παρθένον Μαρίαν (Λουκ. α', 24-38) καὶ ἀφ' ἐτέρου διὰ τὰς πρὸς τὸ Ἔθνος ἡμῶν ἐπιδαριλευθείσας δωρεάς.

Ὁ Θεός, ὅστις ἠλευθέρωσε τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐκ τῆς δουλείας τῆς ἁμαρτίας, αὐτός, ὡς τονίζεται ἐν τῇ σχετικῇ εὐχῇ τῆς ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἑορτῇ δοξολογίας, εἶναι ὁ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ (τὰ σύμπαντα συνέχων καὶ πανσθενεὶ βουλῇ κυβερνῶν, ὁ ἐκάστω ἔδνει τὰς ἰδίας ὁμοθεσίας θέμενος, τὸ δὲ εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος ἐξαιρέτως εὐεργετήσας, τὴν ἐπιγνώσιν τῆς ἀληθείας αὐτῶ χαρισάμενος, καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν θρησκείας καθοδηγήσας, ἐξ αὐτοῦ μεγάλους τῆς Ἐκκλησίας Πατέρας καὶ Διδασκάλους ἀναδείξας, καὶ ἐλεύθερον μὲν αὐτὸ ἐπὶ αἰῶνας διατηρήσας τῇ θείᾳ χάριτι, δουλωθὲν δὲ σιροίξας καὶ διασώσας καὶ εἰς ἐλεύθερον αἵθρις βίον ἐξαστήσας».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, δέον, ὡς συνεχίζει ἡ σχετικῇ εὐχῇ, νὰ ἀναδειχθῶμεν «ἀξιοὶ τῆς ἐλευθερίας», νὰ διατηρηθῶμεν «ἐν εὐρίῳ καὶ ὁμονοίᾳ» καὶ νὰ ζῶμεν ὑπὸ τὴν φροντίδα «πιστῶν Ἀρχόντων», ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς «καλεῖ ἀγαθὰ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ».

Πρότυπον στενῆς συνεργασίας.

Υπῆρξεν εὐστοχος καὶ ἀξιόπαινος ἡ πρωτοβουλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Τιμοθέου νὰ καθιερώσῃ ἀπὸ τοῦ τρέχοντος ἔτους τὴν ἐν Κερκύρα λιτανεύσιν κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ —φυλατιομένου ἐν τῷ ἱ. μητροπολιτικῷ ναῶ τῆς νήσου— ἱεροῦ λειψάνου τῆς ἁγίας Θεοδώρας τῆς Ἀγρούσαις εἰς ἀνάμνησιν τῆς συμβολῆς αὐτῆς εἰς τὴν ἀναστήλωσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ εἰς τὸν καθ' ὅλου θρόναυον τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀξίον ἰδιαίτερας μείας εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἐν λεπτομερείαις προγραμματισμός τῆς ἱερᾶς τελετῆς, μετὰ τῆς ὁποίας συνεδράσθη καὶ διάλεξις περὶ τοῦ «νοήματος τῆς Ὁρθοδοξίας», ἐγένετο ὑπὸ τοῦ δημοσιεύσαντος σχετικὸν πρόγραμμα Δημάρχου Κερκυραίων, οἷς καὶ ἀξιόπαιτως παρέστη τόσον εἰς τὴν λιτανείαν ὅσον καὶ εἰς τὴν διάλεξιν μετὰ τοῦ Νομάρχου καὶ τῶν Βουλευτῶν Κερκύρας, μετὰ τῶν λοιπῶν ἐκπροσώπων τῶν διαφόρων Τοπικῶν Ἀρχῶν, Δημο-

σίων Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὁργανώσεων καὶ μετὰ τμημάτων μαθητῶν, προσκόπων καὶ ὁδηγῶν.

Τὸ ὅτι ἡ Ἡγεσία τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως Κερκύρας καὶ οἱ Βουλευταὶ αὐτῆς ἐν ἀγαθῇ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ οἰκείου Σεβ. Μητροπολίτου κ. Τιμοθέου προέβαλον κατὰ λαμπρὸν τρόπον τὴν ἑορτὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, εἶναι πρότυπον στενῆς συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ Τοπικῶν Ἀρχῶν, ἡ ὁποία συνεργασία θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς Χώρας.

Ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ λήξει τῆς ἀποστολῆς εἰς

Ἅγιον Ὄρος τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξουσίας.

Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξουσίας, ἡ ὁποία ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σταυρουπόλεως κ. Μαξίμου ἐπεσκέφθη τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἡ ἱ. Κοινότης αὐτοῦ ἀπέστειλε πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον, ἐπιστολήν, συνταχθεῖσαν ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ Κοινῇ Συνάξει Ἀντιπροσώπων καὶ Προϊσταμένων τῶν εἰκοσίων Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἀθῶ.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, ἀξιολογῶσα θετικῶς τὸ ἔργον τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξουσίας, ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ ἀφοσίωσιν τῆς Ἁγιωνύμου Πολιτείας πρὸς τὴν Σεπιτὴν Κορυφὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, διότι διὰ (τὰ ἀπασχολοῦντα τὸν ἱερὸν τόπον θέματα... ἐδόθησαν ὀρθαὶ λύσεις ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην καθοδήγησιν τῆς Σεπιτῆς Πατριαρχικῆς Ἐξουσίας), ἡ ὁποία ἐπέδειξε «θάρος, ἀποφασιστικότητα, διάκρισιν καὶ αἰσθημα ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐθύνης». Ὡσαύτως, ὡς τονίζεται ἐν τῇ ἐπιστολῇ, «διετηλώθη ἡ ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ ὁ ἀκατάλυτος δεσμός μετὰ τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Κατενοήθη ἔτι περισσότερο ἡ σημασία τῆς πνευματικῆς ἐξουσίσεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ ἐσφρηλατήθη μείζων ἐνότις. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀκριβῶς ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν καὶ δίδει δύναμιν ἐπιβιώσεως καὶ προόδου τοῦ Ἀγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ, ἀρδευομένου ἐκ τῆς ζωογόνου χάριτος τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας».

Τὸ παρορθόδοξον Χριστεπώνυμον πλήρωμα χαίρει, διότι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μαρτυρεῖ τὴν ἐκ νέου σύσφιγξιν τῶν πνευματικῶν σχέσεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἀθῶ καὶ γεννᾷ τὴν ἐλπίδα, ὅτι «ἡ ἀξίησις καὶ πύκνωσις τῆς ἐπικοινωνίας» μετὰ τῶν δύο αὐτῶν πνευματικῶν κέντρων καὶ ἐπάλλεσεν «θὰ γίνῃ πρόξενος ἀγαθῶν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ».

Μέγα κεφάλαιον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ ἐξαρθοῦν ὅλως ἰδιαιτέρως τὰ ὄσα ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἐπιστολῇ τῆς Ἱ. Κοινοτητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐπισημαίνονται περὶ τῆς σημασίας καὶ ἀποστολῆς αὐτοῦ. Οἱ εὐλαβεῖς πιστοὶ τῆς Ἐκκλησίας «προσβλέπουν εἰς τὸ Ἁγιον Ὁρος ὡς εἰς πνευματικὸν φάρον καὶ νηοῖδα σωτηρίας ἐν τῷ κόσμῳ διαρκῶς ἀποχριστιανίζομένου καὶ ὑλόφρονος».

Ἐν μᾶ ἐποχῇ, καθ' ἣν εἶναι πανθομολογουμένη ἢ ἐκ νέου ἀνύφρωσις τῆς πνευματικῆς στάθμης τῶν ἱ. μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καὶ ἡ ἐπ' ἀνδρωσις πολλῶν ἐξ αὐτῶν διὰ νέων καὶ πεπαιδευμένων μοναχῶν, ἀποκτᾶ ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν ἢ ὑπὸ τῆς Ἱ. Κοινοτητος γινομένη διαπίστωσις, ὅτι «τὸ Ἁγιάνυμον Ὁρος ἐμπεριέχει σήμερον ἀξιολόγους πνευματικὰς καὶ θεολογικὰς δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι μέγα κεφάλαιον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰδικώτερον διὰ τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, δυνάμεναι ποιητικῶς νὰ ἀξιοποιηθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ πράγματι, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία διὰ μέσου τῶν αἰώνων οὐδέποτε ἐνόησεν ἑαυτὴν ἄνευ τῆς ζωῆς καὶ τῆς πνευματικοθεολογικῆς μοναχικῆς πείρας, οὐδὲ ὁ Μοναχισμὸς διεχώρισεν ἑαυτὸν ἐκ τῆς ζωῆς καὶ τῆς πείρας τῆς Ἐκκλησίας».

Αἱ Ἱ. Πατριαρχικαὶ καὶ Σταυροπηγιακαὶ Μοναί, αἱ Ἱ. Σκήται καὶ τὰ πολυάριθμα Κελλία καὶ Ἱονοστατήρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω, ὡς καὶ πάντα τὰ Ὁρθόδοξα μοναστικά κέντρα καὶ φνιῶρια, τὰ ὁποῖα εἶναι τῷ ὄντι θησαυροφυλάκια τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀποτελοῦν ἢ πρέπει νὰ ἀποτελοῦν ὄχι μόνον φρονήρια καὶ προμαχῶνας Ἀλήθειας, ἀλλὰ καὶ φνιῶρια τῆς πνευματικῆς τῆς ἀνανεώσεως, συμβουλευτικὰ ἐπιτελεῖα καὶ συγκράτις ὁμητήρια τοῦ ἀνακαινιστικοῦ ἔργου τῆς.

Συναρπαστικὴ μαρτυρία.

Ἐν τῶν πλέον ἐνδιαφερόντων βιβλίων, τὸ ὁποῖον εἶδεν ἐσχάτως τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος εἰς ἑλληνικὴν μετὰφρασιν εἶναι τὸ βιβλίον τῆς πρώην καθηγήτριας τῆς Φιλοσοφίας ἐν Λένινγκρανι Τατιάνας Γκορτσεβα, ὅπερ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ μορφὴν ἐξομολογήσεων γερμανιστῶν τῷ 1982 ὑπὸ τὸν τίτλον «Die Rettung der Verlorenen» (= Ἡ σωτηρία τῶν ἀπολωλότων). Τὸ δημοσίτευμα τοῦτο μετεφράσθη εὐστοχῶτα, εἰς ὥραϊαν καὶ ἑλληνιστικὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Γεωργίου Μεταλληνοῦ καὶ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὑπὸ τὸν τίτλον «Πῶς βρῆκα τὸν Θεὸν ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνωσῇ» (Ἀθήνα, 1984).

Τὸ θαυμάσιον αὐτὸ βιβλίον κατὰ τρόπον συναρπαστικὸν ἀποκαλύπτει τόσον τὴν ἐκ τῆς ἀθείας μεταστροφήν τῆς συγγραφέως εἰς τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικήν πίστιν, ὅσον καὶ τὴν θαυμασιὴν ἀνθήσιν τῆς πίστεως αὐτῆς ἐν Σοβιετικῇ Ἐνωσῇ. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ μαρτυρία τῆς —προαιμωσάσης ἀντὶ τῆς φυλακῆς τὴν ἐξορίαν— συγγραφέως, ἥτις, ἐκπὸς τῶν ἄλλων, τονίζει: «Τὸ ἄνθος τοῦ ρωσικοῦ Λαοῦ ζῆ σήμερον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ... Ἀπὸ λίθους μπορεῖ ὁ Θεὸς νὰ ἀναστήσῃ τέκνα ἐν τῇ Ἀβραάμ... Στὸ Λένινγκραντ δὲν εἶχα συναντήσῃ οὔτε ἓνα πεπεισμένο μαρξιστὴ... Στὴ Ρωσικῇ Ἐκκλησίᾳ βρῖσκομε τὴν ἀφυπνισμένην καὶ πάλι προφητικὴν δύναμιν. Τὸ ναι ἢ τὸ ὄχι αὐτῆς τῆς ἀφυπνισμένης Ἐκκλησίας ἀσκεῖ ἐπίδραση ἐπὶ τὸ ἔργο καλλιτεχνῶν καὶ ποιητῶν, συγγραφέων καὶ ἐπιστημῶνων... Στὴ δεκαετία τοῦ '70 σχεδὸν οἱ μισοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνεπιστήμους ποιητῆς καὶ καλλιτέχνες τοῦ Λένινγκραντ συγκυριακῶς ἐπὶ τοὺς χριστιανούς. Σ' ὅλους ἦσαν γνωστό, ὅτι ἡ ἐπίσημη δημοσιογραφικὴ «ἐλίτ» τῆς Μόσχας καὶ τοῦ Λένινγκραντ εἶχαν γίνῃ χριστιανοί. Ἄνθρωποι μὲ πανεπιστημιακὴ παιδεία ἀρχισαν ν' ἀγωνίζονται γιὰ νὰ γίνοντο δεκτοὶ ἐπὶ τῆς Ἱερατικῆς (= Θεολογικῆς) Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας καὶ τοῦ Λένινγκραντ... Ἡ Ἐκκλησία ἦταν γιὰ μᾶς ὅλος τὸ Θεοκρατεῖον, ἐπὶ ὁποῖο θεοκρατεῖσθε ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν μᾶς διάσπαση, ἀπὸ τὴν ἀρρώστια μᾶς καὶ γινώμασθε ρεαλιστῆς, μὲ τὴν ὑψηλότερη καὶ καλύτερη ἔννοια τῆς λέξεως».

Νέα στοιχεῖα διὰ τὴν ἀνθήσιν τῆς

Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν.

Ὅπως σύμφωνοι πρὸς τὰ ἐν τῇ προηγουμένη παρατηρήσει ἐπισημανθέντα εἶναι αἱ ὑπὸ τῆς γαλλικῆς ἐπιθεωρήσεως «Figaro Magazine» παρεχόμεναι πληροφορίες, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀρθόδοξων πιστῶν ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὸν συνήθως ἀναφερόμενον ἀριθμὸν τῶν 40 - 50 ἑκατομμυρίων καὶ ἴσως νὰ προσεγγίξῃ εἰς τὸ διπλάσιον αὐτοῦ. Συμφώνως πρὸς πολλὰς ἐνδείξεις σήμερον ἐν Μόσχᾳ βαπτίζονται ὑπὸ τῶν γονέων τὰ 4200 τῶν νηπίων. Ἐξ ἄλλου ἠδὲ ξηθήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν χειροτονουμένων ἱερέων. Μόνον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ Μητροπολίτης Μίνσκ καὶ Λευκορωσσίας κ. Φιλάρετος, ὡς καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κούρσκ κ. Χρυσόστομος, οἱ ὁποῖοι ἔχον ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἀντιστοιχῶς 300 καὶ 180 ἐνορίας, ἐχειροτόνησαν 200 περίπου ἱερεῖς. Ἀνάλογος εἶναι ἡ ἀνθήσιν τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς καὶ εἰς τὰς κοινότητας τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων (Ρωμαιοκαθολικῶν, Προτεσταντῶν, Ἑβραίων, Βουδδιστῶν, Μουσουλμάνων κ.λπ.).

Τὰ γεγονότα ταῦτα διαφεύδουν τὰς περὶ Θρησκείας ἀπόψεις τοῦ Μαρξισμοῦ - Λενινισμοῦ, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύουν ὅτι οὐδεμία δύναμις ἢ οἰκονομικο-κοινωνικὴ μεταβολὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκριζώσῃ τὴν ἔμφυτον πίστιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών

Ο Μσκ. Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, κατά τον μήνα Φεβρουάριον:

Έδεχθη τον Καθολικόν Ιερέα κ. Δημ. Σαλάχα και τόν Γενικόν Γραμματέα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (1/2), Επιτροπάς και μεμονωμένα άτομα (12/2), τόν πρέσβυν της Βουλγαρίας μετά του όποιου συνεζήτησε θέματα κοινού ενδιαφέροντος —εκκλησιαστικά— (19/2), Επιτροπήν εκπροσώπων τών εργαζομένων εις τό Ν.Ι.Ε.Ε., τό Διοικ. Συμβούλιον του ΕΔΕΣ και τόν νέον πρέσβυν της Πολωνίας εις την Ελλάδα (28/2).

Προήδρευσε του Διοικ. Συμβουλίου του Οφθαλμιατρείου Αθηνών (12/2) και του Διοικ. Συμβουλίου του Καλησπερείου Κληροδοτήματος (26/2).

Έχοροστάτησε κατά την Δοξολογίαν επί τη άνακηρύξει της άυτονομίας της Βορείου Ηπείρου (17/2).

Παρέστη εις την συνεδρίαν του Διοικ. Συμβουλίου της Έθνικής Τραπεζής (26/2).

Έπεσκέφθη τό έν Ν. Σμόρνη Όρφανοτροφείον του Αγίου Ανδρέου και προήδρευσε του Διοικ. Συμβουλίου αυτού (26/2).

Έτέλειωσε τόν Άγιασμόν τών έγκαινίων του «Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας» έν Ν. Φαλήρω, παρουσία του πρωθυπουργού (18/2).

—Πυκνόν άκροατήριον έτίμησε την ειδικήν εκδήλωσιν που διοργάνωσε την 5ην Μαρτίου (7.30 μ.μ.) εις την αίθουσαν του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός» τό Ένοριακόν Φιλόπτωχον Ταμείον Αγίου Χαράλαμπος Ιλισίων, με Πρόεδρον τόν Πρωτοπρ. π. Στέφανον Αθραϊδίην. Η εκδήλωσις έντάσσεται εις την έκστρατείαν της Ι. Αρχιεπισκοπής, διά την διάσωσιν ένός έκατομμυρίου λιμοκτονούντων παιδιών εις τάς χώρας του Τρίτου κόσμου.

Τό πρόγραμμα περιελάμβανε εκκλησιαστικούς ύμνους της Μ. Τεσσαρακοστής, τούς όποιους ήρμήνευσεν ή ευφήμως γνωστή Έλληνική Βυζαντινή Χορωδία, με διευθυντήν τόν Πρωτοψάλτην κ. Λυκοϋργον Άγγελόπουλον και όμιλίαν του κ. Ι. Μ. Χατζηφώτη, Διευθυντού του Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων της Ι. Αρχιεπισκοπής, με θέμα: «Δοκιμασία της ανθρωπιάς μας».

Ίερά Μητρόπολις Κίτρους

Τό τελευταίον δεκαήμερον του Φεβρουαρίου ό Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας μετέβη δι' εκκλησιαστικούς λόγους, άφορώντας εις την Έπαρχίαν του, εις Ντύσελντορφ της Γερμανίας. Έκει, έκτός τών ύπηρεσιακών διαβουλεύσεων, έπωφελήθη της ευκαιρίας να συναντηθῆ εις ειδικήν συγκέντρωσιν με σεβαστόν άριθμόν όμογενών, και μάλιστα τών έκ Πιερίας προερχομένων, οι όποιοι τόν έδέχθησαν με σεβασμόν και άγάπην και μετά τών όποιων έπεκοινώνησε πατρικώς.

Άνταποκρινόμενος εις ευγενή πρόσκλησιν εκπαιδευτικών τών αυτόθι ελληνικών Σχολείων, ώμίλησεν εις γενικήν συγκέντρωσιν τών μαθητών του Έλληνικού Λυκείου και του Έλληνικού Γυμνασίου, έκαστον τών όποιων άριθμεί πλέον τών 250 μαθητών. Άξιοση-

μείωτον είναι τό ενδιαφέρον και ό ένθουσιασμός, με τόν όποιον οι μαθηται και οι καθηγηται των παρηκολούθησαν τάς όμιλίαις του Σεβασμιωτάτου. Είχεν επίσης έποικοδομητικά και χρησίμους συζητήσεις μετά τών εκπαιδευτικών, οι όποιοι εξέφρασαν την ικανοποίησιν και την χαράν των διά την γενομένην ταύτην επίσκεψιν. Ώσαύτως έπεσκέφθη τόν Ίερόν Ναόν της Κοινότητος, τιμώνον έπ' όνόματι του Αγίου Ανδρέου, τό άνεγειρόμενον Έκκλησιαστικόν Πνευματικόν Κέντρον και άλλας δραστηριότητας της Έκκλησίας, άναπτυσσομένης υπό την πνοήν του ρέκτου Μητροπολίτου Γερμανίας κ. Αύγουστίνου και την φιλόπονον καθοδήγησιν του έφημερίου - καθηγητού κ. Ιωάννου Ψαράκη.

Αί έκ της γονίμου ταύτης έπισκέψεως του Σεβ. Κίτρους εις Ντύσελντορφ έντυπώσεις ύπῆρξαν άρισται, θα ήτο δε ευχής έργον να έπραγματοποιούντο, με την συγκατάθεσιν φυσικά του οικείου Έπισκόπου, και εις άλλας περιοχάς της Εύρώπης, όπου διαθιούν Έλληνες.

Ίερά Μητρόπολις

Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης

Την 17ην Φεβρουαρίου 1985, εις τό Δελθινάκιον, έκορυφώθησαν αι εκδηλώσεις του «τριήμερου πένθους και προσευχής», τό όποιον έπραγματοποίησε και έφέτος ή Ίερά Μητρόπολις, επί τη 71η έπετειώ της Άυτονομίας της Βορείου Ηπείρου.

Παρουσία χιλιάδων λαού και από τάς δύο Έπαρχίας Πωγωνίου και Κονίτσης, ως και από τά Ιωάννινα, την Άρταν, την Πρέβεζαν, τό Άγρίνιον, την Κοζάνην και τάς Αθήνας, έτελέσθη άρχιερατική Θεία Λειτουργία και μνημόσυνον ύπέρ τών άειμνήστων πρωεργατών της Άυτονομίας και τών έν φυλακαίς και έξορίαις, άχρι του νυν, άδίκω θανάτω θανατωθέντων. Κατόπιν έψάλη τρισάγιον επί του τάφου του άσιδίου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Βασιλείου, όπου και κατετέθη δάφνινος στέφανος, και έπηκολούθησεν ειρηνική πορεία Κλήρου και Λαού μέχρι του μνημείου τών πεσόντων, ένθα έγέμετο έπιμνημόσυνον δέησις και κατετέθη και εκεί δάφνινος στέφανος. Έν τέλει, έψάλη ό Έθνικός Ύμνος και οι παριστάμενοι διελύθησαν ήσύχως.

Διά τό νόημα της έορταζομένης έπετειού ώμίλησεν ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Σεβαστιανός, μετά δε την όμιλίαν του ένεκρίθη υπό του Λαού, διά βοής, τό κατώτερον

ΨΗΦΙΣΜΑ

1) Τασσόμεθα παρά τό πλευρόν του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου και συμπαριστάμεθα εις τούς δικαίους και Ιερούς άγώνας του ύπέρ τών σκλάβων άδελφών μας της Βορείου Ηπείρου.

2) Άποδοκιμάζομεν όλους έκείνους, οι όποιοι έξυμνοϋν τόν δήμιον και σφαγάς τών Βορειοηπειρωτών άδελφών μας Έμβερ Χότζα, ένώ άπαντούν με ξυλοδαρμούς εις τό δραματικόν αίτημα τών Βορειοηπειρωτών φυγάδων διά την άπελευθέρωσιν τών οικογενειών των.

3) Συγχαίρομεν τὸν Τύπον, πὺ συμπαρίσταται εἰς τὸ ἔθνικὸν θέμα, διαμαρτυρόμεθα ὁμῶς κατὰ τῶν ἐφημερίδων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἐξυμνοῦν τὸ τυραννικὸν Ἀλθανικὸν καθεστῶς, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκουν ἕνα λόγον συμπαθείας ὑπὲρ τῶν ὑποδούλων.

4) Διαμαρτυρόμεθα, ἐπίσης, ἐντόνως καὶ κατὰ τῆς κρατικῆς ΕΡΤ, διὰ τὴν πλῆσιν ἐγκεφάλου πὺ ἐνεργεῖ ὑπὲρ τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος τοῦ Χότζα, καὶ ἀπαιτοῦμεν νὰ ὀργανωθῆ συζήτησις «στρογγυλῆς τραπέζης» περὶ τῶν ἐν Βορείῳ Ἠπείρῳ συμβαινόντων, μὲ συμμετοχὴν ἐκπροσώπων τῶν Βορειοηπειρωτικῶν Συλλόγων καὶ τῶν φυγάδων.

5) Δηλοῦμεν, ἀπαξ ἔτι, ὅτι ὀλοφύχως συμπαριστάμεθα εἰς τοὺς σκλάβους ἀδελφούς μας καὶ ὅτι διὰ παντὸς νομίμου μέσου θὰ ἀγωνισθούμε μέχρις ἐσχάτων, διὰ νὰ γίνουσι καὶ δι' αὐτοὺς σεβαστά, ὅλα ἀνεξαιρέτως, τὰ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένα ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἦτοι: α) νὰ ἀνοίξουσι οἱ Ἐκκλησίαι, β) νὰ ἀφεθῶν ἐλεύθεροι οἱ φυλακισμένοι, γ) νὰ ἐπανέλθουσι οἱ ἐξόριστοι σὶς ἐστίαις τῶν, δ) νὰ λειτουργήσουσι Ἑλληνικὰ Σχολεῖα καὶ ε) νὰ ἔλθουσι εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ οἰκογένειαι τῶν φυγάδων. Τέλος, β) Ἀπευθύνομεν ἔκκλησιν πρὸς ὅλα τὰ κόμματα, ὅπως πάρουσι σαφῆ καὶ ὑπεύθυνον θέσιν ἔναντι τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ θέματος καὶ μάλιστα τώρα, ἐν ὄψει τῶν ἐκλογῶν.

Ἱερά Μητρόπολις Θήρας

Ἐκ Θήρας ἀπεστάλη ἡμῖν ἡ ἀκόλουθος ἀνταπόκρισις:

«Στις ἀρχές Νοεμβρίου 1984 πραγματοποιήθηκε Ἱερατικὴ Σύναξις κατὰ τὴν ὁποῖα συζητήθηκαν θέματα ποιμαντικῆς φύσεως.

Στις 26 Νοεμβρίου ἔγιναν τὰ Ἑγκαίνια τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Γερασίμου Φηροστεφανίου καὶ σὶς 13 Δεκεμβρίου ἔγινε ἀγίασμα καὶ ἡ πρώτη Θ. Λειτουργία εἰς τὸν νεόκτιστον Ἱ. Ναὸν Ἁγ. Εὐστρατίου Βουρβούλου.

Στις 16 Δεκεμβρίου Ἱερατικὴ Σύναξις κατὰ τὴν ὁποῖα ἐδόθησαν ὁδηγίες γιὰ τὸν «Ἐρανο Ἀγάπης» ὁ ὁποῖος γιὰ πρώτη φορά διεξήχθη στὴν Ἱ. Μητρόπολη καὶ πὺ ἀπέδωσε 535.886 δρχ.

Ἑορταστικὴ ἐκδήλωση ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητρόπολη μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς «Ἡμέρας τοῦ Παιδιοῦ», στὴν αἴθουσα τῆς «Χριστιανικῆς Ἑστίας» τῆς Μητροπόλεως. Ἐγινε ὁμιλία σχετικὴ καὶ ἀπαγγέλληκαν ποιήματα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης παρέστη στὴν ἐκδήλωση τῶν Μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου καὶ Λυκείου Θήρας γιὰ τὴν ἐπέτειο τοῦ Πολυτεχνείου. Ἐπίσης παρέστη σὶς ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις γιὰ τὶς ἐορτὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἑτους, σὲ ὅλα τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα, τοῦ Γηροκομείου καὶ τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ Θήρας. Ὁμιλία ἐπέκαιρα.

Στις 23 Δεκεμβρίου στὴν αἴθουσα τῆς «Χριστιανικῆς Ἑστίας» ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ὁμιλήσῃ μὲ θέμα «Ἡ προσδοκία τῶν Ἐθνῶν καὶ οἱ χριστιανοὶ στὴν ἐποχὴ μας».

Τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων στὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸ ἐτέλεσε τὸν Ἑσπερινὸ τῶν Χριστουγέννων μὲ τὴν συμμετοχὴ ὄλων τῶν ἐφημερίων τῆς νήσου καὶ πολλῶν χριστιανῶν.

Ἀντιχιλιαστικὴ ἐκδήλωση μὲ σχετικὴ ὁμιλία τὸ ἀπόγευμα τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου στὸν Μητροπολιτικὸ

Ναὸ. Μοιράσθησαν σὲ ὄλες τὶς οἰκίαι ἀντιχιλιαστικὰ ἔντυπα.

Τὸ μεσημέρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ἔγινε ἡ κοπὴ τῆς Βασιλόπιτας στὸν «Μητροπολιτικὸν Οἶκον». Παρέστησαν ὄλοι οἱ Ἐφημέριοι τῆς νήσου, οἱ Δημόσιαι καὶ Στρατιωτικὲς Ἀρχές, οἱ Ἐκπαιδευτικοὶ κ.ἄ.

Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργία ὁ Σεβ. στὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸ καὶ ἀπηύθουσε στὸ τέλος ποιμαντικὸς λόγους στοὺς Μαθητὰς καὶ τὶς Μαθήτριαι.

Τὸ Γενικὸ Φιλόπτωχο Ταμεῖο τῆς μικρῆς αὐτῆς Μητροπόλεως διέθεσε ἐφέτος τὸ ποσὸ τῶν 281.000 δρχ. γιὰ τὰ παιδιὰ. Ἐτσι δόθησαν Βιβλιάρια Ταμειουρίου τῆς Ἑθν. Τραπέζης στὰ παιδιὰ τῶν Ἐφημερίων ἀξίας 73.000 δρχ., στοὺς δύο πρώτους μαθητὰς κάθε τάξεως τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Λυκείων Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Ἱου, ἀξίας 96.000 δρχ. (32 μαθ. Χ 3.000 = 96.000), σὲ 15 παιδιὰ πολυτέκνων οἰκογενειῶν ἀξίας δρχ. 38.000 καὶ στοὺς δύο πρώτους μαθητὰς κάθε Δημοτικοῦ Σχολείου, τῶν τεσσάρων Νηπιαγωγείων καὶ τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ ἀξίας 74.000 δρχ.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ὁμιλίαις τοῦ Σεβ. καθ' ἑκάστην Κυριακὴν καὶ ἐορτὴν πὺ γίνονται στοὺς διαφόρους Ναοὺς τῆς νήσου, κάθε Τετάρτη καὶ κάθε Πέμπτη ἀπόγευμα ὁμιλεῖ, ἔπειτα ἀπὸ τὴν τέλεση Παρασκλήσεως, σὲ δύο χωριά τῆς νήσου.

Μὲ κάθε λαμπρότητα ἔγινε ἡ ἐορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς, κατὰ τὴν ὁποῖα πανηγυρίζει ὁ Μητροπολιτικὸς Ναός.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 3 Φεβρουαρίου, ὁ Σεβ. ἔμιση στὴν αἴθουσα τῆς «Χριστιανικῆς Ἑστίας» ἐνώπιον πυκνοῦ ἀκροατηρίου μὲ θέμα «Ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ».

Ἱερά Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

Μὲ πρωτοβουλία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐφορτάσθη ἐφέτος, τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, 3ην Μαρτίου, ὄχι μόνον ἡ ἀναστήλωση τῶν ἱερῶν Εἰκόνων ἀλλὰ, διὰ πρώτην φοράν, καὶ ἡ λιτάνευσις τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου τῆς Ἁγίας Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης, εἰς ἀνάμνησιν τῆς μεγάλης προσφορᾶς τῆς Ἁγίας εἰς τὴν ἀναστήλωσιν τῶν Εἰκόνων καὶ τὸν θρίαμβον τῆς Ὁρθοδοξίας.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων, καρτισθὲν ὑπὸ τοῦ Δημάρχου Κερκυραίων κ. Ἰωάννου Κούρκουλου, περιελάμβανε: Ὁραν 11.30', μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, λιτάνευσιν τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου τῆς Ἁγίας Θεοδώρας. Ὁραν 19.00' διάλεξιν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ χειμερινοῦ θεάτρου Κερκύρας ΦΟΙΝΙΚΑΣ, μὲ ὁμιλήτην τὸν τέως Πρύτανιν καὶ Καθηγητὴν τοῦ Παν)μίου Ἀθηνῶν κ. Εὐάγγελον Θεοδώρου ἐπὶ τοῦ θέματος «Τὸ νόημα τῆς Ὁρθοδοξίας».

Τόσον εἰς τὴν λιτάνευσιν ὅσον καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν παρέστησαν ἅπασαι αἱ πολιτικαί, στρατιωτικαί, δημοτικαί, δικαστικαί καὶ ἐκκλησιαστικαί —ὁμόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι— Ἀρχαί, πρόεδροι νομικῶν προσώπων καὶ Ὁργανισμῶν, Συλλόγων, Σωματείων, Ἐπιμελητηρίων, Ὁργανώσεων, Συνεταιρισμῶν καὶ πλῆθος λαοῦ.

Ἡ Ἱ. Μητρόπολις ἀπεφάσισεν ὅπως καθιερώσῃ τὴν κατ' ἔτος λιτάνευσιν, τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου τῆς Ἁγίας Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης (Αὐτοκρατείας).

—Μὲ ἀπόφασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Τιμοθέου συνεστήθησαν εἰς τὰς ἐνορίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεία, μὲ σκοπὸν τὴν ἀνάπτυξιν ἔργου ποικίλης συμπαροσάσεως εἰς τὰ προβλήματα τῶν ἐνοριτῶν. Προεδρεύονται ὑπὸ Ἐφημερίου, τὸν ὁποῖον πλαισιώνουν, ὡς μέλη, τέσσαρες κυρίες ἢ δεσποινίδες.

Ίερά Μητρόπολις Κορίνθου

Έκ Κορίνθου άπεστάλη ημίν η άκόλουθος άνταπόκρισις:

«Στόν Ίερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Άρχαίας Κορίνθου, τήν Κυριακή 17 Φεβρουαρίου, ο Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων έτέλεσε Μέγα Άρχιερατικό Έσπερινό, πρός τιμήν τών Άγίων Άποστόλων Άκύλα καί Πρίσκιλλης, συνεργών του Άποστόλου Παύλου, στήν Κόρινθο.

»Η εκδήλωση αυτή, που γίνεται κάθε χρόνο και λαβαίνει πανηγυρικό χαρακτήρα, με τήν παρουσία πεινήντα καί πλέον κληρικών, έπισήμων καί πιστών, έχει συνδυασθεί με τήν προσφορά βιβλιαρίων Ταμειτηρίου σέ άπορα καί φτωγά κορίτσια του Νομού. Ήδη, για τόν σκοπό αυτό, ο Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων, έχει ιδρύσει από τό 1973 σχετικό Ίδρυμα, που φέρει τήν όνομασία, «Ίδρυμα Άποκαταστάσεως Άπόρων καί Άγάμων Κορασίδων: Οί Άγιοι Άκύλας καί Πρίσκιλλα».

»Φέτος ο Σεβ. Κορίνθου κ. Παντελεήμων, μοίρασε 123 Βιβλιάρια Ταμειτηρίου τών 5.000 δραχμών, τό κάθε ένα, σέ αντίστοιχα φτωγά καί άπορα κορίτσια του Νομού, συνολικής αξίας έξακοσίων δέκα πέντε χιλιάδων (615.000) δραχμών.

»Ίστορικά αναφέρεται, ότι η Άποστολική Έκκλησία τής Κορίνθου, έχει μοιράσει μέχρι σήμερα περίπου δύο χιλιάδες τέτοια βιβλιάρια Ταμειτηρίου».

Ίερά Μητρόπολις Μεσογαίας καί Λαυρεωτικής

Τήν 23 Φεβρουαρίου 1985, εις τήν αίθουσαν του Πνευματικού Κέντρου του Ίερού Προσκυνηματος Άναστασεως Χριστού Σπάτων, ο Σεβ. Μητροπολίτης κ. Άγαθόνικος έκαμε τόν άπολογισμόν του έτους 1984 δι' όλα τά έργα τής μητροπολιτικής περιφέρειας.

Με σαφήνεια, πειστικότητα καί πληρότητα ο Σεβασμιώτατος παρουσίασε εις τούς προσκεκλημένους, τόν πλουσιότατον εις έργα υλικά καί πνευματικά «άπολογισμόν» τής δραστηριότητας, κατά τό 1984, τής Ίεράς Μητροπόλεως.

Ίερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

Εις τό ποσόν τών 4.468.202 δρχ. άνήλθον κατά τό παρελθόν έτος 1984 αί προσφοραί τών φιλανθρώπων τής νήσου Λέσβου καί τών άποδήμων, ύπερ τής λειτουργίας τών εκκλησιαστικών Ίδρυμάτων τής Ί. Μητροπόλεως. Ταύτα είναι: Τό Φιλόπτωχον Ταμείον, τά Συσσίτια άπόρων μαθητών, τό Οικοτροφείον άριστούχων μαθητών, τό Όρφανοτροφείον Θηλέων, τό Κέντρον Χριστιανικής Νεότητος, τό Γηροκομείον Δαμανδρίου, τό Έκκληση. Βυζαντινόν Μουσείον καί αί Έκκλησιαστικά Κατασκηνώσεις. Άπαντα προεδρεύονται υπό του Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ίακώθου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ό μέχρι τουδε Μόνιμος Άντιπρόσωπος του Οικουμηνικού Πατριαρχείου έν τή έδρα του Παγκοσμίου Συμβουλίου τών Έκκλησιών Σεβ. Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Αιμιλιανός, μετά είκοσιπενταετή δόκιμον καί επιτυχή προσφοράν υπηρεσίας πρός τήν Έκκλησίαν καί τήν καθ' όλου Όρθοδοξίαν, άπεσύρθη τήν 31ην Δεκεμβρίου 1984 λόγω όριου ηλικίας. Ή Ίερά Σύνο-

δος του Οικουμηνικού Πατριαρχείου, εκτιμώνσα τήν προσφοράν του, εξέφρασε πρός αυτόν τήν ευαρέσκειαν τής Έκκλησίας δι' Ιδιαίτερου Πατριαρχικού Πιπτακίου καί κατά τήν διάρκειαν γεύματος, όπερ παρέθεσε πρός τιμήν του ο Γεν. Γραμματεύς του ΠΣΕ, διά χειρός του Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων κ. Χρυσσοστόμου, Άντιπροέδρου τής Κεντρικής Έπιτροπής του ΠΣΕ, άπένειμεν εις αυτόν τόν Πατριαρχικόν Σταυρόν.

Εις τήν κενωθείσαν θέσιν του Μόνιμου Άντιπροσώπου η Ί. Σύνοδος του Οικουμηνικού Πατριαρχείου, κατόπιν άποφάσεως ληφθείσης παμψηφεί, διώρισε τόν διακεκριμένον Μ. Πρωτοπρεσβύτερον Γεώργιον Τσέτσην. Ό νέος Άντιπρόσωπος επί μίαν είκοσαετίαν ήτο άνώτερον στέλεχος του ΠΣΕ καί ύπηρέτησε πρώτον ως Έκτελεστικός Γραμματεύς τής έντός τής Έπιτροπής Διεκκλησιαστικής Βοηθείας του ΠΣΕ Γραμματείας Όρθοδόξων Έκκλησιών καί Μέσης Άνατολής, από δε του 1978 ως Άναπληρωτής Διευθυντής τής ίδιας Έπιτροπής. Εις τά γενικώτερα πλαίσια του ΠΣΕ ήτο Πρόεδρος τής Όμάδος Έργασίας Μέσης Άνατολής. Θεωρείται θέβαιον ότι η έν τῷ Π.Σ.Ε. διακονία του νέου Άντιπροσώπου του Οικουμηνικού Πατριαρχείου θα είναι λαμπρά καί θα συντελέσει εις τήν περαιτέρω προώθησιν τών σχέσεων τής Όρθοδοξίας καί του Π. Σ.Ε.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τό Πατριαρχείον Μόσχας άνόμασε τόν Θεοφ. Έπίσκοπον SOLNECNOGORSK κ. Σέργιον επίσημον εκπρόσωπον τής Ρωσικής Έκκλησίας εις τό Π.Σ.Ε. εις άντικατάστασιν του Αιδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου VITALY BOROVOY, ο όποιος διορίζεται αντιπρόεδρος του Τμήματος έξωτερικών υποθέσεων του Πατριαρχείου, θέσεως, τήν όποιαν κατείχε μέχρι σήμερα ο Έπίσκοπος Σέργιος.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Η Γραμματεία διά τήν ένότητα τών Χριστιανών του Βατικανού συνήλθεν έν όλομελεία εις Ρώμην από 12 έως 19 Νοεμβρίου 1984 καί ήσχολήθη περι τό θέμα «Η Οικουμηνική διάστασις του νέου Κώδικος Κανονικού Δικαίου». Τήν 19ην Νοεμβρίου ο Πάπας Ίωάννης - Παύλος ο Β', ύποδεχόμενος τούς συνέδρους, εξέφώνησε λόγον, εις τόν όποιον άνεφέρθη εις τόν έν εξέλιξει διάλογον μεταξύ τών Έκκλησιών Όρθοδόξου καί Ρωμαιοκαθολικής. Μεταξύ άλλων, ως σημειούται έν τή «Έπισκέψει», ειπε τά εξής:

«Τά κύρια θέματα του θεολογικού διαλόγου που διεξάγομε με τίς Όρθόδοξες Έκκλησίες άφορούν στο μυστήριο τής Έκκλησίας καί τών μυστηρίων. Έξ αίτίας τών προόδων που έπετέλεσε ο διάλογος αυτός, ύπήρξα ιδιαίτερος ευτυχής κατά τή διάρκεια επισκέψεώς μου στήν Έλβετία στις άρχές του έτους αυτού (σημ. «Έπισκέψεως»: ακριβέστερα, τόν Ιούνιο) νά επισκεφθώ τό Όρθόδοξο Κέντρο του Οικουμηνικού Πατριαρχείου στο Σαμπεζύ. Η επίσκεψή μου ύπήρξε άναγκαστικά σύντομη, όμως από τή θερμή ύποδοχή που μου έπιφυλάχθηκε μόρεσα νά ξαναζήσω κάτι από τήν έμπειρία τής επισκέψεώς μου στο Οικουμηνικό Πατριαρχείο πρό πέντε έτών' μία έμπειρία που άνανεώνεται καί τρέφεται κατά τή διάρκεια τών έτησιών ανταλλαγών επισκέψεων μεταξύ Ρώμης καί Κωνσταντινουπόλεως επί ευκαιρία τών έορτών τών Άγίων Άποστόλων προστατών τών Έκκλησιών μας».

ΒΙΒΛΙΟ ΚΡΙΣΙΑΙ

Ἐρμηνεύεται εὐσεβεῖς Περὶ μιμήσεως Χριστοῦ. Προνοία καὶ δαπάναις τοῦ Μητροπολίτου Γρεβενῶν Σεργίου Σιγάλα. Ἐν Γρεβενοῖς 1985, σσ. 512.

Ἡ «Μίμησις τοῦ Χριστοῦ» δὲν εἶναι ἄγνωστο στοὺς θρησκευτικούς κύκλους βιβλίο. Ἔχει γνωρίσει ἀλλεπάλληλες μεταφράσεις καὶ ἐκδόσεις τόσο στὸ ἐξωτερικό, ὅσο καὶ στὴ χώρα μας. Κι ἔχει διαβαστεῖ μὲ ζήλο καὶ κατάνυξη. Γιατὶ εἶναι γραμμμένο μὲ τρόπο πού βοηθεῖ τὸν ἀναγνώστη νὰ προσεγγίσει τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ νὰ αἰσθανθεῖ τὴν ἔλξη νὰ τὸν μιμηθεῖ.

Ἐκεῖνο ὅμως πού, ὅπως τώρα συνειδητοποιοῦμε, ἔλειπε ἀπὸ τίς μέχρι σήμερα μεταφράσεις, ἔρχεται νὰ τὸ ἀναπληρώσει ἡ ἀνατύπωση μιᾶς δυσεύρετης ἐκδόσεως πού ἔγινε στὴν Ἑνετία τὸ ἔτος 1770, «παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίῳ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων». Δὲν εἶναι σχῆμα λόγου τὸ παραπάνω. Γιατὶ ὅπως σημειώνει στὸ πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο ἔγγραφο τοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γρεβενῶν κ. Σεργίου, «τὸ βιβλίον τοῦτο διαφέρει βασικῶς ἐξ ὧν τῶν μέχρι τοῦδε ἐλθόντων εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος μεταφράσεων τῆς «Μιμήσεως τοῦ Χριστοῦ» εἰς τὴν ἑλληνικήν». Ὁ λόγος; Οἱ ἄλλες βασίσθησαν στὶς ἐκδόσεις «τῶν Λουθηροφρόνων τῆς Χάλας εἰς τὴν Σαξωνίαν οἱ ὁποῖοι ὅτε τὸ ἐξανατυπώσασιν ἐκεῖ κατ' ἔτος 1749 ἔχον μόνον ἐξαλείψασιν εἰς αὐτὸ ταῖς εὐλαβεῖς Στόχασες, Ἀπόφασες, καὶ Κατάνυξεις, ... ἀλλὰ καὶ ἐσθύσασιν μερικαῖς ὀρθόδοξαις ἀλήθειαις τῆς Πίστεως, ὅπου ἡ Ἁγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία, ἀπὸ τὸ Πανάγιον Πνεῦμα πεφωτισμένη ὁμογνώμως ἐπίστευσε πάντοτε, καὶ πιστεῖε ὡς Διδασκαλίας στερεωμένας εἰς ταῖς Γραφαῖς καὶ εἰς ταῖς Ἁγίαις Ἀποστολικαῖς Παράδοξες». Ἐγὼ ἡ παρούσα, περιλαμβάνει τίς «Στόχασες, Ἀπόφασες, καὶ Κατάνυξεις» τίς ὁποῖες πρόσθεσε σὲ κάθε Κεφάλαιο «ὁ πιστὸς ἐξηγητής».

Ἐνα φιλολογικὸ πρόβλημα πού δὲν θρῖσκει ἀπάντηση στὸν ἐκτενῆ Πρόλογο τοῦ Σεβ. Γρεβενῶν, εἶναι τὸ ποῖός ἦταν «ὁ πιστὸς ἐξηγητής» τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον συνέγραψε «κατὰ παράδοσιν κοινῆς παραδοχῆς» ὁ ἱερομόναχος καὶ ὑψηλοῦμενος τῆς Ἱ. Μονῆς τῶν Αὐγουστίνιανῶν τοῦ Ὄρους τῆς Ἁγίας Ἄγγελος στὴν Ὀλλανδία, Θωμᾶς Χεμερλάιν (1379/80 - 1471). Ὅπως δὲποτε, συμπεραίνεται, θὰ ἦταν ὀρθόδοξος. Τὴν σκέψη αὐτὴ στηρίζουμε ὅχι μόνον στὸ ὅτι πρόσθεσε ὀρθόδοξες «Στόχασες» καὶ «Κατάνυξεις» σὲ κάθε Κεφάλαιο τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ καὶ στὸ ὅτι συνέταξε καὶ προέταξε ἐκτενέστατο Κεφάλαιο μὲ τίτλο «Παραίνεσις ὀπλοφόρος». Σ' αὐτό, μὲ βάση τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας ἀνατρέπει τίς κακοδοξίες —κυρίως τῶν Λουθηροκαλιβίων— περὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἁ-

γίων, περὶ θείας Λειτουργίας καὶ προσφορῶν ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων καὶ περὶ Ἐκκλησίας.

Ὁ πλήρης τίτλος τοῦ βιβλίου —ἐκτενῆς κατὰ τὴ συνήθεια τῆς ἐποχῆς— εἶναι: «Ἐρμηνεύεται εὐσεβεῖς τοῦ ψυχοφειλεστάτου καὶ θαυμαστοῦ βιβλίου ὀνομαζομένου ΠΕΡΙ ΜΙΜΗΣΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ, μὲ Στόχασες πνευματικαῖς, καὶ Κατάνυξιν εἰς κάθε Κεφάλαιον. Νεωστὶ τυπωθεῖσαι, μετ' ἐπιμελείας πλείστης διορθωθεῖσαι, καὶ ἐκ τῆς πανουργίας τῶν Ἑτεροδόξων διασωθεῖσαι, ἀφ' ἘΝΕΤΙΗΣΙΝ 1770. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίῳ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. CON LICENZA DE' SUPERIORI».

Τὰ περιεχόμενα διαιροῦνται σὲ τέσσερα βιβλία, πού κατανέμονται σὲ πολλὰ κεφάλαια, ὡς ἐξῆς: Πρῶτο βιβλίο (κεφ. κε'): Περὶ μιμήσεως Χριστοῦ καὶ καταφρονήσεως πασῶν τῶν ματαιοτήτων τοῦ κόσμου. Δεῦτερο βιβλίο (κεφ. ιβ'): Ἐρμηνεύεται ὅπου σύρνον τὸν Ἄνθρωπον εἰς τὰ ἐσωτερικά. Τρίτο βιβλίο (κεφ. ιθ'): Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς παρηγορίας, καὶ Τέταρτο βιβλίο (κεφ. ιη'): Περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας.

Τὴν ἐξήγηση γιὰ τὴν ἐπανατύπωση τοῦ ὀγκώδους αὐτοῦ βιβλίου δίδει ὁ Σεβ. Γρεβενῶν στὸν Πρόλογο τῆς ἐκδόσεως, ὅταν ὁμολογεῖ ὅτι ἡ «Μίμησις τοῦ Χριστοῦ» γιὰ τὴν περίοδο τῆς νεανικῆς του ζωῆς «ὑπῆρξεν πηγὴ ἀστείρευτου δυνάμεως καὶ συνεχοῦς πνευματικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινὸς φίλος, κατὰ τὰ ἀνήσυχτα νεανικά ἔτη» (σ. 14), διότι ἡ μελέτη τῆς ἀποτελοῦσε δι' αὐτὸν τὸ στήριγμα εἰς τοὺς ἀγῶνας του... Τώρα, «προνοία καὶ δαπάναις» του παραδίδεται στὴν κυκλοφορία «ὡς ἔχει τὸ πρωτότυπον, διὰ κοινήν ὠφέλειαν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν». Τὴν ἐκδοση ἐνέκρινε καὶ εὐλόγησε ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος (συεδρία 10.10.1984) μὲ τὸ ὑπ' ἀρ. 3139) 2002) 27. 12.84 ἔγγραφο Τῆς.

Τὴν ἐκδοση στολίζει εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σὲ τετραχρωμία, ἐνῶ στὸ ὀπισθόφυλλο θὰ βρεῖ ὁ ἀναγνώστης ἀνατυπωμένη μία σελίδα τοῦ πρωτοτύπου, μὲ τὸ «δείγμα γραφῆς» τοῦ 1770. Κεντρικὴ διάθεση τοῦ βιβλίου ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητρόπολη Γρεβενῶν (τηλ. 0462/23020, 22404) καὶ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία (τηλ. 01/7228008), ἐνῶ τὰ ἔσοδα ἀπὸ τὴν πώλησή του διατίθενται ὑπὲρ τῆς λειτουργίας τοῦ «Γαμείου Ἐκκλησιαστικῆς Δράσεως» καὶ τοῦ «Πνευματικοῦ Κέντρου» τῆς Ἱ. Μ. Γρεβενῶν.

Εὐχὴ μας, καθὼς τὸ βιβλίον «ἤρесе περισσά... εἰς ὄλους τοὺς Ὀρθόδοξους» τὸν 18ο καὶ 19ο αἰῶνα, ἔτσι καὶ σήμερα νὰ στηρίξει πνευματικὰ καὶ νὰ οδηγήσει «εἰς μίμησιν Χριστοῦ» τοὺς ἀναγνώστες του.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Ἡ. Οἰκονόμου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, Θεοδός καὶ Ἐπανάσταση τοῦ 1821, Ἀθήναι 1984.

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, πού ἀπὸ τῆ σκοπιὰ τῆς Θεολογίας μας ἀξιολογεῖται ἡ Παλιγγενεσία τοῦ 1821. Πολλὰ ἔχουν γραφεῖ. Ἄλλα οὐσιώδη καὶ ἄλλα φθηνά.

Στὴν πρώτη χορεία ἀνήκει αὐτὸ τὸ σύντομο πόνημα τοῦ σ., διακεκριμένου ἀκαδημαϊκοῦ διδασκάλου. Εἶναι ἕνα κείμενο, πού ἀνακαλεῖ στὴ μνήμη τὸ παλαιὸ ρητὸ *multum in parvo* (πολὺ ἐν σμικρῷ). Στερὴ καὶ εὐρεία σκέψη, κριτικὴ ματιὰ, ἀκόμη καὶ γλαφυρὸ ὕφος, τὸ ξεχωρίζουν.

Δίνει στὴ χιλιεπιτωμένη ἀλήθεια ὅτι «ἡ Ἐπανάσταση εἶναι ἔργο Θεοῦ καὶ Ἑλλήνων», βαθεῖα συνείδηση τῶν ἀγωνιστῶν ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, μιὰν ἀσπάρουσα ὄψη, δροσάτη, γλυκόχυμη ὄπώρα. Μὲ τεκμηρίωση, καλῶς νοούμενο ὀρθολογισμὸ καὶ πίστη συμμετοχὴ σ' ἐκείνη πού διέκρινε τοὺς Ρωμιούς τότε, θέτει τὰ πράγματα στὴ θέση τους. Ἔτσι πού κανεὶς καλοπροαίρετος καὶ νηφάλιος ἄνθρωπος νὰ μὴ τὰ ἀμφισβητεῖ.

Γιὰ τὸ σ., ἡ ἐπιφάνεια ὅπου ἀνταυγάζεται ἡ νοστροπία καὶ αἴσθηση, πού γέννησαν τὸ θαῦμα τοῦ Ὁ21, εἶναι τὰ ὅσα γραπτὰ, ἐπίσημα καὶ ἰδιωτικά, ἔχουμε ἐνώπιόν μας. Ἐκεῖ βλέπουμε τὸ μύχιο δεσμὸ θρησκείας καὶ φιλοπατρίας, πού ἔβγαλε στὸ φῶς ἀναστήματα ὡς τὸ Μακρυγιάννη, τὸν Κολοκοτρῶνη, τὸ Νικητάρη καὶ ἄλλους σεπτοὺς ἥρωες.

Ἀπὸ τὰ κάμπολλα αὐτὰ τεκμήρια, ἐδῶ γίνεται ἕνα ἀνθολόγημα. Μὲ κριτήριον ἐπιλογῆς λογικὸ καὶ ὑγιές. Ἀπ' αὐτὴ τὴ συμφωνία, πού πηγάζει ἀπὸ τὸ παρελθόν, κατασταλάζει τὸ συμπέρασμα ὅτι, κατὰ τὴν Ἐπανάσταση, «ὁ ὅρος χριστιανὸς ἦταν ἰσότημος μὲ τὸν ὄρο Ἑλληνας». Καὶ ὅτι «κάλλιον νὰ μὴν ὑπάρχει Ἑλληνας εἰς τὸν κόσμον, παρά νὰ ἀτιμάζει τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν, ὑπάρχων ἀνδράποδον τοῦ ἀναισθήτου Τούρκου, ἐνῶ ἐπλάσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐλεύθερος» (Γ. Σισίνης, πρόεδρος τῆς Γ' Ἐθνοσυνέλευσης τῆς Τροιζηνίας, 5 Μαΐου 1827).

Συνιστοῦμε ἔνθερμα τὴν ἐργασία τοῦ κ. Ἡλία Οἰκονόμου στοὺς ἐργάτες τῆς Ἐκκλησίας μας, καθὼς καὶ στὸ εὐρύτερο κοινόν. Θὰ τοὺς στηρίξει τὸ φρόνημα, σὲ καιροὺς πού κινδυνεύει νὰ κλονισθεῖ ἀπὸ ἰδέες ἀναγόμενες στὸν ἱστορικὸ ὕλισμό.

Βασίλειου Τρ. Γιούλτση Δρ. Θ., Ἑλληνες πτυχιούχοι Ὁρθόδοξων Θεολογικῶν Σχολῶν. 1941 - 1975. Κοινωνιολογικὴ ἔρευνα. Θεσσαλονίκη, ἔκδ. Ἀδελφ. Κυριακίδου. Σχ. 8ο Μ. σ. 190. χ.χ.

Ὁ κ. Γιούλτσης, πού εἶναι: σήμερα καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, μὲ αὐτὴ τὴν συστηματικὴ κοινωνιολογικὴ του ἔρευνα (διатριδὴ ἐπὶ ὑψηλῆς) μᾶς ἀναγκάζει νὰ προσέξουμε ἀρκετὰ προβλήματα τῶν συγχρόνων θεολόγων, γιὰτὶ εἶναι: μιὰ ἔρευνα μὲ στατιστικὴ.

Στὸ 1ο μέρος ἐξετάζει: Τὴν Ὁρθόδοξη Θεολογικὴ ἐκπαίδευση. Τὰ στοιχεῖα προελεύσεως τῶν πτυχιούχων καὶ τίς σύγχρονες «ἐπαγγελματικὲς» διαφοροποιήσεις τους. Στὸ 2ο μέρος (πού ἐπισταμένως ἔρευνᾶ) ἐξετάζει: τὴν κοινωνικὴ καὶ μορφωτικὴ κατάσταση τῶν θεολόγων καὶ τὴ σχέση τους μὲ τὴν Ἐκκλησία. Συγκεκριμένα ἐξετάζει: τὴ σχέση τῆς Θεολογίας καὶ τῆς Ἱερωσύνης καὶ τὴν «ἐνώπιον τῆς συγχρόνου ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως» στάση τῶν θεολόγων (ἀμφίσηση τοῦ κλήρου, συντόμηση ἀκολουθῶν, κατάργηση «τυχηρῶν», σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, πολιτικὸς γάμος, συνδικαλισμὸς κληρικῶν, ἐπισκοπικὸς δεσμὸς, διεκκλησιαστικὲς σχέσεις, Ἐκκλησία καὶ κρίση θεσμῶν, συμβολὴ τοῦ μοναχισμοῦ) καὶ «θέματα προσωπικῆς ζωῆς καὶ θρησκευτικότητος». Σὲ παράρτημα καταχωρεῖ τίς τρεῖς ἐπιστολές πού ἔστειλε στοὺς πτυχιούχους γιὰ νὰ συλλέξει: τίς πληροφορίες - στοιχεῖα γιὰ τὴν ἔρευνα καὶ τὴ στατιστικὴ. Παραθέτει: καὶ διβλιογραφία.

Μελέτες - ἔρευνες αὐτοῦ τοῦ εἴδους μᾶς εἶναι: ἀπαραίτητες, πρέπει: δηλαδὴ νὰ ἔχουμε θετικὰ στοιχεῖα ἀρκετὰ γιὰ νὰ μπορέσει: (ἂν θέλει:) ἡ διοικούσα Ἐκκλησία νὰ ἀξιοποιήσει: κοινωνικὰ τοὺς θεολόγους. Γιὰτὶ «τὰ ἀναλυθέντα ἐμπειρικὰ δεδωμένα ἀντιστοιχοῦν εἰς ἐπὶ μέρους πτυχᾶς τῆς εὐρυτέρας ἐν Ἑλλάδι: ἐκκλησιαστικῆς πραγματικότητος, ἡ ὁποία εἰς τὴν χώραν μας ἀποτελεῖ καὶ ἔκφρασιν ἐθνικῆς ζωῆς. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου τὰ δεδωμένα ἀποκοτῶν ἰδιάζουσιν σπουδαιότητα ἀρχικῶς διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν. Ἡ ὑπαρξίς προβλημάτων προβάλλει: τὴν ἀναγκαιότητα ἀναζητήσεως λύσεων. Ἦδη εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐλλήνων Ὁρθόδοξων θεολόγων διεπιστάθη ὑψηλὴ θρησκευτικότης, ἡ ὁποία μεταφράζεται: εἰς δημιουργικὸν δυναμισμόν ἐκκλησιαστικῆς διακονίας καὶ ἐκπαιδευτικῆς ἀναλύσεως. Ἡ ἰδανικὴ λύσις ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας καὶ ἔθνους πρέπει: νὰ νοηθῆ ὡς καλλιτέρα ἀξιοποίησις τοῦ δυναμικοῦ τούτου».

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ (†)

Ν. Θ. ΜΠΟΥΓΑΤΣΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**'Ιερά Μητρόπολις 'Αρτης**

"Εχοντες υπ' ὄψει: 1) τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Ν.Δ. 1398)1973 «περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων», 2) τὴν υπ' ἀριθ. 461)30.3.1976 ἀπόφασιν ἡμῶν «περὶ ἐλαττώσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων ἀπὸ 10 εἰς 6», 3) τὸ ἄρθρον 33 παράγρ. 2 καὶ 3 τοῦ υπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ τῆς 'Ιεράς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς Ὀργανικῆς θέσεως Διακόνου τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγίου Νικολάου 'Αρτης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκτημένους τὰ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακίρηξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων διὰ τὴν ὡς ἄνω θέσιν.

'Εν 'Αρτη τῆ 20ῆ Φεβρουαρίου 1985

† 'Ο 'Αρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

'Ιερά Μητρόπολις Κεφαλληνίας

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς 'Ιεράς Συνόδου «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν, 'Ενοριῶν καὶ 'Εφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν 'Ιερῶν Ναῶν 1) 'Αγίου 'Ελευθερίου 'Αργοστολίου, 2) 'Αγίου 'Ιωάννου Χρυσοστόμου Κουρουκλάτων, 3) 'Υπ. Θεοτόκου Δεμουσαντάτων, 4) 'Αγ. Παρασκευῆς Κοκκολάτων καὶ 5) 'Αγ. 'Αποστόλων Βαλεριάνου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

'Εν 'Αργοστολίῳ τῆ 28ῆ Φεβρουαρίου 1985

† 'Ο Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

'Ιερά Μητρόπολις Πατρῶν

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς 'Ιεράς Συνόδου «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν, 'Ενοριῶν καὶ 'Εφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν 'Εφημερίων καὶ Διακόνων τῶν 'Ι. Ναῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ὅπως ἐκλεγῶσιν ὡς τακτικοὶ 'Εφημέριοι ἢ Διάκονοι: α) Εἰς τὰς κάτωθι κενὰς θέσεις ἐφημερίων τῶν 'Ι. Ναῶν: 1) 'Αγ. Δημητρίου Πατρῶν, 2) 'Αγ. Γεωργίου - 'Ιτεῶν, 3) 'Αγ. Κων)νου - 'Αρόης, 4) 'Αγίας Τριάδος Καλλιθεοκάμπου, 5) 'Αγίας Παρασκευῆς Πατρῶν, 6) 'Αγ. Γερασίμου Πατρῶν, 7) Κοιμ. Θεοτόκου Κυδωνίων ὅ) εἰς τὰς θέσεις Διακόνων τῶν 'Ι. Ναῶν: 1) Παντανάσης Πατρῶν, 2) 'Αγ. Γεωργίου 'Ιτεῶν, 3) 'Αγ. Σοφίας Πατρῶν, 4) 'Αγ. Νικολάου Πατρῶν, 5) 'Αγ. Δημητρίου Πατρῶν, 6) 'Αγ. Γερασίμου Πατρῶν, 7) 'Αγ. 'Ανδρέου Πατρῶν (δύο θέσεις), 8) Εὐαγγελιστρίας Πατρῶν, 9) 'Αγίας Τριάδος Πατρῶν, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

υποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν, διὰ τὰ περαιτέρω.

'Εν Πάτραις τῆ 2α Μαρτίου 1985

† 'Ο Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

'Ιερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 53, τοῦ υπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς 'Ιεράς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν, 'Ενοριῶν καὶ 'Εφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά, μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως, πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς Διακονικῆς θέσεως τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγίου Δημητρίου Κερατέας.

Σπάτα, τῆ 6ῆ Μαρτίου 1985

† 'Ο Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

'Ιερά Μητρόπολις Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 42 παρ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, ὡς καὶ τὸν Νόμον 817)1978 ἄρθρ. 25 «περὶ θέσεων 'Ιεροκηρύκων», καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς μίας θέσεως 'Ιεροκήρυκος τῆς καθ' ἡμᾶς 'Ιεράς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ Κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

'Εν Ξάνθῃ τῆ 7ῆ Μαρτίου 1985

† 'Ο Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου ΑΝΤΩΝΙΟΣ

'Ιερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς 'Ιεράς Συνόδου «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν, 'Ενοριῶν καὶ 'Εφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγίου Γεωργίου, 'Αγίου Γεωργίου Βοιῶν Λακωνίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Σπάρτη, 12 Μαρτίου 1985

† 'Ο Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

'Ιερά Μητρόπολις Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς 'Ιεράς Συνόδου «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν, 'Ενοριῶν καὶ 'Εφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς χωρίου 'Αγ. 'Αθανασίου (6' θέσις), καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

'Εν Κιλκίς τῆ 12ῆ Μαρτίου 1985

† 'Ο Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 346) 76 «περὶ τρόπου πληρώσεως ἡμερησιακῶν τιμῶν θέσεων καὶ συστάσεως Εἰδικῶν Σχολῶν Ἱερατικῆς Μορφώσεως», καὶ τοῦ Ν. 1476) 1984, ἄρθρον 20, παρ. 7, διὰ τοῦ ὁποίου παρετάθη ἡ ἰσχὺς τοῦ Ν. 346) 1976 μέχρι 31ης Αὐγούστου 1986, 2) Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 2) 1969 Κανονισμόν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἄρθρ. 33, παρ. 2, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», 3) Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1527) 1984 ἀπόφασιν ἡμῶν «περὶ συστάσεως Εἰδικῆς Σχολῆς Ἱερατικῆς Μορφώσεως», καὶ προκειμένου νὰ προθῶμεν εἰς τὴν πληρῶσιν τῶν ὑφισταμένων κενῶν ὀργανικῶν ἡμερησιακῶν θέσεων τῶν ἐνοριῶν: 1) Ἀγίου Νικολάου Ἀγ. Φωτεινῆς, 2) Ἀγίου Δημητρίου Ἀετοχωρίου, 3) Ἀγίου Νικολάου Ἀκρολίμνης, 4) Ἀγίου Ἀθανασίου Ἀμπελειῶν, 5) Ἀγίου Νικολάου Ἀνύδρου, 6) Ἀγίου Νικάνδρου Ἀριδαίας, 7) Ἀγίας Εὐφημίας Βορειοῦ, 8) Ἀγίου Νικολάου Δροσιάς, 9) Ἀγίας Τριάδος Δυτικοῦ, 10) Ἀγίας Σκέπης Ἐδέσσης, 11) Ἀγίου Δημητρίου Ἐδέσσης, 12) Ἀγίου Νεκταρίου Ἐδέσσης, 13) Τιμίου Προδρόμου Ἐκκλησιοχωρίου, 14) Ἀγίου Νικοδήμου Λεπτοκαρυᾶς, 15) Τιμίου Προδρόμου Λουτρακίου, 16) Ἀγίου Εὐσταθίου Μεγαπλατάνου, 17) Ἀγίων Ἀναργύρων Μεσημερίου, 18) Κοιμήσεως Θεοτόκου Νέας Ζωῆς, 19) Ἀγίου Γεωργίου Παρθενίου, 20) Γεν. Θεοτόκου Πλαγιαρίου, 21) Ἀγίας Παρασκευῆς Πλατάνης, 22) Κοιμήσεως Θεοτόκου Πλευρώματος, 23) Ἀγίου Δημητρίου Πολλῶν Νερῶν, 24) Ἀγίου Δημητρίου Προμάχων, 25) Ἀγίου Νικολάου Σαρακηνῶν καὶ 26) Ἀγίου Στεφάνου Σκύδρας, καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἐδέσῃ τῇ 13ῃ Μαρτίου 1985

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 513

Φ/0/253

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Π ρ ὸ ς

Τὸν Διάκονον Ἰωὴλ Πιπερόπουλον

(Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου, Ρεθύμνο, ὁδὸς Π. Μανουσάκη 3 καὶ ἐν αἰθούσῃ τῶν Συνεδριῶν Αὐτοῦ, τῇ 18ῃ Ἀπριλίου 1985 ἡμέρα Πέμπτη καὶ ὥρα 9 π.μ. ἵνα δικασθῆς ἐπὶ τῶν ἀποδιδόμενων σοι κατηγοριῶν.

Προσεπιδηλοῦμεν σοι ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὥσ' ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου ΤΙΤΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Πρωτ. Θεμιστοκλῆς Μαρκάκης

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»**ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ****ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας **ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ**

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως **ΑΝΘΙΜΟΣ**

Δ Ι Ε Υ Θ Υ Ν Τ Η Σ**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἐσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 300 ἐτησίως.

B) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 20 ἐτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἐκκλησία καὶ διάλογος.

Μητροπ. Γυθείου Σωτηρίου, Τὸ ὄνομα Χριστιανός.

Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, Ἡ προσευχὴ τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Μητροπ. Σισανίου Ἀντωνίου, Σύντομος ἱστορικὴ ἀνασκόπησις τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινοκτημοσύνης καὶ χριστιανικὴ θεώρησις τοῦ πλοῦτου.

Χρυσοστόμου (Γερασίμου) Ζαφείρη, Μητροπολίτου Περιστερίου, Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης (ἀναμνήσεις — βιώματα — δραματισμοί).

Συμπληρωματικὸς προκαταρκτικὸς πίναξ ὑποψηφίου πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἐντυπώσεις ἐκ τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς.

Γεωργίου Ν. Λιλαίου, Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ αὐτοδιοίκητον τοῦ Ἀγίου Ὄρους (Γνωμοδότησις).

Τὸ ποιμαντικὸν ἔργον σήμερον (Χρονικόν, εἰσηγήσεις, πορίσματα Ἱερατικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δράμας).

Χρυσοστόμου Ι. Νεαμονιτάκη, Στὰ ἱερά χωμάτα τῆς Αἰολίας καὶ τῆς Ἰωνίας (Ὀδοιπορικόν).

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Παράρτημα.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθήναι, Ἰασίου 1 — Τηλ. 721.073

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.